

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ

«Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (ерекше бөлігі)» сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статистикалық ақпараттарды өз жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасау міндетті.

В соответствии с «Гражданским кодексом Республики Казахстан (особенная часть)» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статистической информации в своих публикациях (изданиях) обязательно ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2008 жылғы қаңтар-желтоқсан
январь-декабрь 2008 года

Астана 2009

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ**

**Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы
журнал**

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы
Статистика агенттігі

Бас редактор – А. Мешімбаева

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2008 жылғы қаңтар-желтоқсан ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 010000 Астана қаласы, Сол жағалау, Министрліктер Үйі, Орынбор көшесі 8, 2 үй
Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефон: 8 (7172) 74-92-95
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электрондық мекен-жай: stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http://www.stat.kz

Шартты белгілер:

-- құбылыс жоқ
0,0 – болмашы шама
... – деректер жоқ

Таралымы: 250 дана
Көлемі = 12,25 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылғы 14 тамызда тіркелген №3156-Ж

**СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**Ежемесячный информационно-аналитический
журнал**

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор – А. Мешимбаева

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-декабре 2008г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 010000 г. Астана, Левый берег, Дом Министерств, улица Орынбор 8, д. 2
Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефон: 8 (7172) 74-92-95
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электронный адрес: stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http://www.stat.kz

Условные обозначения:

-- явление отсутствует
0,0 – незначительная величина
... – данные отсутствуют

Тираж: 250 экз.
Объем = 12,25 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002г. №3156-Ж

Мазмұны

1.	Қазақстан Республикасының 2008 жылғы қаңтар-желтоқсандағы әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары.....	5
2.	Тауарлар мен қызметтер өндірісі.....	7
2.1	Өнеркәсіп өндірісі.....	7
2.2	Ауыл шаруашылығы.....	10
2.3	Құрылыс.....	12
2.4	Көлік.....	15
2.5	Байланыс.....	16
2.6	Сауда және өзге де қызметтер.....	18
3.	Шағын кәсіпкерлік субъектілері мониторингі.....	20
4.	Сыртқы сауда.....	23
4.1	Сыртқы сауда айналымы.....	23
4.2	ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда.....	24
4.3	Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда.....	24
4.4	Төлем балансы.....	25
5.	Инвестициялар.....	26
5.1	Негізгі капиталға салынған инвестициялар.....	26
6.	Бағалар.....	28
6.1	Тұтыну бағалары.....	28
6.2	Өндірістегі баға.....	30
6.3	Ауыл және орман шаруашылығындағы баға.....	31
6.4	Құрылыстағы бағалар.....	32
6.5	Көтерме және сыртқы сауда бағасы.....	33
7.	Қаржы жүйесі.....	35
7.1	Мемлекеттік қаржы.....	35
7.2	Кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметі.....	36
7.3	Ақша-кредит жүйесі.....	39
8.	Еңбек рыногы және еңбекақы төлеу.....	41
8.1	Жалданып жұмыспен қамтылу.....	41
8.2	Жұмыссыздық және жұмыспен қамту.....	42
8.3	Еңбекақы төлеу.....	43
9.	Халық табысы.....	44
9.1	Ақшалай табыс.....	44
10.	Демографиялық процестер және әлеуметтік сала.....	45
10.1	Демографиялық ахуал.....	45
10.2	Халықтың ауру-сырқаулығы.....	46
10.3	Қылмыстылық.....	47
11.	Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау.....	48
12.	Конъюнктуралық зерттеулер.....	51
12.1	Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу.....	51
12.2	Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу.....	51
12.3	Тұтынушыларды зерттеу.....	52

Содержание

1.	Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-декабре 2008 года.....	54
2.	Производство товаров и услуг.....	56
2.1	Промышленное производство.....	56
2.2	Сельское хозяйство.....	60
2.3	Строительство.....	61
2.4	Транспорт.....	65
2.5	Связь.....	66
2.6	Торговля и прочие услуги.....	68
3.	Мониторинг субъектов малого предпринимательства.....	70
4.	Внешняя торговля.....	73
4.1	Внешнеторговый оборот.....	73
4.2	Внешняя торговля с государствами СНГ.....	74
4.3	Внешняя торговля с другими странами мира.....	74
4.4	Платежный баланс.....	75
5.	Инвестиции.....	76
5.1	Инвестиции в основной капитал.....	76
6.	Цены.....	78
6.1	Потребительские цены.....	78
6.2	Цены в промышленности.....	80
6.3	Цены в сельском и лесном хозяйстве.....	81
6.4	Цены в строительстве.....	82
6.5	Цены оптовой и внешней торговли.....	83
7.	Финансовая система.....	85
7.1	Государственные финансы.....	85
7.2	Финансово-хозяйственная деятельность предприятий.....	86
7.3	Денежно-кредитная система.....	89
8.	Рынок труда и оплата труда.....	91
8.1	Занятость по найму.....	91
8.2	Безработица и обеспечение занятости.....	92
8.3	Оплата труда.....	93
9.	Доходы населения.....	94
9.1	Денежные доходы.....	94
10.	Демографические процессы и социальная сфера.....	95
10.1	Демографическая ситуация.....	95
10.2	Заболеваемость населения.....	96
10.3	Преступность.....	97
11.	Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ.....	98
12.	Конъюнктурные обследования.....	101
12.1	Обследование деловой активности промышленных предприятий.....	101
12.2	Обследование деловой активности предприятий торговли.....	101
12.3	Обследование потребителей.....	102

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2008 ЖЫЛҒЫ ҚАҢТАР-ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК- ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Экономиканың нақты секторы. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өнеркәсіп өндірісінің көлемі қолданыстағы бағамен 10188,4 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда 2,1% көп. 2007 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда кен өндіру өнеркәсібінде өндіріс көлемі 5,3%-ға, электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде – 6,4%-ға өсті, өңдеу өнеркәсібінде 2,6%-ға азайды.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі ағымдағы бағамен 1316,4 млрд. теңгені құрап, 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 5,6% азайды.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда жүк айналымының жалпы көлемі (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер жүк айналымы көлемінің бағасын есепке алғанда) 369824,7 млн. ткм құрап, 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 5,5% өсті.

Есепті кезеңде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 2508,5 млрд. теңгені құрап, 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 3,6% артты.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 3836,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылға қарағанда 4,6% артық.

2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша республикада 283744 заңды тұлғалар тіркелген, соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейінгілер - 268580. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар – 176717. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 162579 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 116138.

Сыртқы сауда. 2008 жылғы қаңтар-қарашада Қазақстанның сыртқы сауда айналымы (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 101209,9 млн. АҚШ долларын құрап, 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 39,9% өсті, оның ішінде экспорт – 66949,8 млн. АҚШ доллары (57,2% өсті), импорт – 34260,1 млн. АҚШ доллары (15,1% өсті) болды.

Баға. Тұтыну бағаларының индексі 2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 109,5% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары 10,8%-ға, азық-түлік емес тауарлар – 5,7%, ақылы қызметтер – 11,4% өсті. Өнеркәсіп өнімін өндіруші кәсіпорындар бағалары 2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 18,6% төмендеді.

Қаржы. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетіне түскен табыстар көлемі 2008 жылғы 1 желтоқсанға 3557,7 млрд. теңгені, ал шығын – 3009,1 млрд. теңгені құрады. 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 37,9%, шығындар 27,2% артты.

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2008 жылғы III тоқсанда қаржы нәтижесі пайда есебінде 1536,7 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2007 жылғы III тоқсаннан 63,5% жоғары. Пайдалылық деңгейі – 43,5%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан залалды кәсіпорындардың үлесі 36,0% құрады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған кредиттік салымдары 2008 жылғы қарашаның соңына 7390,9 млрд. теңгені құрады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 79,3%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 44,3% құрады. 2008 жылғы қарашаның соңына банк жүйесіндегі депозиттер көлемі 5211,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 35,9% көп, халық депозиттері 1443,4 млрд. теңге болды, тиісінше, 2,3%.

Еңбек рыногы. 2008 жылғы желтоқсанда жұмыссыздар саны, сараптамалық бағалау бойынша, 562,4 мың адамды, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы жұмыссыздық деңгейі 6,7%, оның ішінде жұмыссыздар ретінде жұмыспен қамту органдарында тіркелген адамдар саны ағымдағы жылғы желтоқсанның соңында 48,4 мың адамды құрады, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы олардың үлесі – 0,6%.

Халықтың табысы. 2008 жылғы қарашада, бағалау бойынша, халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 30597 теңгені құрап, 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда – 13,2%, нақты ақшалай табысы – 1,7% өсті.

2008 жылғы қарашада қызметкерлерге есептелген орташа айлық атаулы жалақы 59575 теңгені құрап, 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда 10,5% өсті. Нақты жалақы 0,7% төмендеді.

Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар

А	Өлшем бірлігі	2008 жылғы қаңтар-желтоқсан	2008 жылғы желтоқсан	Өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен		2008 жылғы желтоқсан 2008 жылғы қарашаға %-бен
				2008 жылғы қаңтар-желтоқсан	2008 жылғы желтоқсан	
Б	1	2	3	4	5	
Экономикалық көрсеткіштер						
Қысқа мерзімді экономикалық индикатор ¹⁾	%-бен			102,4	99,5	
Өнеркәсіп өнімінің (тауарлардың, қызметтердің) көлемі	млрд. теңге	10 188,4	559,3	102,1	97,1	103,5
Ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	1 316,4	97,8	94,4	108,9	109,7
Құрылыс жұмыстарының көлемі	млрд. теңге	1 783,4	176,2	101,8	97,8	124,5
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	3 836,1	536,9	104,6	96,0	162,7
Көліктің барлық түрлерімен жүк айналымы	млн. ткм	369 824,7	30 982,6	105,5	95,0	95,1
Байланыс қызметтерінің көлемі	млрд. теңге	412,3	37,8	110,4	106,2	103,9
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	2 508,5	253,2	103,6	106,2	103,2
Сыртқы сауда айналымы ²⁾³⁾	млн. АҚШ доллары	101 209,9	7 530,4	139,9	98,7	79,2
соның ішінде:						
экспорт		66 949,8	4 575,6	157,2	97,7	73,2
импорт		34 260,1	2 954,8	115,1	100,3	90,8
Тұтыну бағаларының индексі				117,0	109,5	100,2
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының индексі				136,8	81,4	84,5
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам		562,4		95,4	100,4
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау) ²⁾	теңге	331 589	30 597	121,9 ⁴⁾	113,2 ⁴⁾	97,6
Нақты ақшалай табыс (бағалау) ²⁾	%-бен			103,4 ⁴⁾	101,7 ⁴⁾	97,2
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы ²⁾ :						
атаулы	теңге	59 722	59 575	116,7	110,5	96,7
нақты	%-бен					
Қаржы көрсеткіштері						
М3 ақша жиыны ⁵⁾	млрд. теңге		6 017,8		133,1	105,9
Айналымдағы қолма-қол ақша ⁵⁾	млрд. теңге		806,7		117,6	98,9
Банк жүйесіндегі депозиттер ⁵⁾	млрд. теңге		5 211,2		135,9	107,0
соның ішінде халық депозиттері	млрд. теңге		1 443,4		102,3	99,2
Екінші деңгейдегі банктер кредиттері ⁵⁾	млрд. теңге		7 390,9		102,3	101,4
одан ұзақ мерзімді кредиттер	млрд. теңге		5 860,9		101,5	100,5
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы ⁶⁾	%-бен	43,5				
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі (кезең соңына) ⁶⁾	млрд. теңге	5 947,8		136,2		
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі (кезең соңына) ⁶⁾	млрд. теңге	13 744,1		133,7		

¹⁾ Алты сала (ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп, құрылыс, сауда, көлік, байланыс) өсуінің нақты қарқыны бойынша есептеледі.

²⁾ 1-баған – 2008 жылғы қаңтар-қараша; 2-баған – 2008 жылғы қараша; 3-баған – 2008 жылғы қаңтар-қараша 2007 жылғы қаңтар-қарашаға %-бен; 4-баған - 2008 жылғы қараша 2007 жылғы қарашаға %-бен; 5-баған – 2008 жылғы қараша 2008 жылғы қазанға %-бен.

³⁾ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданың есебінсіз.

⁴⁾ 2007 жылғы қаңтар-қарашадағы және қарашадағы нақтыланған деректерге %-бен.

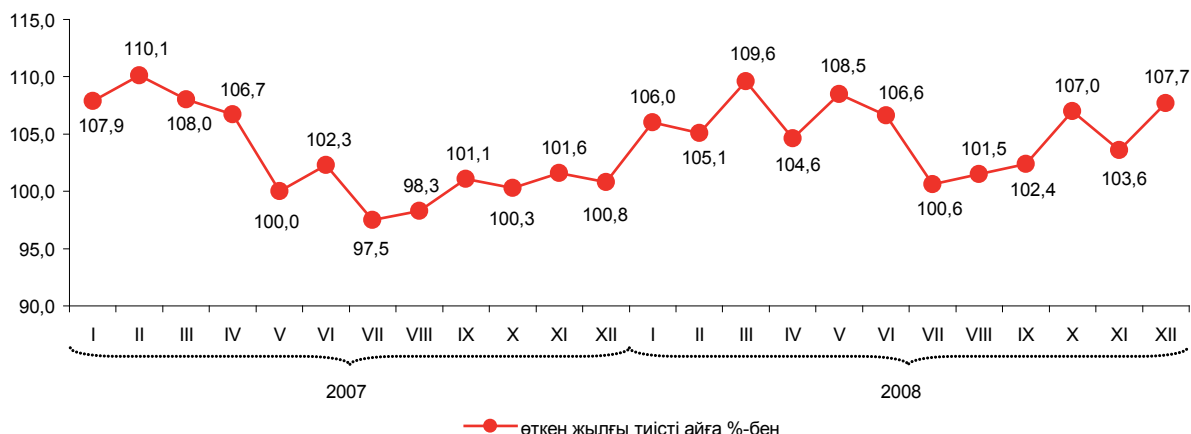
⁵⁾ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша, 2008 жылғы қарашаның соңына.

⁶⁾ 2008 жылғы III тоқсан.

Ескерту: Өнеркәсіп өнімінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген.

Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.

Кен өндіру өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

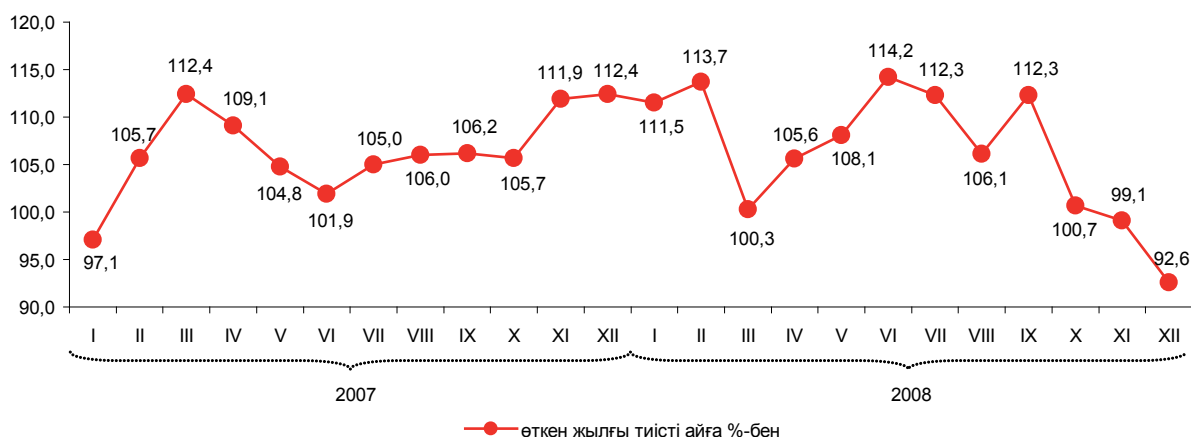

2007 жылмен салыстырғанда **электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің** өсімі 6,4% құрады. Суды жинау, тазалау мен бөлу (11,2%-ға), электр энергиясын өндіру мен бөлу (6,6%-ға), бумен, ыстық сумен жабдықтаудың (4,3%-ға) көлемдері артқан.

Электр энергиясы 80 млрд. кВт.сағ. өндірілді, бұл 2007 жылғы деңгейден 4,4%-ға жоғары. Республиканың он өңірінде шығару артты.

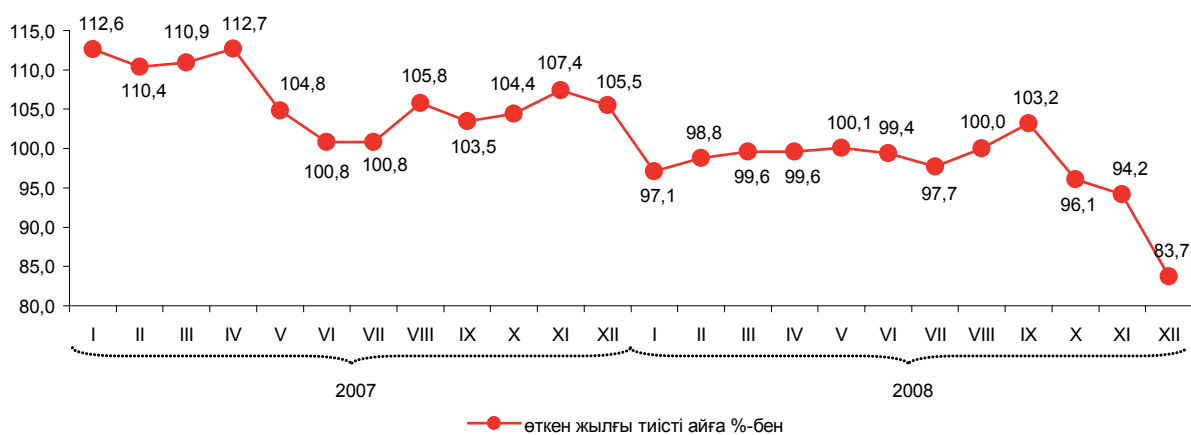
Жылу энергиясын өндіру 91,9 млн. Гкал құрады. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда нақты көлем индексі 98,6% құрады.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

Өңдеу өнеркәсібінде өндіріс 2,6%-ға төмендеп, 3378 млрд. теңгені құрады. Құрылыс материалдарын, қара металл, көлік құралдары мен жабдықтарын шығару төмендеді.

Өңдеу өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

Сусындарды қоса, тамақ өнімдері 692 млрд. теңгеге өндірілді. 2007 жылғы деңгейге өсім 0,5% құрады. Ет, шұжық өнімдері, ұн, жарма, нан, қант пен макарон өнімдерін шығару өсті. Шырындар, күнбағыс, тазартылған мақта, жүгері майы және сары май, ірімшік, сүзбе, алкогольді ішімдіктер аз шығарылған.

Есепті кезеңде **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** өндіріс 13,6%-ға өсті. Мақта талшығының, свитерлер, жемпірлер мен пуловерлер, жұмыс киімдерін шығару артты. Мата (Оңтүстік Қазақстан облысы), кілем және кілем бұйымдарын, қалпақтар және бас киімдер (Алматы қаласы) шығару төмендеді.

Аяқ киімдер және қойдың, ешкінің, шошқа және ірі қара малдың терісінен жасалған былғары шығарудың өсуі есебінен **былғары, былғарыдан жасалған бұйымдар мен аяқ киімдердің** өндіріс көлемі 1,6 есе өсті.

Шпалдар, терезелер мен есіктер, паркет, ағаш жәшіктер шығарудың өсуі есебінен **сүрек пен ағаштан жасалған бұйымдардың** өндірісі 10,2%-ға өсті. Ағаш материалдарын және ағаш талшығынан жасалған тақталар аз шығарылған.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібі және баспа ісі өнімінің көлемі 2007 жылғы деңгейге 96,5% құрады. Түсқағаздар, қораптар, жәшіктер, сөмкелер, кітаптар, кітапшалар және оқушы дәптерлерін өндіру төмендеді.

Өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

Кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдар 235 млрд. теңгеге өндірілді, бұл 2007 жылғы деңгейден 4%-ға асып түсті. Керосин, газойльдер, мазут, бутан өндіру артты. Павлодар мен Оңтүстік Қазақстан облыстарында бензин шығару төмендеді.

Фосфор, күкірт және фосфор қышқылын, фосфорлы тыңайтқыштар, натрий трифосфатын шығарудың артуы есебінен, **химия өнеркәсібінде** өндіріс 10,4%-ға артты. Маңғыстау облысында азотты тыңайтқыштар, Ақтөбе облысында хром илегіш және хром тотығы өндірісі қысқарды.

Резеңке және пластмасса бұйымдардың өндіріс көлемі 8,9%-ға өсті. Резеңкеден және пластмассадан жасалған құбырлар, түтіктер, қолжеңдер мен шлангілер, резеңке ленталар көп шығарылған.

2008 жылы **өзге де металл емес минералды өнімдер** өндірісі едәуір төмендеді. Есепті кезеңде нақты көлем индексі 76,6%, ал көлемі 214 млрд. теңгені құрады. Өнімге сұраныстың азаюына байланысты құрылыс материалдары: цемент, әк, бетон, тақталар, тақтайшалар, силикат және қож кірпіштер, бетоннан жасалған құрылыс конструкцияларын шығару (Шығыс Қазақстан облысы, Астана, Алматы қалалары) төмендеді.

Металлургия өнеркәсібінің үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 40%-дан астамы келеді. 677 млрд. теңгенің қара металлургия, 659 млрд. теңгенің түсті металлургия өнімі өндірілді. **Қара металлургияда** Қарағанды облысында шойын, болат және жалпақ илек шығарудың төмендеуі есебінен нақты көлем индексі 88,7% құрады. **Түсті металдар** өндірісі 3,8%-ға өсті. Алюминий, мырыш, тантал, бериллий, мыс сымдарын шығару артты.

Өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

Машина жасау саласында 298 млрд. теңгеге өнім өндірілді, ол 2007 жылғы деңгейден 7,4%-ға төмен.

Машиналар мен жабдықтар өндірісі 2,5%-ға өсті. Сорғылар, тракторлар, дестегіштер, мұнай-газды қайта өңдейтін жабдықтар көп шығарылған. Сонымен қатар, мұнай кәсібіне арналған жабдықтар (Солтүстік Қазақстан облысы), кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар және автоматты кір жуғыш машиналар (Алматы қаласы) шығару қысқарған.

Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтарды шығару 2007 жылмен салыстырғанда 100,8% құрады. Трансформаторлар, оқшауландырылған сымдар мен кабельдер, бөлуге арналған қалқандар, теледидарлар өндірісі артты. Цифрлық есептеу машиналарын, аккумуляторлар, конденсаторлар шығару төмендеді.

Көлік құралдары мен жабдықтар 103 млрд. теңгеге шығарылды. Нақты көлем индексі 79% құрады. Ақмола облысында жүк тасымалдайтын және Шығыс Қазақстан облысында жеңіл автомобильдер аз шығарылған.

2.2 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі 2008 жыл үшін бағалау бойынша ағымдағы бағаларда 1316,4 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы деңгейден 5,6%-ға аз.

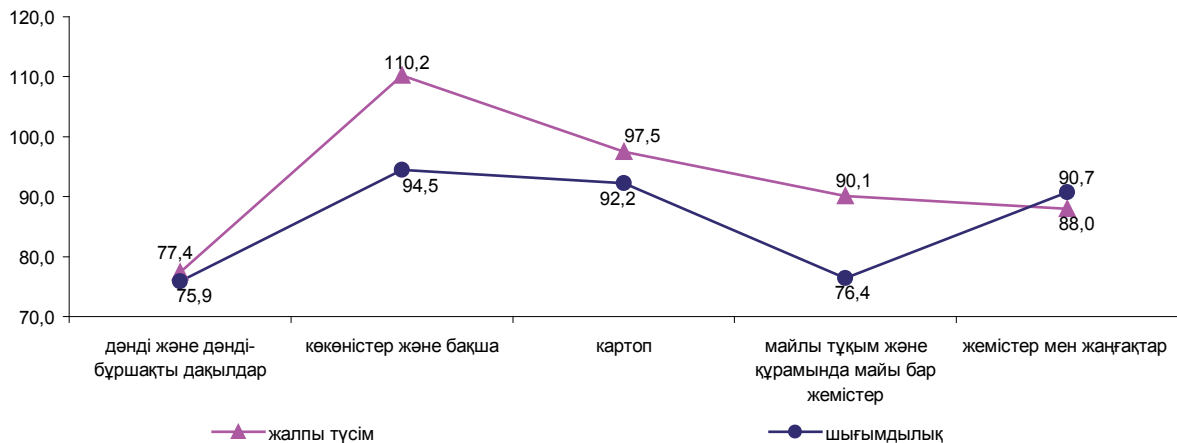
Өсімдік шаруашылығы

2008 жылы негізгі ауыл шаруашылығы дақылдары санында республикада 15,6 млн. тонна дәнді және дәнді-бұршақты дақылдары, 3,1 млн. тонна көкөніс және бақша дақылдары, 2,4 млн. тонна картоп жиналды. Майлы тұқым және құрамында майы бар жемістердің жалпы жиналуы 414 мың тоннаны құрады, жемістер мен жаңғақтар – 142,5 мың тонна.

Көкөніс және бақша дақылдарының шығымдылығы бір гектардан 189,3 центнер, картоп – 143,7, жемістер мен жаңғақтар – бір гектардан 45,7 центнер көлемінде қалыптасты. Бір гектардан дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды жинау 10,1 центнер, майлы тұқым және құрамында майы бар жемістер – 5,5 центнерді құрады.

Ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы жиналымы және шығымдылығы

2007 жылға пайызбен

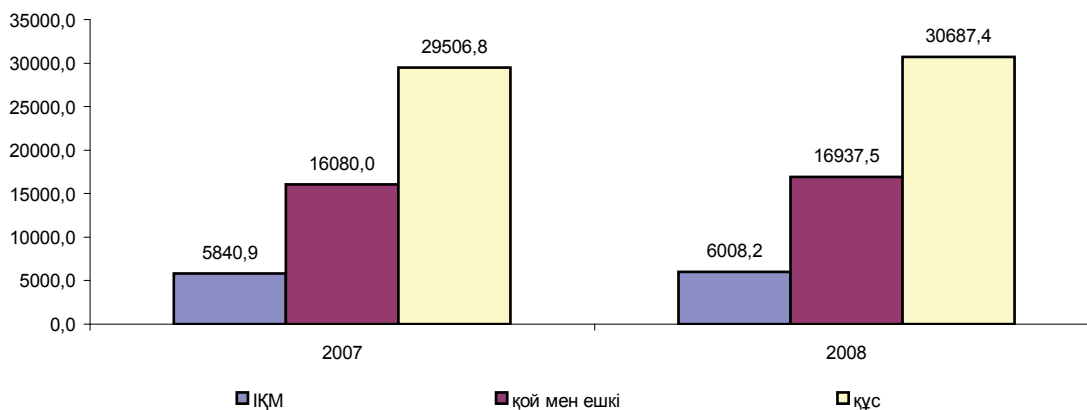

Мал шаруашылығы

2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша өткен жылғы сәйкес күнмен салыстырғанда ірі қара мал басы 2,9%, қой мен ешкі – 5,3%, шошқа – 2,3%, жылқы – 5,8%, түйе – 3,1% және құс – 4%-ға өсуі белгіленді.

2009 жылғы 1 қаңтарға ауыл шаруашылығы малдары мен құс саны

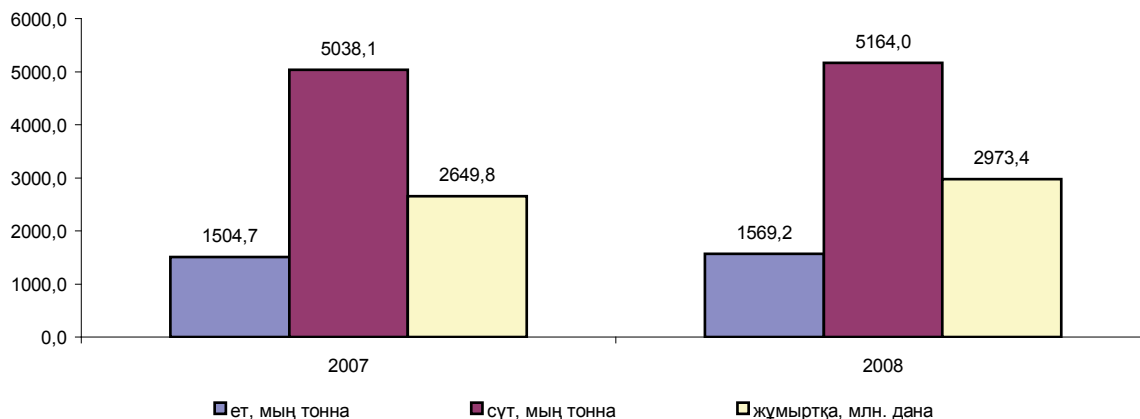
мың бас

2007 жылмен салыстырғанда мал мен құстың өнімділігі өсті. Сүт бағытындағы бір сиырға сүттің орташа сауылуы 2%, 1 мекиен тауықтың орташа жұмыртқалауы 6,1%-ға өсті.

Мал мен құс басы және өнімділігінің өсуі мал шаруашылығы өнімдерін шығару көлемдеріне оң әсер етті. Мал мен құстың барлық түрлерін тірідей салмақта өткізу көлемі 4,3%, сиыр сүтінің өндірісі 2,5%, жұмыртқа – 12,2%-ға өсті.

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

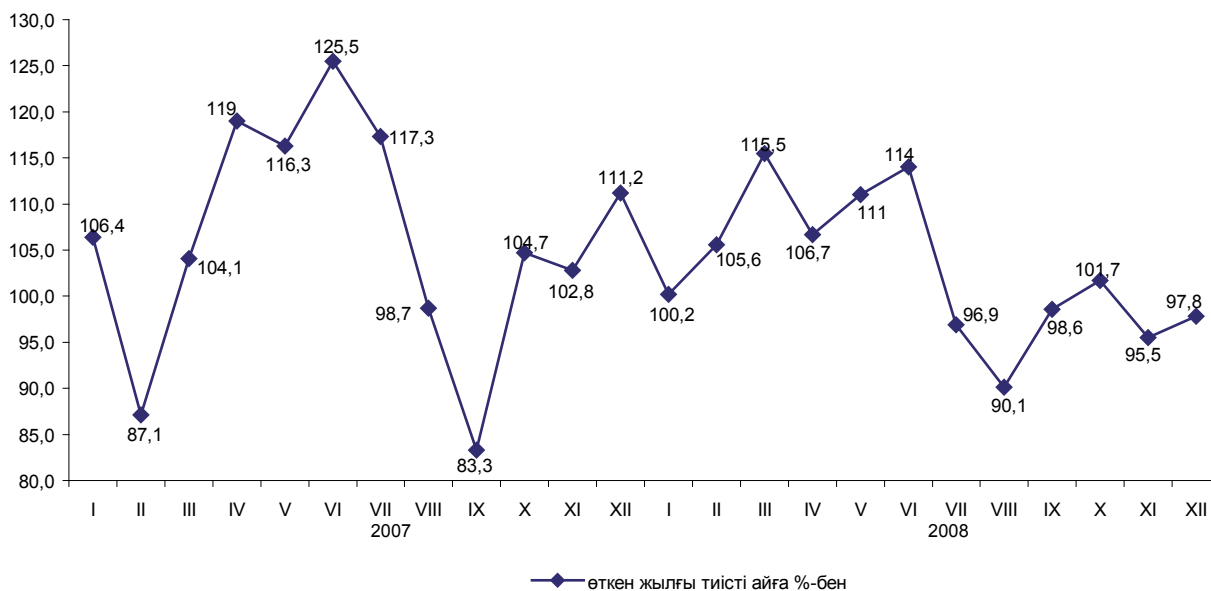
2.3 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, бағалау есебімен 1783,4 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы деңгейден 1,8%-ға көп.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы едәуір – 74,6% болды. Шетелдік мердігерлер – 24,7%, мемлекеттік ұйымдар – 0,7%-ын орындады.

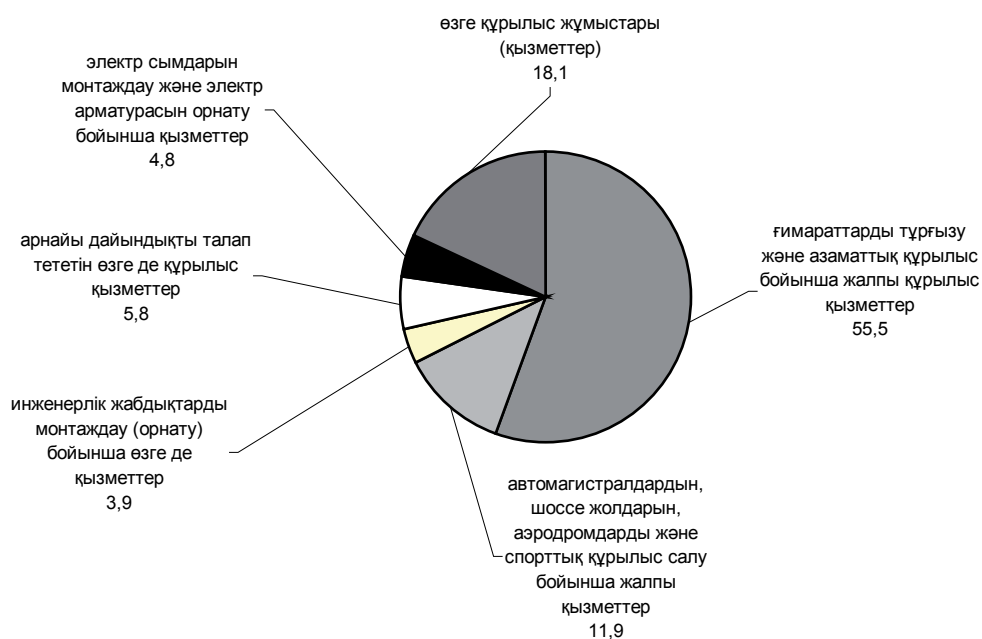
Құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

Орындалған жұмыстардың құрылымында ғимарат тұрғызу және азаматтық құрылыстың үлесі (жалпы көлемнің 55,5%-ы) едәуір көп болды (2007 жылы– 32,1%).

Орындалған құрылыс жұмыстарының түрлері бойынша құрылымы

пайызбен

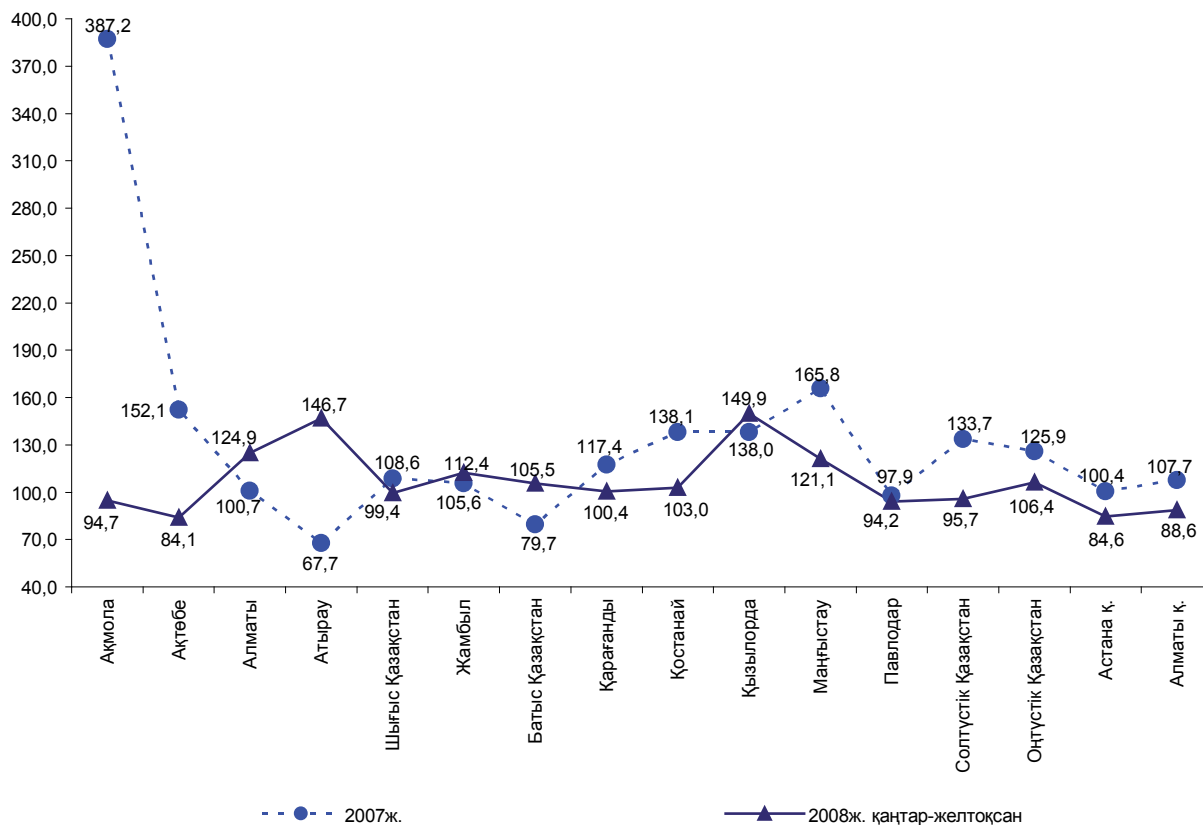
Құрылыс жұмыстары көлемінің өсуі 2007 жылмен салыстырғанда республиканың 9 өңірінде байқалды. Мұның өзінде құрылыс жұмыстарының едәуір өсуі Атырау және Қызылорда (1,5 есеге) облыстарында байқалды.

Құрылыс жұмыстарының көлемі республиканың 7 өңірінде, соның ішінде – Ақтөбе облысында (15,9%-ға) едәуір төмендеді.

Жалпы республикалық көлемде құрылыс жұмыстарының 56% астамын үш өңір - Астана, Алматы қалалары және Атырау облысы алады.

Құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

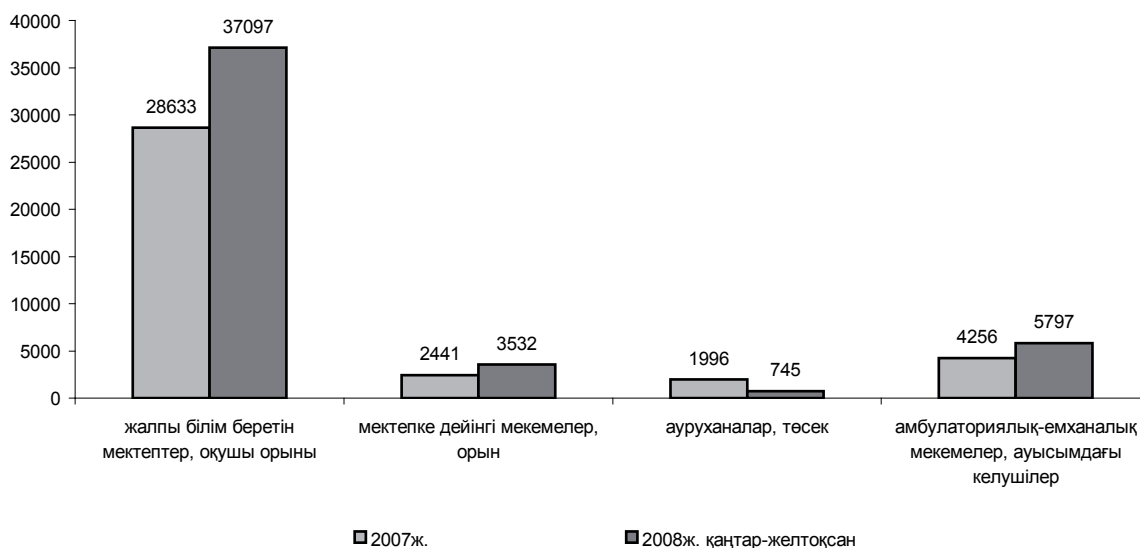
өткен жылғы деңгейге пайызбен

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 34054 ғимарат салынды, оның ішінде 29783 тұрғын және 4271 тұрғын үйлік емес мақсатта. Пайдалануға берілген тұрғын үйлік емес мақсаттағы объектілердің едәуір саны сауда–1664 объектілеріне келеді.

Денсаулық сақтау және білім беру саласында 193 объект пайдалануға берілді, оның ішінде 67 - жалпы білім беретін мектеп, 20 - мектепке дейінгі мекеме, 96 - амбулаториялық-емханалық мекеме және 10 - аурухана.

Білім беру және денсаулық сақтау объектілерін пайдалануға беру

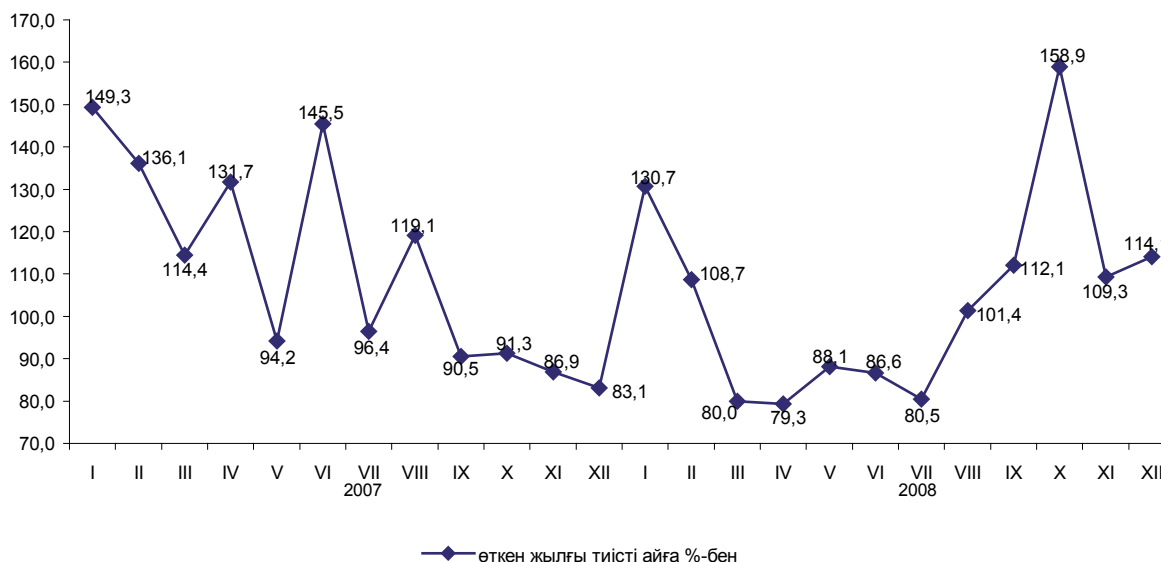

Тұрғын үй құрылысы

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұрғын үй құрылысына 442,3 млрд. теңге инвестиция салынды, бұл 2007 жылға қарағанда 16,1%-ға аз. Негізгі капиталға салынған инвестицияның жалпы көлемінде тұрғын үй құрылысында игерілген қаражаттың үлесі 11,5% құрады.

Барлық меншік нысанындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және халықпен жалпы алаңы 6832 мың шаршы метр тұрғын үйлер пайдалануға берілді, бұл 2007 жылғы деңгейден 2,3%-ға жоғары. Жеке кәсіпорындармен, ұйымдармен және жеке тұрғындармен тұрғын үйлерді пайдалануға беру басым болып қалып отыр (пайдалануға берілген жалпы тұрғын үй көлемінің 84,8%-ы). Жеке құрылысшылар үлесіне 51,6% келеді. Мемлекеттік ұйымдармен тұрғын үйдің жалпы көлемінің 12,5%-ы, шетел кәсіпорындарымен – 2,7%-ы пайдалануға берілді.

Тұрғын үйлерді пайдалануға берудің нақты көлем индекстері

Пайдалануға берілген тұрғын үйлер көлемінің өсуі республиканың 13 өңірінде байқалды. Едәуір өсуі Солтүстік Қазақстан (1,5 есеге) және Ақмола (27,8 есеге) облыстарында белгіленді.

Тұрғын үйлер құрылысының құны. Тұрғын үйдің жалпы алаңының 1 шаршы метр құрылысының орташа нақты құны 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 57,9 мың теңгені құрады. Тұрғын үйдің 1 шаршы метр құрылысының құны көпқабатты үйлерде – 81 мың теңге, ал жеке тұрғындармен салынған үйлерде – 36,3 мың теңгені құрады.

2.4 КӨЛІК

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда республикадағы **жүк айналымы** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 369824,7 млн. ткм құрады, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы жүк айналымынан 5,5%-ға көп.

Темір жол көлігінің жүк айналымы 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 215110,4 млн. ткм құрады, бұл республика ішінде ұзақ қашықтыққа тасымалдаулардың артуы есебінен 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағыдан 7,1%-ға жоғары болды.

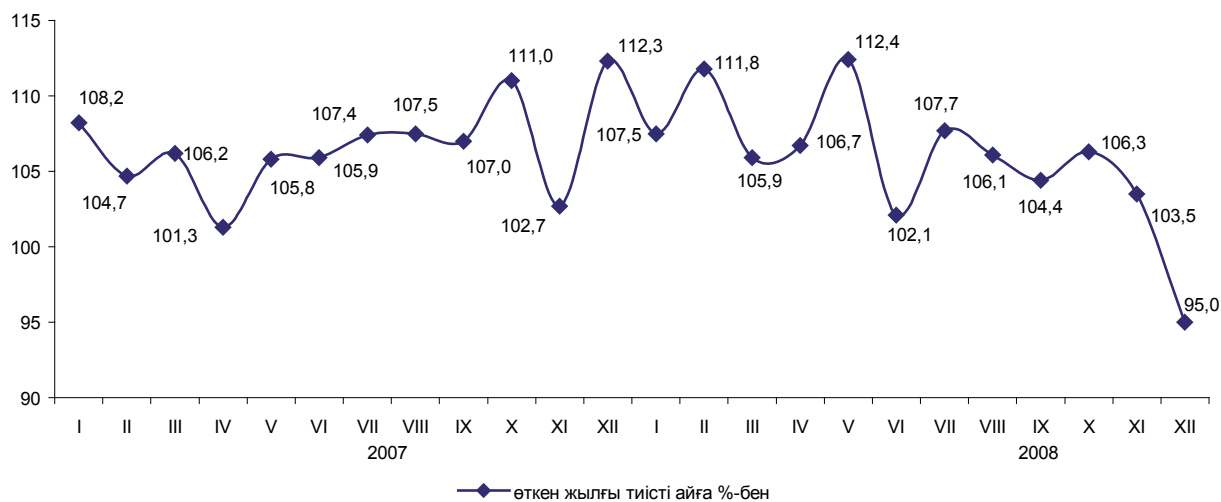
2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда **автокөліктің** жүк айналымы (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 63475,2 млн. ткм құрады, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағыдан 2,9%-ға көп.

Магистралдық құбырдың жүк айналымы 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 90293,9 млн. ткм құрады, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағыдан 3,1%-ға көп. Жүк айналымының жалпы көлемінен мұнайды тасымалдау 44214,6 млн. ткм (Каспий құбыры желісі консорциумы бойынша және Қытайға жеткізілімнің өсуі есебінен 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағыдан 4,6%-ға артты), газ – 46079,3 млн. ткм (арту 1,8%-ға болды) құрады.

Су жолының ашылуынан бастап **өзен көлігінің** жүк айналымы 55314,2 мың ткм құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 6,9%-ға көп.

Әуе көлігінің жүк айналымы 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 69457,3 мың ткм құрап, 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда 19,0%-ға төмендеді.

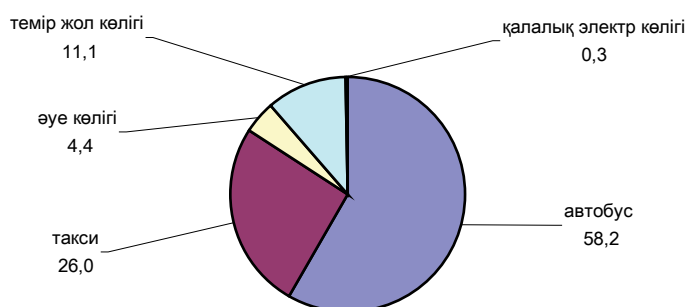
Жүк айналымының серпіні

Жолаушылар айналымы 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 2,1%-ға артып, 126976,9 млн. жкм құрады, соның ішінде автобустарда – 2,2%, таксиде – 4,2%, әуе көлігінде – 3,9%, бұл халықтың экономикалық тұрғыдан белсенділігінің өсуіне байланысты болды. Сонымен қатар темір жол көлігіндегі жолаушылар айналымының – 3,1%, троллейбустағы – 28,1%, трамвайда – 13,6%-ға төмендеуі байқалды.

Жолаушылар айналымының құрылымы

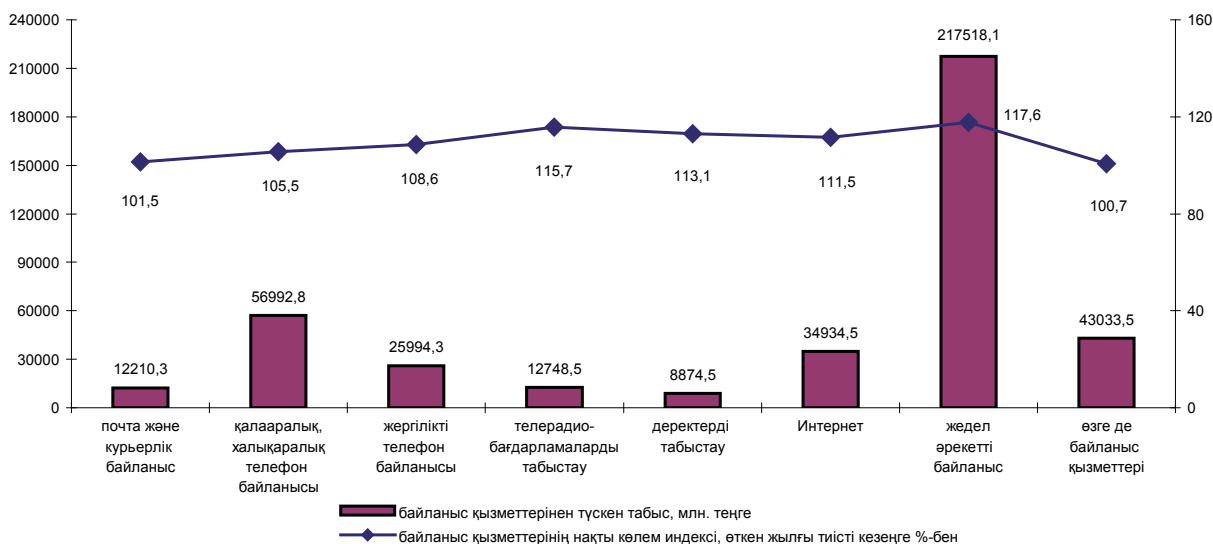
пайызбен

2.5 БАЙЛАНЫС

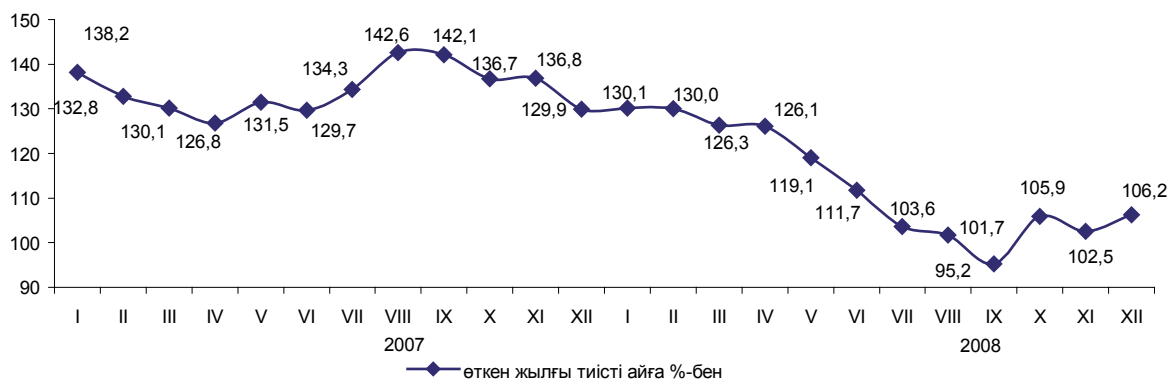
2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 412,3 млрд. теңге сомада қызмет көрсетті, соның ішінде халыққа көрсетілгені – 165,7 млрд. теңге, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда салыстырмалы бағада, тиісінше – 10,4% және 11,1%-ға көп.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда байланыс қызметтерінен түскен табыстар

Республикадағы телекоммуникация рыногының дамуына нарықтың мобильдік байланысы, қалааралық телефон байланысы, Интернет сияқты сегменттері ықпал етеді.

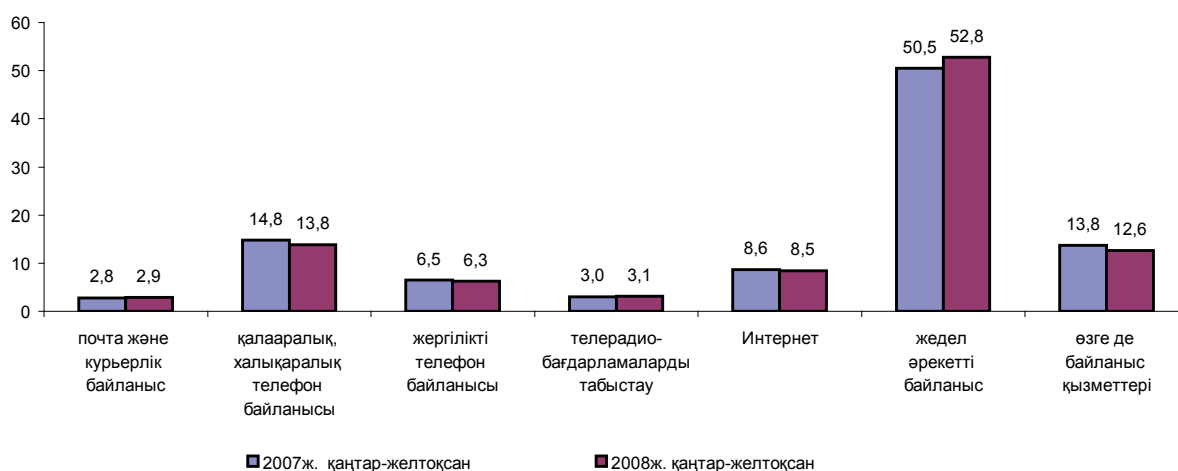
Байланыс қызметтерінің серпіні

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында ең көп үлесті жедел әрекетті байланыс – 52,8% құрайды. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда жедел әрекетті байланыс қызметтерінің көлемі 17,6%-ға өсті.

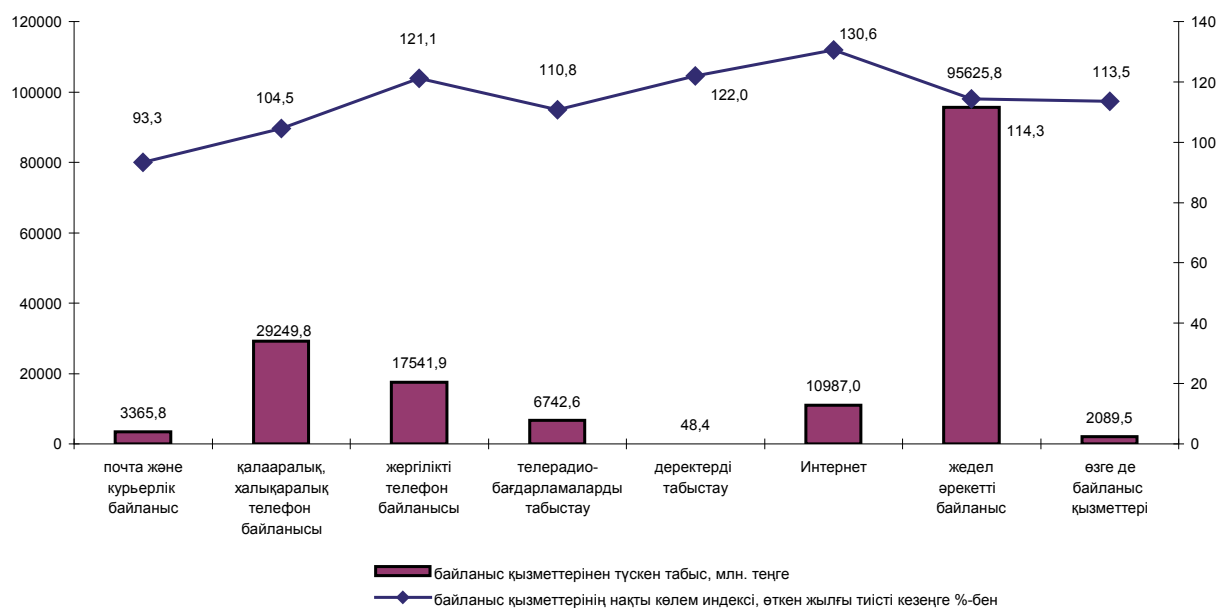
Байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

пайызбен

Байланыс кәсіпорындары табыстарының жалпы көлемінде халыққа байланыс қызметтерін өткізуден түскен табыс 40,2% құрады. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар көлемінде 57,7% - жедел әрекетті байланыс қызметтерінен, 17,7% - қалааралық, халықаралық байланыс қызметтерінен, 10,6% - жергілікті телефон байланысы қызметтерінен, 14,0% - байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыстар құрады.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар

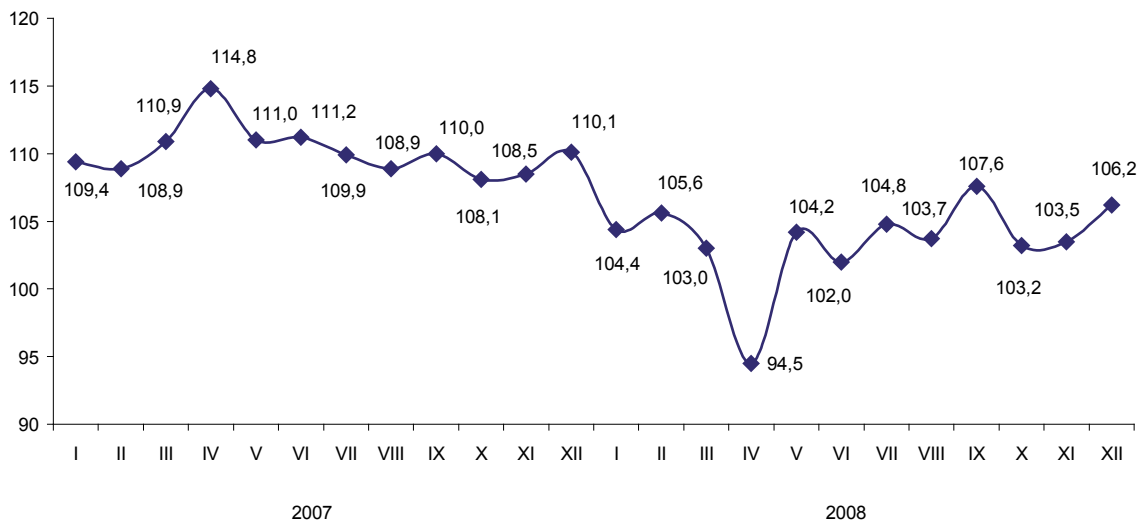

2.6 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2508,5 млрд. теңгені құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 3,6%-ға артты. 2008 жылғы желтоқсанда тауар өткізу 253,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы желтоқсан айындағы деңгейден тұрақты бағаларда 6,2%-ға жоғары, 2008 жылғы қарашамен салыстырғанда өсу 3,2% құрады.

2007-2008жж. айлар бойынша бөлшек сауда тауар айналымының серпіні

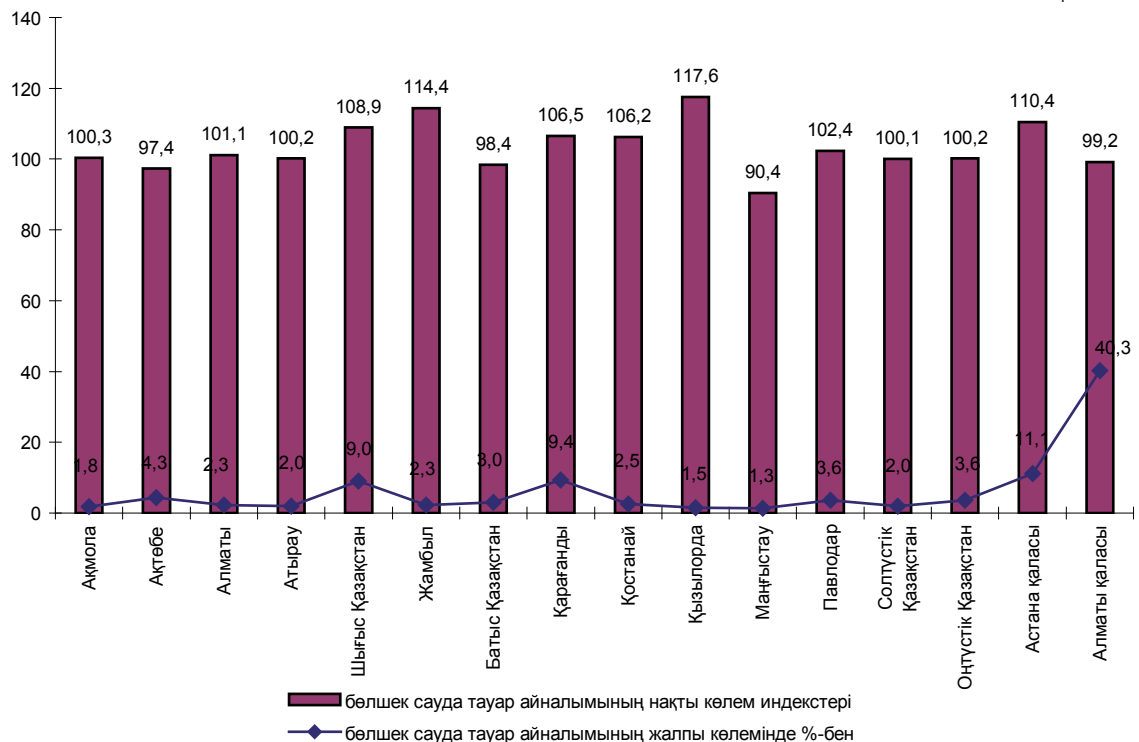
өткен жылғы тиісті айға пайызбен

Қаңтар-желтоқсанда тұтыну тауарларын сату республика халқының жан басына шаққанда орта есеппен 160,2 мың теңгені құрады, бұл 2007 жылғы осы кезеңдегіден 22 мың теңгеге жоғары.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өңірлер бойынша бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлем индекстері

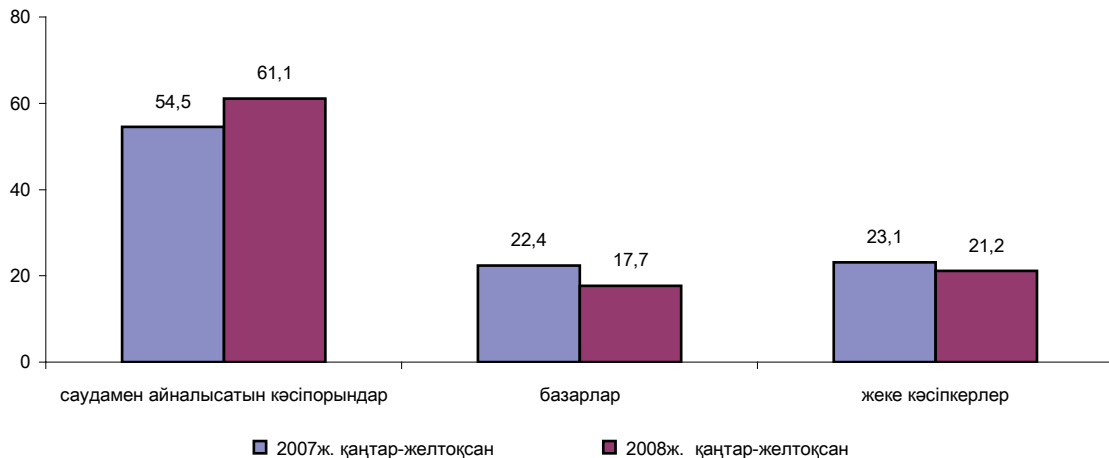
өткен жылғы тиісті кезеңге пайызбен

Бөлшек сауда тауар айналымының көлемін қалыптастыруда едәуір үлес мемлекеттік емес секторға келеді. Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар және жеке кәсіпкерлермен, сондай-ақ базарларда тауарды өткізу бойынша айналым 2425,5 млрд. теңге (96,7%), басқа мемлекеттердің кәсіпорындарымен, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарының тауар өткізу бойынша айналымы – 82,4 млрд. теңге (3,3%) сомасында алынды.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

Негізінен тұрақты сауда желісінде қызметті жүзеге асыратын сауда ұйымдары мен жеке кәсіпкерлермен тауарларды сату есебінен бөлшек тауар айналымын қалыптастыру үрдісі сақталып келетінін айта кету керек. Олардың бөлшек сауда айналымын қалыптастыру құрылымындағы үлесі 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 82,3% құрады. Сонымен қатар, базарларда сауда жасау үлесі 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 22,4%-дан, 2008 жылғы тиісті кезеңде 17,7%-ға дейін төмендеп келеді.

Республиканың көтерме сауда тауар айналымы 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 6538,4 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнің бағасымен сәйкес келеді (99,9%). Мұның өзінде, іс жүзінде алынған тауар айналымының барлық көлемі мемлекеттік емес секторға келеді. Көтерме сауда тауар айналымында азық-түлік емес тауарлар мен өндірістік-техникалық мақсаттағы тауарлардың басым үлес алуы жалғасуда.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсан айларында қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету көлемі 107 млрд. теңгені немесе 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 99,9% құрады. Мұның өзінде, қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы көлемінің 16,7%-ын жеке кәсіпкерлер ұсынып отыр.

Талдау жасалып отырған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 20,7 млрд. теңгені құрады. Бұл қызметтердің едәуір бөлігі (58,3%) шағын кәсіпкерлік саласында (шағын кәсіпорындар мен жеке кәсіпкерлер) ұсынылып отыр.

3. ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТИЛЕРІ МОНИТОРИНГІ

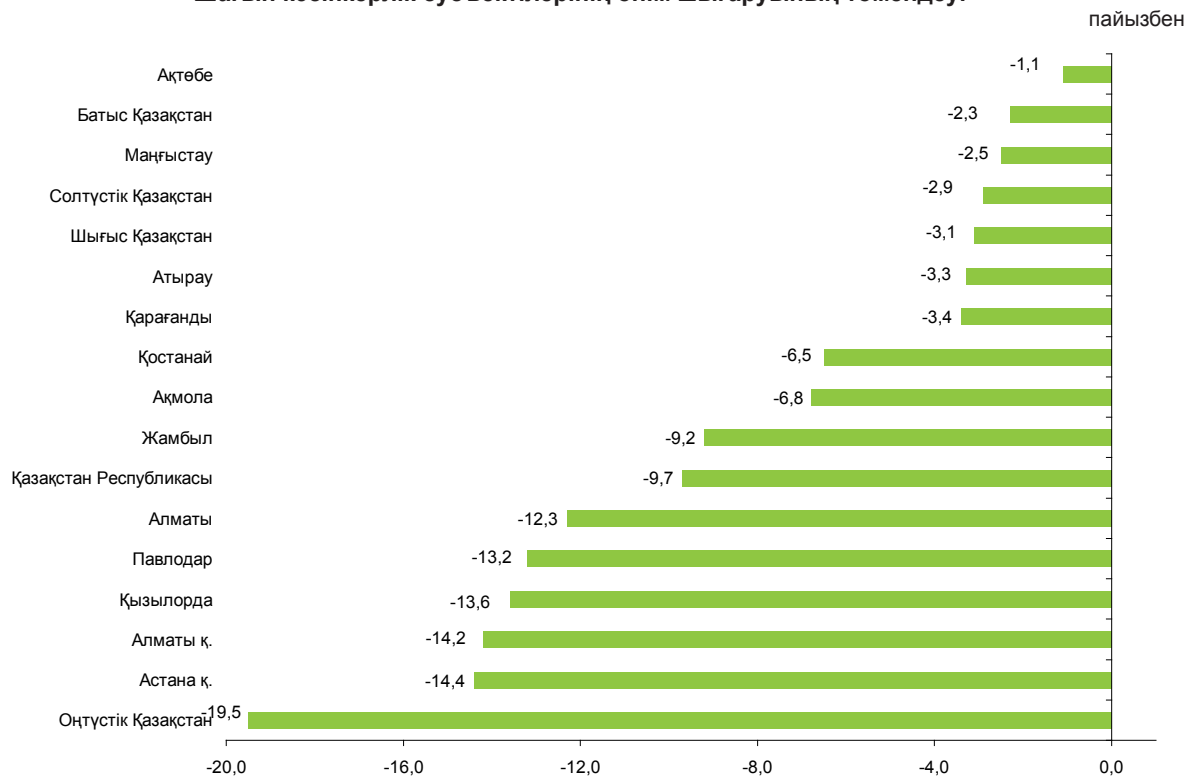
Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығаруы өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 9,7%-ға төмендеп, 2182,2 млрд. теңгені құрады.

өткен жылғы тиісті кезеңге пайызбен

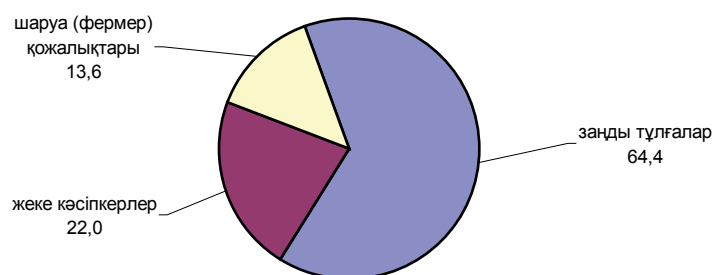
	Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны	Жұмыспен қамтылғандар саны	Өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығару
Қазақстан Республикасы	96,9	95,3	90,3
Ақмола	96,3	93,9	93,2
Ақтөбе	96,8	90,7	98,9
Алматы	96,0	99,8	87,7
Атырау	94,3	97,9	96,7
Шығыс Қазақстан	97,3	98,9	96,9
Жамбыл	98,0	97,4	90,8
Батыс Қазақстан	97,8	99,7	97,7
Қарағанды	97,5	98,6	96,6
Қостанай	96,3	96,4	93,5
Қызылорда	96,0	98,9	86,4
Маңғыстау	96,5	99,7	97,5
Павлодар	96,9	97,3	86,8
Солтүстік Қазақстан	97,3	97,1	97,1
Оңтүстік Қазақстан	96,9	89,1	80,5
Астана қаласы	96,6	88,1	85,6
Алматы қаласы	98,9	93,9	85,8

Өнім шығарудың едәуір төмендеуі Оңтүстік Қазақстан, Қызылорда, Павлодар облыстарында, Астана және Алматы қалаларында байқалды.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің өнім шығаруының төмендеуі

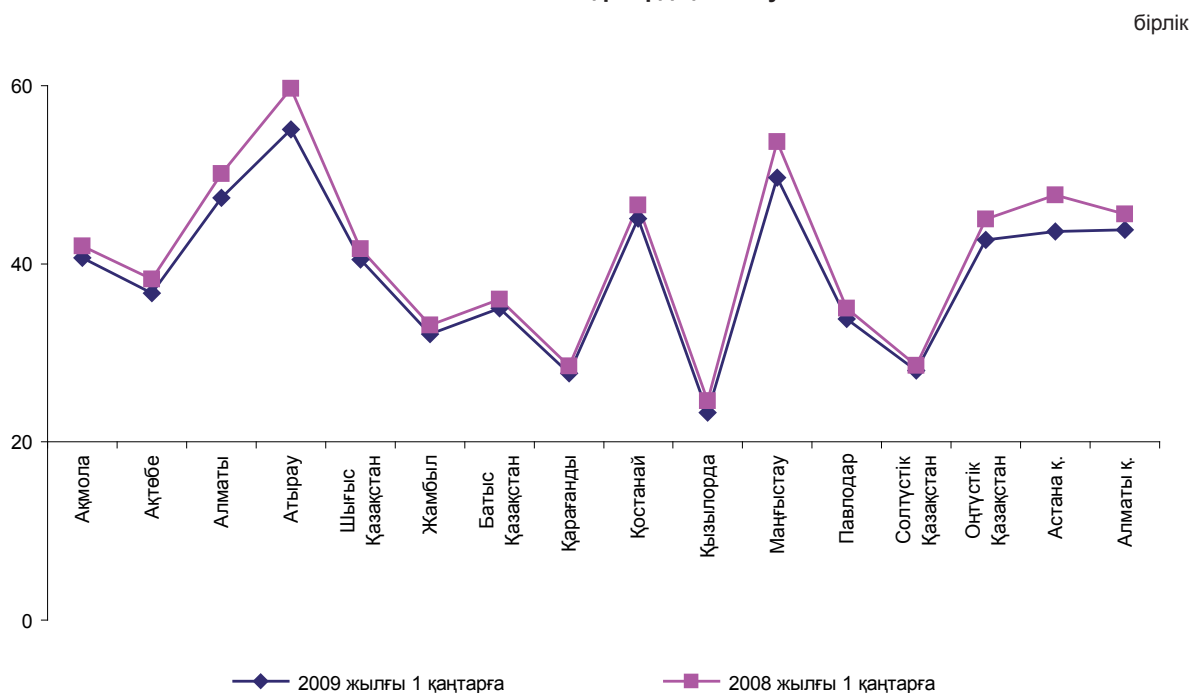
Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығаруының құрылымы
пайызбен

Рынокта белсенді жұмыс істейтін шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны 2009 жылғы 1 қаңтарға өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 3,1%-ға кеміп, 621114 бірлікті құрады, оның ішінде 58480 заңды тұлғалар, 392948 – жеке кәсіпкерлер және 169686 шаруа (фермер) қожалықтары.

Республиканың көп өңірлерінде белсенді жұмыс істейтін шағын кәсіпкерлік субъектілерінің 1000 тұрғынға шаққандағы санының кемуі байқалды. Олардың саны Атырау (4,6 бірлік), Маңғыстау (4 бірлік), Алматы (2,7 бірлік) облыстарында, Астана (4,1 бірлік) қаласында азайды.

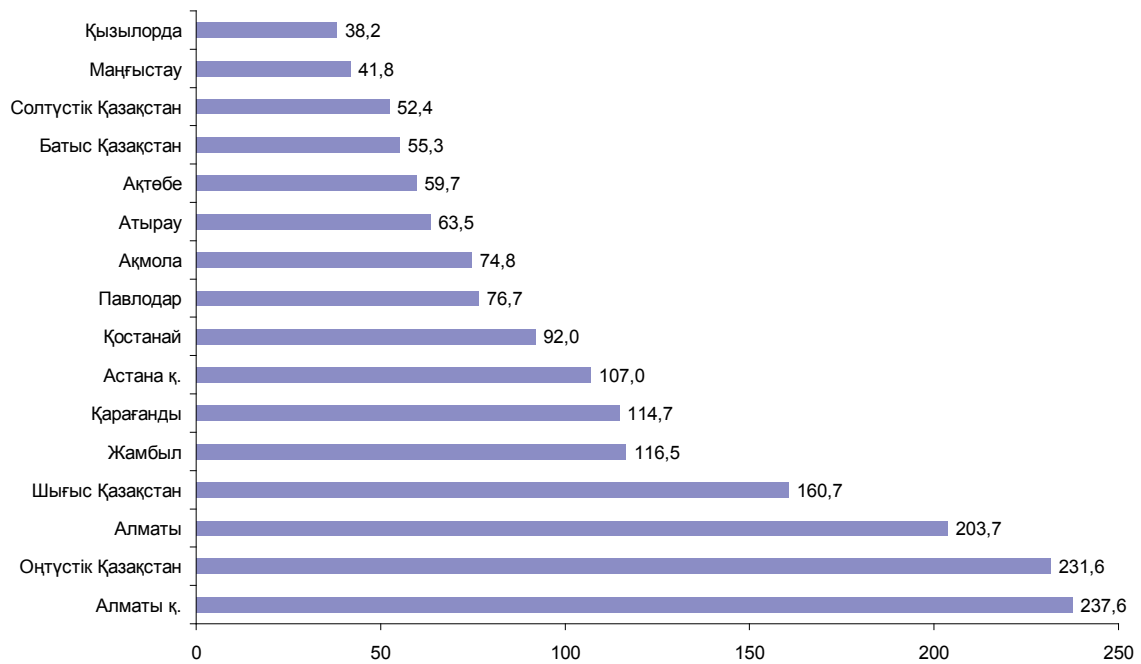
Белсенді жұмыс істейтін шағын кәсіпкерлік субъектілерінің 1000 тұрғынға шаққандағы саны бойынша өңірлердің бөлінуі

Шағын кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны 4,7%-ға кеміп, 1726,2 мың адамды құрады.

Шағын кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны

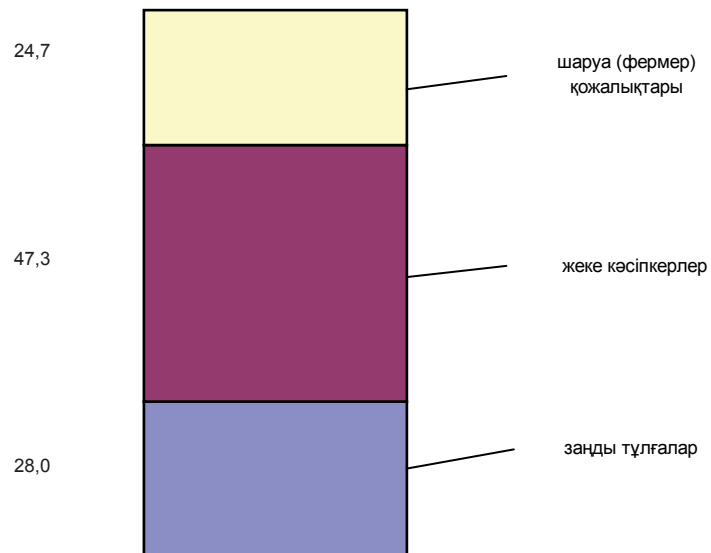
мың адам

2009 жылғы 1 қаңтарға шағын кәсіпкерлікте жұмыспен қамтылғандар санының артуы өткен жылғы сәйкес көрсеткішпен салыстырғанда Оңтүстік Қазақстан (10,9%), Ақтөбе (9,3%), Ақмола (6,1%) облыстарында, Астана (11,9%), Алматы (6,1%) қалаларында белгіленді.

Шағын кәсіпкерлікте жұмыспен қамтылғандар санының құрылымы

пайызбен

4. СЫРТҚЫ САУДА

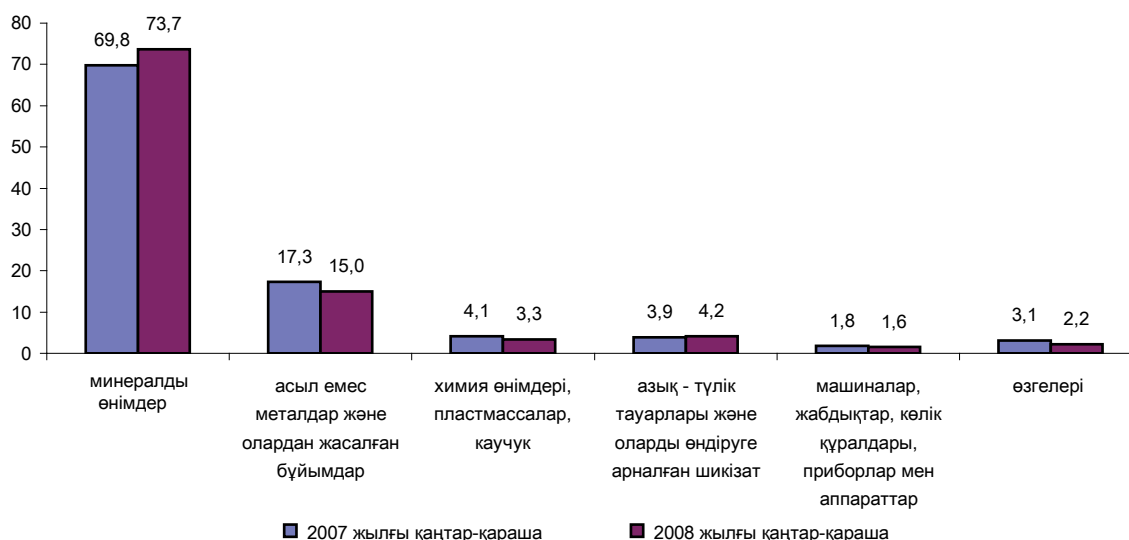
(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің ақпараты)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының сыртқы сауда айналымы кеден статистикасының деректері бойынша ұйымдаспаған сауда есебінсіз 2008 жылғы қаңтар-қарашада 101209,9 млн. АҚШ долларын құрады және 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 39,9%-ға артты, оның ішінде экспорт – 66949,8 млн. АҚШ доллары болып, 57,2%-ға артты, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға кеткен шығыстарды есепке алғанда) – 34260,1 млн. АҚШ долларын құрап, 15,1%-ға артты.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға пайызбен

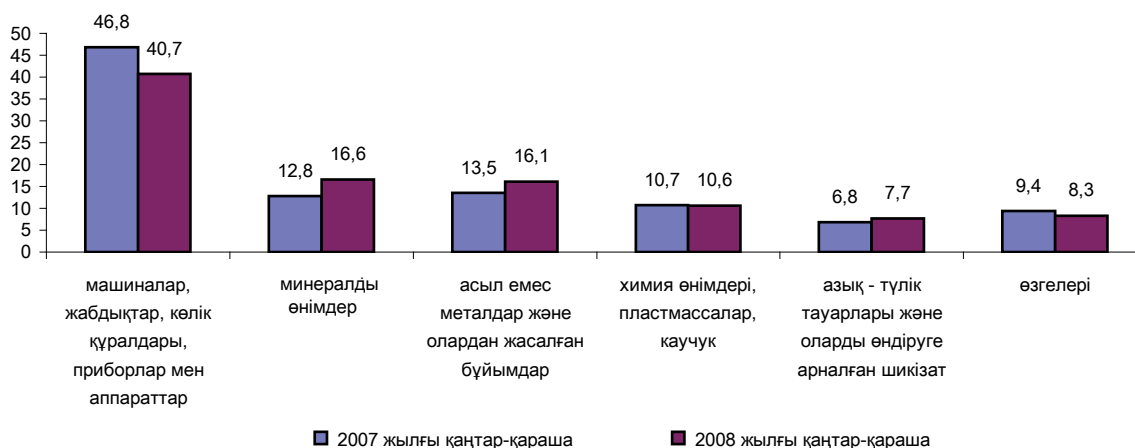

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары: Италия (экспорттың жалпы көлемінің - 17,0%-ы), Швейцария (16,1%), Қытай (10,5%), Ресей Федерациясы (8,9%), Франция (7,7%), Нидерланды (6,4%), Израиль (3,2%), Иран (2,9%), Украина (2,8%), Түркия (2,7%).

Талданып отырған кезең ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 15,5% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 16,8%) құрады.

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға пайызбен

2008 жылғы қаңтар-қарашада инвестициялық тауарлар импорттың жалпы көлемінде 16225,7 млн. АҚШ долларын немесе 47,4% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 13582,2 млн. АҚШ доллары немесе 45,6%) құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада барлық импорттық жеткізілімдердің 46,7%-ы ТМД елдеріне (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 44,6%) келеді. Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері: Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің – 37,1%-ы), Қытай (11,4%), Германия (6,9%), Украина (5,2%), АҚШ (5,0%), Италия (3,4%), Жапония (2,6%), Түркия (2,4%), Франция (2,2%), Норвегия (2,0%).

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2008 жылғы қаңтар-қарашада ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 26369,9 млн. АҚШ долларын құрады және 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 29,1%-ға артты, оның ішінде экспорт – 10372,4 млн. АҚШ доллары болып, 45,1%, импорт – 15997,4 млн. АҚШ долларын құрап, 20,5 %-ға артты.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 26,1% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 28,2%) құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 53% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 48%), азық-түлік тауарлары – 12% (13%), химиялық өнімдер – 10% (16%) құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналар, жабдықтар, көлік құралдары, приборлар мен аппараттардың үлесі – 17% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 26%), минералды өнімдер – 52% (48%), металлургия өнімдері – 19% (16%), химия тауарлары – 10% (15%) құрады.

ТМД елдері минералдық, химия және металлургия өнімдерінің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2008 жылғы қаңтар-қарашада осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстар импортының көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 95% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 93%), металлургия өнімдері – 49% (58%), азық-түлік тауарлары – 62% (63%), химия тауарлары – 38% (39%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2008 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 74840,0 млн. АҚШ долларын құрап, 2007 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда 44,1%-ға артты, оның ішінде экспорт – 56577,4 млн. АҚШ доллары болып, 59,7%, импорт – 18262,7 млн. АҚШ долларын құрап, 10,7%-ға артты.

2008 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы – 78% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 74%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 14% (17%) құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналар, жабдықтар, көлік құралдары, приборлар мен аппараттардың үлесі – 57% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 64%), азық-түлік тауарлары – 5% (5%), химия өнімдері – 12% (12%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 15% (10%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: 2008 жылғы қаңтар-қарашада осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдері импортының көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі – 74% (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 75%), фармацевтикалық тауарлардың – 88% (87%), киімдердің – 86% (80%), азық-түлік тауарларының үлесі – 38% (38%) құрады.

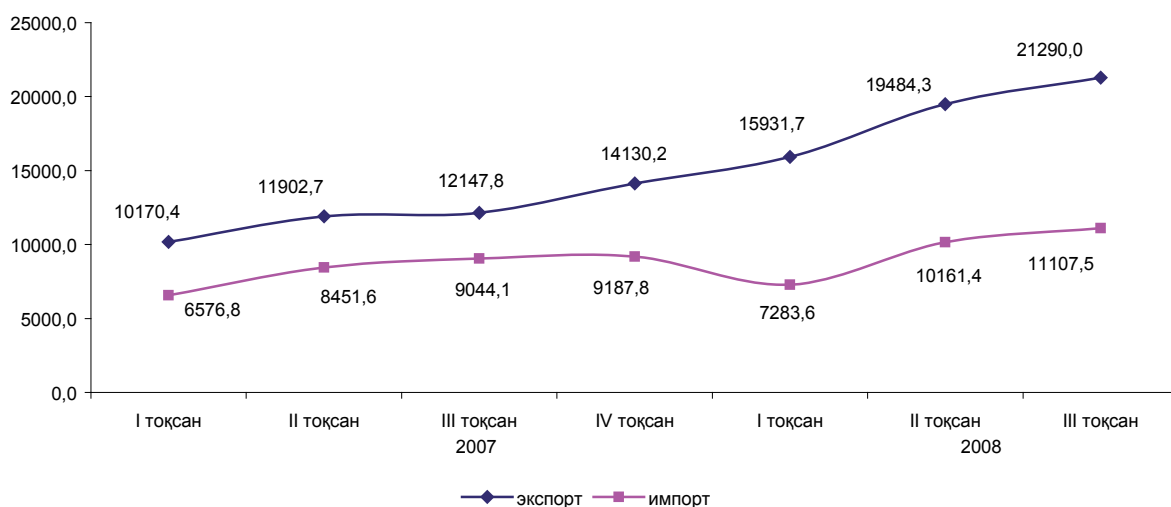
4.4 ТӨЛЕМ БАЛАНСЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2008 жылғы III тоқсандағы деректер бойынша төлем балансының ағымдағы операциялар шоты бойынша оң сальдо – 3688,3 млн. АҚШ доллары мөлшерінде қалыптасты (2007 жылғы III тоқсанда нәтиже теріс мәнді болып, 2856,4 млн. АҚШ долларын құрады). Бұл тауарлармен жасалатын операциялардың оң нәтижесінің 3103,7 млн. доллардан 10182,4 млн. долларға дейін өсуімен, қызметтердің теріс нәтижесінің 2432,9 млн. доллардан 1922,2 млн. долларға дейін және ағымдағы трансферттер – 714,6 млн. доллардан 332,1 млн. долларға дейін азаюымен түсіндіріледі. Табыстар бойынша теріс нәтиже, тиісінше, 2812,7 млн. доллардан 4239,9 млн. долларға дейін өсті.

Тауар айналымы (ф.о.б. бағасында) 2008 жылғы III тоқсанда өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 52,9%-ға өсіп, 32397,5 млн. долларды құрады. Тауар айналымында импорт – 34,3% (11107,5 млн. доллар), экспорт – 65,7% (21290 млн. доллар) алады. Көрсетілген кезеңде ТМД елдерінен тауарлар импортының көлемі – 20,8%, экспорт – 65,8%-ға өсті. Алыс шетелдерден, тиісінше, 24,5% және 77,2%-ға өсті.

Импорт және экспорт көлемі

млн. АҚШ доллары

Көрсетілген қызметтер көлемі 2008 жылғы шілде-қыркүйекте 1229 млн. долларды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңіне қарағанда 26,4%-ға көп. Көрсетілген қызметтердің жалпы көлемінде көліктік қызметтер – 48,6%, сапарлар бойынша қызметтер – 26,1%, өзге де қызметтер – 25,3% алады.

Импортталатын қызметтер көлемі 3151,2 млн. доллар сомасында белгіленді, оның ішінде көлік қызметтері – 686,6 млн. доллар, сапарлар бойынша қызметтер – 325,5 млн. доллар, өзге де қызметтер – 2139,1 млн. доллар.

2008 жылғы III тоқсанда өткен жылғы тиісті тоқсанмен салыстырғанда инвестициялардан және жұмыс істейтіндерге өтемақыдан түскен табыс 12,3% өсіп, 978,5 млн. доллар, ал көрсетілген баптар бойынша төлемдер – 5218,3 млн. долларды (2007 жылғы шілде-қыркүйекте – 3684 млн. доллар) құрады.

Қаржы операцияларының шоты 2008 жылғы шілде-қыркүйекте теріс болып – 1587,8 млн. доллар (2007 жылғы шілде-қыркүйекте оң мәнді болып – 4685,2 млн. доллар) көлемінде қалыптасты.

Тікелей инвестициялармен жасалған операциялар бойынша сальдо 1499,6 млн. долларды (2007 жылғы III тоқсанда 1451,6 млн. доллар) құрады. Есепті кезеңде шетелдегі тікелей инвестициялармен жасалған операциялар нәтижесі теріс болып – 1575,7 млн. долларды, ал Қазақстанда оң мәнді болып – 3075,3 млн. долларды құрады.

2008 жылғы III тоқсанда портфельдік инвестициялармен жасалған операциялар nettосы теріс болып – 1462,5 млн. доллар (2007 жылғы III тоқсанда оң мәнді болып – 2020,4 млн. доллар) болды.

Төлем балансының «Басқа да инвестициялар» бабы бойынша жүргізілген операциялардың таза нәтижесі теріс болып – 635,6 млн. долларды (2007 жылғы III тоқсанда оң мәнді болып – 1137,4 млн. доллар) құрады. Активтер көлемінде операциялардың көп бөлігі валюта мен депозиттермен байланысты операцияларға – 2440,3 млн. доллар, міндеттемелер көлемінде – қарыздарға 2935,2 млн. доллар келеді.

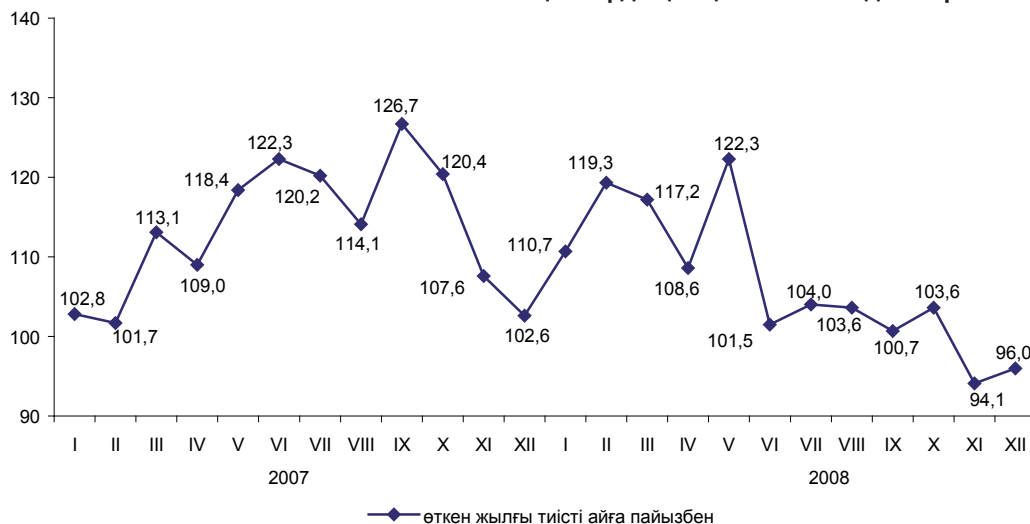
Қазақстанның резервтегі активтерінің өзгеруі 2008 жылғы шілде-қыркүйекте теріс болып, 1236,7 млн. долларды құрады.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

5.1 НЕГІЗГІ КАПИТАЛҒА САЛЫНҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға салынған инвестициялардың көлемі бағалау есебімен 3836,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылмен салыстырғанда 4,6%-ға көп.

Негізгі капиталға салынған инвестициялардың нақты көлем индекстері

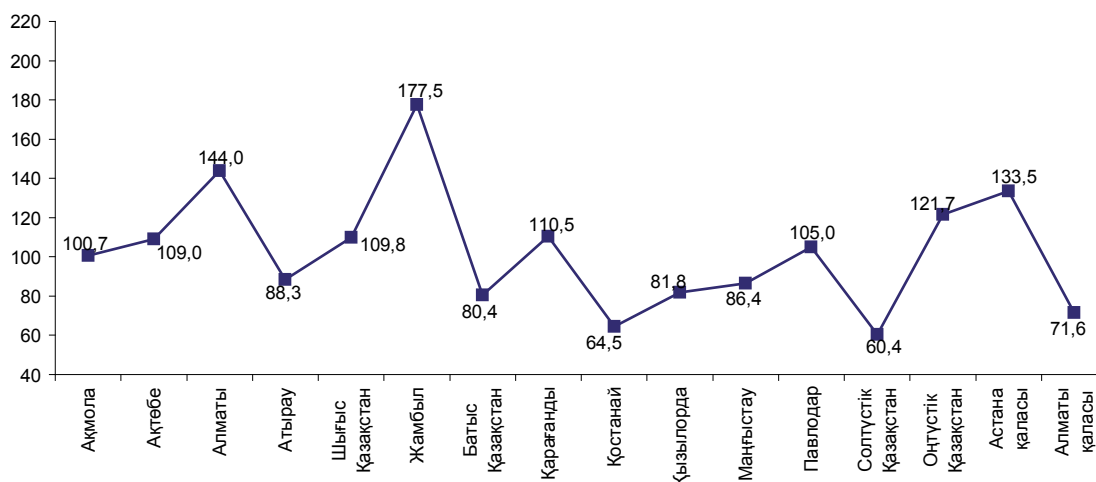

Негізгі капиталға салынған инвестициялардың артуы 2007 жылмен салыстырғанда республиканың 12 өңірінде белгіленді. Мұның өзінде, цемент шығаратын зауыт құрылысының салынуына байланысты Жамбыл облысында (1,8 есеге) салымның елеулі өсуі байқалды. Мұнай кен орындарын жайластыру мен мұнай құбырын салуға салынған қаражаттардың артуы есебінен Қызылорда облысында инвестициялар көлемі (1,4 есеге) өсті.

Негізгі капиталға салынған инвестициялардың көлемі төрт өңірде, соның ішінде Алматы қаласында едәуір (12,5%-ға) төмендеді.

Негізгі капиталға салынған инвестицияларды игеру қарқыны

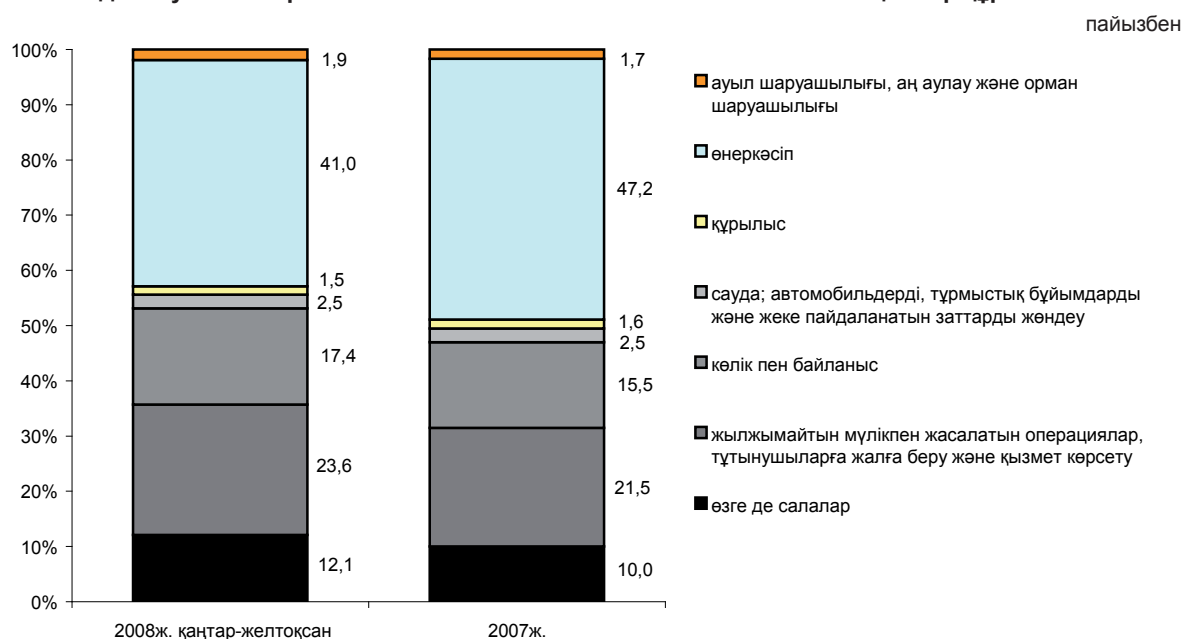
өткен жылғы тиісті айға пайызбен

Ең белсенді инвесторлар жеке меншік нысандардың шаруашылық жүргізуші субъектілері болды. Олар негізгі капиталға салынған инвестициялардың 53,3%-ын игерді. Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын басқа мемлекеттер кәсіпорындары мен ұйымдарының үлес салмағы 26,1% құрады. Мемлекеттік сектордың үлесіне салымдардың 20,6%-ы келеді.

Инвестицияның технологиялық құрылымында 50,6%-ын ғимараттар мен үйлердің құрылысы мен күрделі жөндеу жұмыстары, 28,4% - машиналар, жабдықтар, құралдар, құрал-саймандар, 21% - өзге де күрделі жұмыстар мен шығындар құрады.

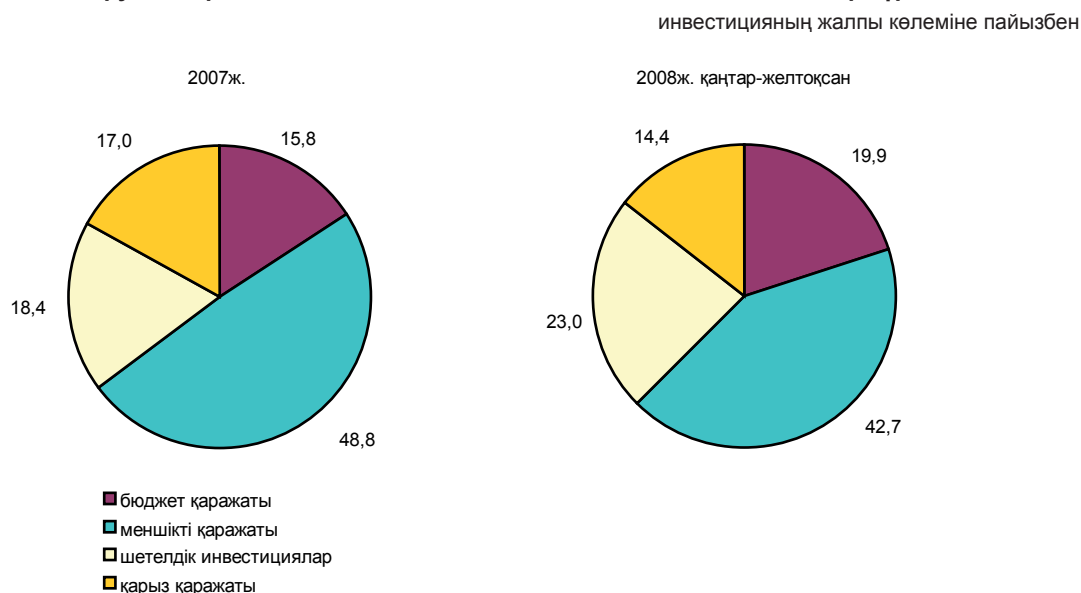
Пайдалану бағыттары бойынша негізгі капиталға салынған инвестициялар құрылымы

Өнеркәсіп салалары ішінде шикі мұнай және табиғи газ өндіру инвестициялар салу үшін ең басымды сала болып қалып отыр, осы салаларда қызмет көрсету негізгі капиталға салынған инвестициялардың жалпы көлемінің 21%-ын алады.

2007 жылмен салыстырғанда білім беруге (1,9 есе), денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсетуге (1,6 есеге) инвестициялық салымдар едәуір өсті.

Қаржыландыру көздері бойынша негізгі капиталға салынған инвестициялар құрылымы

Инвесторлардың жеке меншік қаражаттары негізінен кен өндіру өнеркәсібінде (көрсетілген қаражат көздерінен 34,7% инвестиция) игерілген. Бюджеттік қаражаттың көп бөлігі (60,6%-ы) «Көлік пен байланыс», «Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу» және «Білім беру» салаларының дамуына бағытталды.

Шетел инвестицияларының жартысына жуығы (41,1%) кен өндіру өнеркәсібін дамытуға бағытталды. Шетел инвесторлары үшін ең тартымды Атырау облысы болды, мұнда есепті кезеңде барлық шетелдік инвестицияның 58%-ы игерілді.

6. БАҒАЛАР

6.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2008ж. инфляция 9,5%, өткен жылы – 18,8% құрады. 2008 жылы азық-түлік тауарларының бағасы 10,8%-ға өсті, бағалардың жалпы өсіміне олардың «салымы» ең көп – 4,4% құрады. Ақылы қызметтер 11,4%, азық-түлік емес тауарлар – 5,7%-ға қымбаттап, инфляцияға тиісінше 3,1% және 1,9% үлес қосты.

2008ж. нан мен жарма өнімдерінің бағасы 17,5%, 2007ж. – 38,4%-ға өсті. Күріш – 71,4%, макарон өнімдері – 18,1%, жарма – 14,7%, ұн – 14%, нан – 5,6%-ға қымбаттады. Жармалар ішінде баға сөкке – 37,6%, ұнтаққа – 35,6%, арпаға – 33,6%, сұлы жармасына – 16,4%-ға өсті.

2008ж. сүт өнімдерінің бағасы 14,8%, 2007ж. – 28,8%-ға өсті. Баға ірімшік пен сүзбеге 15,5%, жаңа сауылған сүтке – 14,7%, ашыған сүт өнімдеріне – 14,5%-ға өсті. 2008ж. баға жұмыртқаға 2,2%-ға төмендеді, 2007ж. олардың 36,9%-ға жоғарылауы байқалды.

Ет және ет өнімдерінің бағасы 2007ж. 25,1%-ға қарағанда 2008ж. 9,6%-ға жоғарылады. Бағалардың өсуі шошқа етіне 18,4%, шұжық өнімдеріне – 14,4%, сиыр етіне – 8,5%, қой етіне – 6,5%-ды құрады.

2008 жылы жемістер мен көкөністер 11,1%, 2007ж. – 21,9%-ға қымбаттады. Бағалардың көтерілуі картопқа – 14,3%, жаңа жиналған көкөністерге – 10,4%, жемістерге – 8,8%-ға байқалды. 2008ж. қант бағасының деңгейі 11,3%-ға өсті, бұл өткен жылға қарағанда 8,2 пайыздық тармаққа көп.

Май және тоң майға баға өсімі 2007ж. 62%-ға қарағанда 2008ж. 1,2%-ды құрады. Бұл күнбағыс майына бағаның 5,5%-ға төмендеуімен байланысты, 2007ж. 96,8%-ға жоғарылауы тіркелген. Маргарин өткен жылы 15%, мал майы – 9,8%-ға қымбаттады.

2008ж. азық-түлік емес тауарлар тобындағы бағалар серпініне жанар-жағар май материалдарына бағаның өзгеруі әсер етті. Оларға баға жыл ішінде 10,3% төмендеді, бұл бензиннің 12,9%-ға арзандауымен түсіндіріледі. Дизель отынына бағалар өсімі бір жыл ішінде 8,8% (2007ж. – 20,3%), қатты отынға – 20,1% (25,1%-ға) құрады.

Жуғыш және тазалағыш құралдарға баға 17,4% (2007ж. – 12,3%), жеке бас гигиенасы тауарларына – 9,7% (7,7%), дәрі-дәрмектерге – 9,4% (5%), киім және аяқ киімге – 8,1% (10,2-ға) өсті.

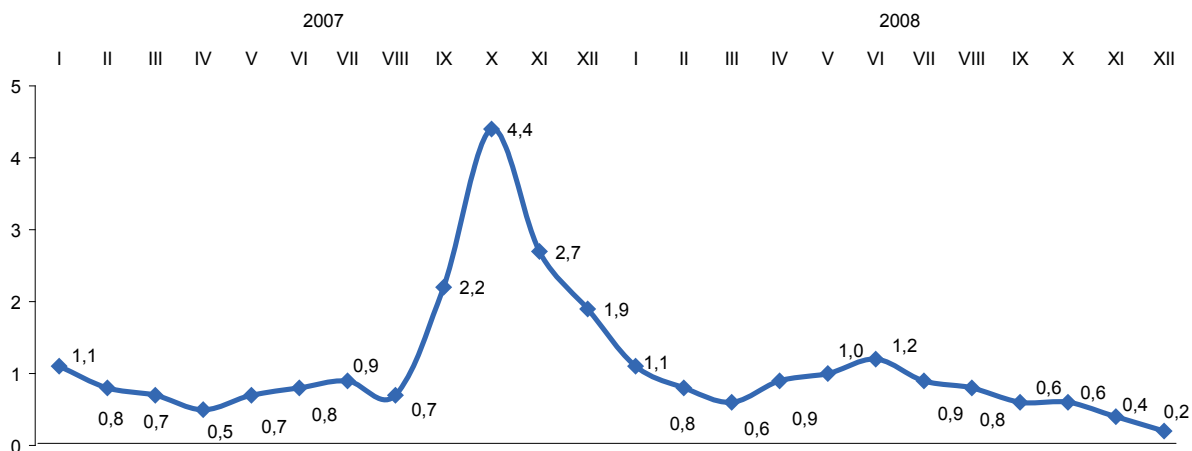
2008ж. ақылы қызмет көрсету саласындағы бағалардың көтерілуі тұрғын үй-коммуналдық қызмет көрсетулеріне – 8,9%, 2007ж. – 18,4%-ға тіркелді. Олардың көтерілуі қоқыс жинауға – 31,8%, тұрғын үйді күтіп ұстауға – 15,2%, электр энергиясына – 13,6%, бөлінетін желілер бойынша тасымалданатын газға – 10,9%, сұйытылған газға – 10,4%, орталықтан жылытуға – 9,7%, су мен жабдықтауға – 3,3%-ға байқалды.

Жолаушылар көлігі қызметіне баға өсімі қарқыны 2007ж. 12,1%-дан 2008ж. 14,8%-ға дейін жоғарылауы байқалды. Автомобиль көлігімен жол жүру 19,1%, әуе көлігімен – 15,4%, темір жол көлігімен – 0,8%-ға қымбаттады.

2008ж. баға өсімінің жоғары қарқыны мейрамханалар мен қонақ үйлердің – 22,5% (2007ж. – 25,5%), шаштараз қызметтеріне – 22,1% (25%) сақталды. Медициналық мекемелердің қызметтеріне баға деңгейі 16,1%, білім беруде – 12,4%, мәдениет пен демалыс қызметтерінде – 10,4%-ға көтерілді.

Инфляция

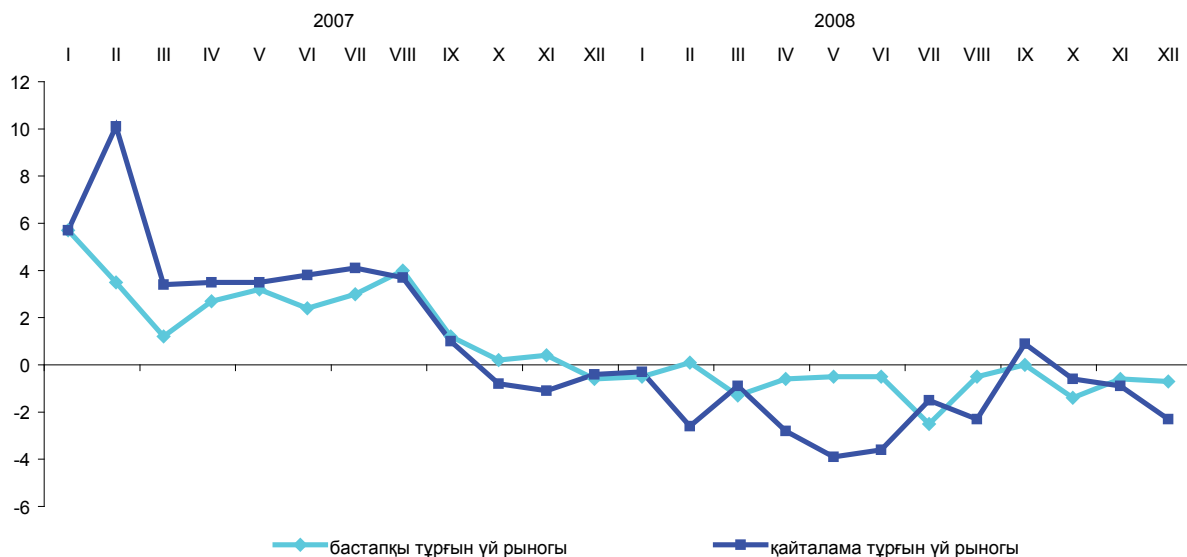
өткен айға пайызбен, өсім

2008 жылғы желтоқсанда жаңа үйдің бір шаршы метрін сату бағасы республика бойынша орта есеппен 147,5 мың теңгені құрап, өткен аймен салыстырғанда 0,7%-ға, көркейтілген тұрғын үйді қайта сату бағасы, тиісінше, 108,3 мың теңге және 2,3%-ға азайды.

Тұрғын үй рыногындағы бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсімі +, төмендеуі –

Жемістер мен көкөністерге, бензинге, көмірге баға өсуінің әсерін есепке алмай есептелген базалық инфляция ағымдағы жылғы желтоқсанда 0,3%, қарашада 0,7% құрады.

2008 жылғы инфляция

пайызбен, өсім

	2008ж. желтоқсан			2008ж. қаңтар-қараша 2007ж. қаңтар-қарашаға
	2008ж. қарашаға	2005ж. желтоқсанға	2007ж. желтоқсанға	
Инфляция	0,2	40,9	9,5	17,0
Базалық инфляция	0,3	39,9	9,9	16,9
Ақшалай табысы ең төмен халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	0,1	48,9	11,1	21,1
Ақшалай табысы ең жоғары халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	0,4	37,8	9,2	15,5

2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанға қарағанда негізгі тамақ өнімдерін тұтынудың ең төменгі нормаларынан есептелген орташа халықтың жан басына шаққандағы күнкөрістің ең төменгі деңгейінің шамасы 13,1% өсті, өткен айға қарағанда – 0,2%-ға азайып, 12179 теңгені (тағам өнімдері – 7308 теңге, азық-түлік емес тауарлар мен ақылы қызметтер – 4871 теңге) құрады. 2008 жылғы желтоқсанда оның құрылымында ет пен балықты сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 19,3%, сүт, май-тоң май өнімдері мен жұмыртқаны – 16,9%, жемістер мен көкөністерді – 11,8%, нан өнімдерін – 9,9%, қант, шай және дәмдеуіштерді сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі – 2,1% құрады.

6.2 ӨНДІРІСТЕГІ БАҒА

Өнеркәсіп өнімін өндіруші-кәсіпорындар бағасының индексі, өндірістік сипаттағы қызметтер көрсетуді қоса ағымдағы жылғы желтоқсанда қараша айымен салыстырғанда 84,5%, 2007ж. желтоқсанмен – 81,4% құрады. Өндірілген өнім бір ай ішінде 16,5%-ға арзандады, өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулер – 0,5%-ға қымбаттады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдер тобынан аралық тұтыну өнімдеріне баға - 18,4%, өндіріс құралдарына – 0,5%, тұтыну тауарларына - 0,2% төмендеді.

Өнеркәсіп өнімін өндіруші кәсіпорындар бағасының индексі

пайызбен, өсім +, төмендеуі-

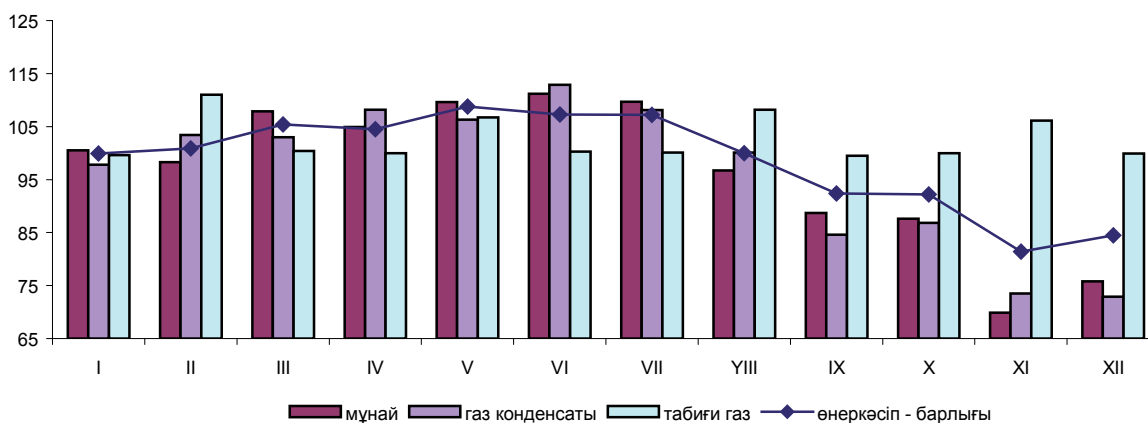
	2008ж. желтоқсан			2008ж. қаңтар-желтоқсан 2007ж. қаңтар-желтоқсанға
	2008ж. қарашаға	2007ж. желтоқсанға	2005ж. желтоқсанға	
Өнеркәсіп өнімдері, өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулерді қоса	-15,5	-18,6	23,1	36,8
Өндірілген өнім	-16,5	-20,1	22,7	38,6
Өндіріс құралдары	-0,5	22,9	61,3	32,5
Аралық тұтыну өнімдері	-18,4	-23,3	20,6	40,6
Тұтыну тауарлары	-0,2	11,7	36,9	17,4
Өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулер	0,5	9,3	28,5	8,6

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының базалық индексі (мұнай мен металл бағаларының өзгеруі есебінсіз) ағымдағы жылғы желтоқсанда қараша айына қарағанда 90,4%, 2007 жылғы желтоқсанға – 98,5% құрады.

Өткен айда бағаның едәуір төмендеуі кен өндіру өнеркәсібінде 22,2%, өңдеу өнеркәсібінде – 7,3%, электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде – 0,1%-ға тіркелді. Сыртқы нарықта осы тауарлардың арзандауы газ конденсатын өндіру бағасының 27,1%, мұнайды - 24,2%-ға арзандауына ықпал етті, бұл өнеркәсіптегі бағаның жалпы деңгейінің 12,8%-ға төмендеуіне әкеп соқтырды. Бір айда мұнай өнімдеріне баға 6,9%, дизель отынына – 10,8%, бензинге – 3,1% төмендеді, мазутқа өзгеріссіз қалды. Энергия ресурстары тұтастай 2008 жылғы желтоқсанда 20,8% (қарашада – 25,7%) арзандады.

2008 жылы энергия ресурстарын өндіруші кәсіпорындар бағасының индексі

өткен айға пайызбен

Өткен айда металлургия өнеркәсібінде бағаның 14% төмендеуі байқалды. Қара металдар илегі 35,8% арзандады, мыс – 23,5%, қорғасын – 21,3%, мырыш – 18,9%, ферроқорытпалар 0,5% қымбаттады. Негізгі химия өнімдерінің 2,5%-ға арзандауы есебінен химия өнеркәсібінде баға 2,1%-ға төмендеді.

2008 жылғы желтоқсанда республикада өндірілген азық-түлік өнімдерінің бағасы 1,3%-ға төмендеді. Ауыл шаруашылығы шикізаттарына бағаның өзгеруі өндірушілерде бағаның өсімдік майына – 8,7%, құс етіне – 4,7%, бидай ұнына – 3,4%, нанға – 0,2%-ға төмендеуіне, сүт өнімдеріне – 0,3%-ға жоғарылауына әсер етті. Сонымен қоса баға өсімі шайға 3,2%, балыққа – 1,2%, қантқа – 0,8% және сусындарға – 0,3%-ға байқалды.

Байқауға алынған өндірістік сипаттағы қызметтерден өткен айда тарифтердің машина жөндеуге 1,9%, газ және мұнай өндіруге – 0,5%-ға жоғарылауы, ал газет басып шығару қызметтеріне 0,7% төмендеуі байқалды.

Өнеркәсіп кәсіпорындары технологиялық үдеріс үшін сатып алған өндіріс ресурстарына бағалар индексі 2008 жылғы желтоқсанда қараша айына қарағанда 98,5%-ды құрады. Республикада сатып алынған шикізат пен материалдар бағасы 1,3%, Достастық елдерінен – 1,5%, алыс шетелден – 6,1%-ға төмендеді.

6.3 АУЫЛ ЖӘНЕ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ БАҒА

Өткен жылы (2008ж. желтоқсан 2007ж. желтоқсанмен салыстырғанда) **ауыл шаруашылығы өнімдерін өткізу бағасының индексі** 119,3%, өсімдік шаруашылығы өнімдеріне – 121,3%, мал шаруашылығы өнімдеріне – 116,8% құрады.

Ауыл шаруашылығы өнімдеріне бағалардың өзгеруі

пайызбен, өсуі +, төмендеуі-

	2008ж. желтоқсан			2008ж. қаңтар-желтоқсан 2007ж. қаңтар-желтоқсанға
	2008ж. қарашаға	2007ж. желтоқсанға	2005ж. желтоқсанға	
Ауыл шаруашылығы өнімдері	-0,2	19,3	81,7	39,4
Өсімдік шаруашылығы өнімдері	-0,9	21,3	106,2	51,9
Мал шаруашылығы өнімдері	0,8	16,8	50,9	22,5

Баға бір жылдың ішінде картопқа 22,8%, көкөніске – 13,8%-ға өсті. Сәбіз – 34,1%, қызылша – 32,1%, пияз – 28,2%, ал қырыққабат – 2,3%-ға қымбаттады. Бағаның өсімі күнбағыс тұқымына – 20,9%, мақсары тұқымына – 19,2%, темекіге – 11,5%, қант қызылшасына – 6% құрады.

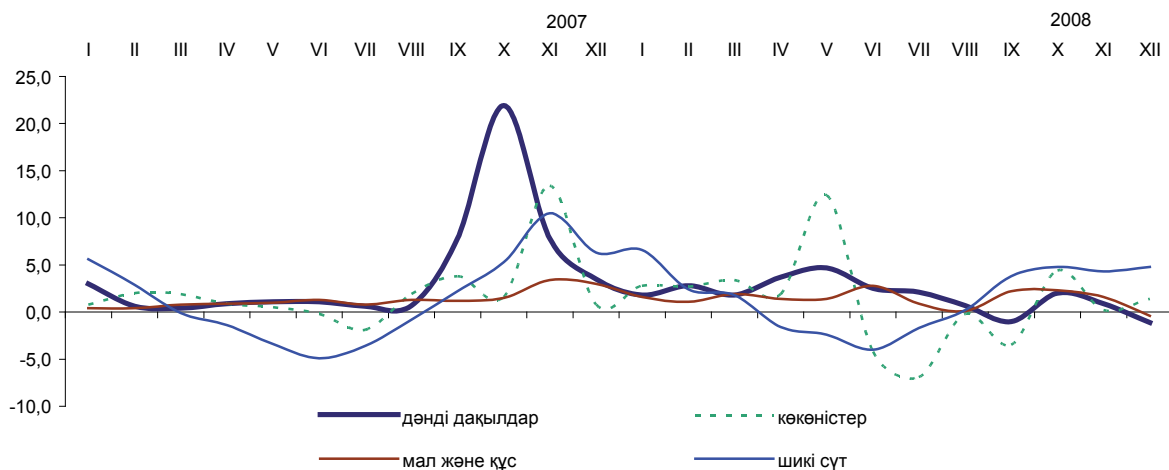
Өткен жылы баға дәнді дақылдарға 22,7%-ға өсті. Олардың ең көп өсуі күрішке 43,3%, ал қара бидайға – 31,6%, бидайға – 21,8%, сұлыға – 20%, жүгеріге – 19,2%, арпаға – 18,9%, қарақұмыққа – 7,5%, тарыға – 4,8% белгіленді.

2008 жылы сүт – 20%, мал және құс – 18,3%, жұмыртқа – 5,1%-ға қымбаттады. Өткізу бағасы шошқа етіне 22,1%, жылқы етіне – 20,7%, ірі қара мал етіне – 20%, құс етіне – 16,5%, қой етіне – 12,8%-ға өсті. Бағаның өсімі балға 54,5%, жүнге – 4,9% құрады.

Ағымдағы жылғы желтоқсанда қараша айымен салыстырғанда баға өсімдік өнімдеріне 0,9%, дәнді дақылдарға – 1,1%-ға төмендеді. Картоп бір айдың ішінде 1,3%, көкөністер – 1,4%-ға қымбаттады. Сүтке – 4,8%, жұмыртқаға – 0,9%-ға бағаның маусымдық қымбаттауы есебінен мал өнімдеріне баға өсімі 0,8%-ды құрады. Ағымдағы жылғы желтоқсанда баға мал етіне 0,8%-ға өсті, ал құс етіне – 4,1%-ға төмендеді.

Ауыл шаруашылығы өнімдерінің жекелеген түрлеріне бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсім+, төмендеуі-

2008 жылғы желтоқсанда **орман шаруашылығы өнімі мен қызметтеріне өндіруші кәсіпорындар бағасының индексі** қараша айымен салыстырғанда 100%, 2007 жылғы желтоқсанмен – 110,1% құрады. Өңделмеген ағаш материалдарына баға 2008 жылы 9,8%, сүрек отынына – 11,4%, қылқан жапырақты бөренелерге – 9,4%-ға өсті, ал балқарағай бөренелеріне өзгеріссіз қалды. Орман шаруашылығы кәсіпорындары көрсеткен қызметтер өткен жылы 12%, тұқымбағы – 18,5%, орман шаруашылығы және ағаш дайындау саласында – 0,2%-ға қымбаттады.

6.4 ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ БАҒАЛАР

2008ж. ішінде құрылыстағы баға индексі 108,5%, құрылыс-монтаж жұмыстарына – 108,4%, технологиялық жабдықтарға – 109,4%, өзге де жұмыстар мен шығындарға – 107,9% құрады.

Құрылыстағы бағалардың өзгеруі

	2008ж. желтоқсан			2008ж. қаңтар-желтоқсан 2007ж. қаңтар-желтоқсанға
	2008ж. қарашаға	2007ж. желтоқсанға	2005ж. желтоқсанға	
Технологиялық құрылымның барлық элементтері	0,0	8,5	21,9	8,1
құрылыс-монтаж жұмыстары	-0,2	8,4	22,2	8,3
технологиялық жабдықтар	0,4	9,4	21,9	8,4
өзге де жұмыстар мен шығындар	0,5	7,9	21,4	7,1

пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

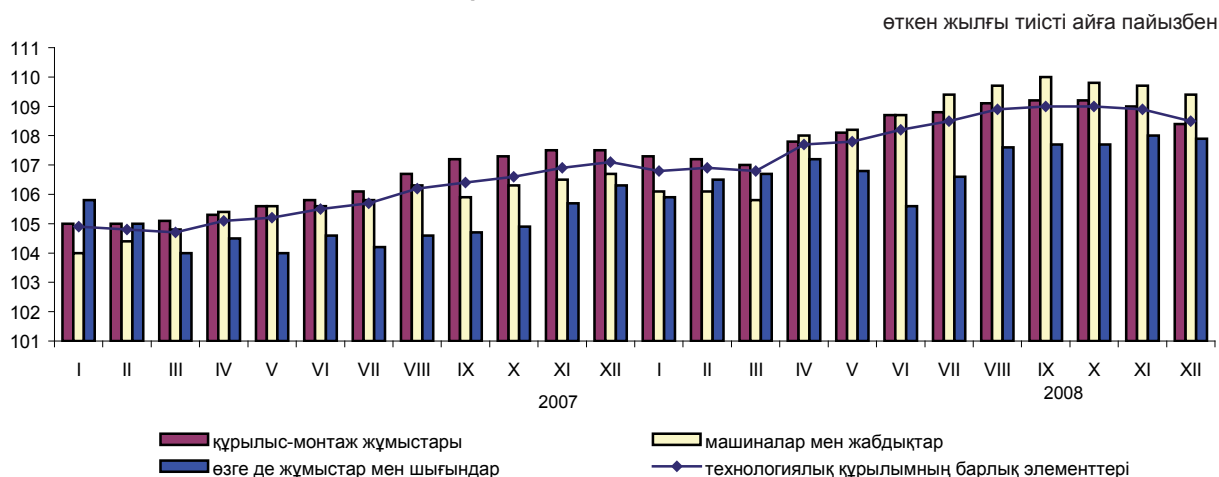
Өткен жыл ішінде құрылыс ұйымдары сатып алған материалдар, бөлшектер және конструкциялар 4,2%-ға қымбаттады. Бағалардың өсімі асбестоцементтен жасалған құбырларға – 32,6%, мұнайды қайта өңдеу өнімдеріне – 18,7%, қара металдарға – 8%, сыр мен лактар, жарықтандырғыш құрылғылар, құрылыс ерітінділеріне – 7,1-7,6%, сүрек және сүректен жасалған бұйымдарға – 5,9%, құбырларға – 4,7% құрады. Портландцемент – 13%, ғаныш – 9,7%, бетон – 2,1%, пластмассадан жасалған бұйымдар – 1,7%-ға арзандады.

2008ж. ішінде бағалардың өсімі қара металлургия объектілерін салуда және қайта жаңғыртуда – 9,8%, тамақ өнеркәсібінде – 7,8%, тұрғын үйлерді салу, білім беру және тұтынушыларға өзге де қызмет көрсетуде – 7,4%-дан құрады.

Денсаулық сақтау объектілерінің құрылысы мен қайта жаңғыртылуы кезінде орнатылған жабдықтар 17,1%, қара металлургияда – 11,4%, тоқыма және тігін өнеркәсібі, ағаш өңдеу және химия өнеркәсібінде – 9,2-10%, ауыл шаруашылығында – 6,2%-ға қымбаттады.

Бір жылдың ішінде құрылыс ұйымдарының машиналары мен тетіктерін пайдалану бойынша шығындар – 6%, тараптық ұйымдармен көрсетілген өндірістік сипаттағы қызметтер – 10,5%-ға қымбаттады.

Құрылыстағы баға индексі

Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау бойынша қызметтер тарифтерінің индексі бір жылда 110,5%-да құрады.

Темір жол көліктерімен жүк тасымалдау 16,8%, ТМД елдеріне – 22%, республика ішінде – 7,5%-ға қымбаттады. Мұнай өнімдерін тасымалдау тарифтері – 24,9%, қара металдарды – 22,4%, ағаш материалдарын және металл кендерін -18,3%, цемент – 17,3%, астық – 14,8%, көмір – 12,6%-ға көтерілді.

Автожол көлігімен жүктерді жеткізу 9,7%-ға қымбаттады. Оларды қала ішінде тасымалдау 14,9%-ға, қаламаңылық қатынас – 13,6%, ТМД елдеріне – 11,8%, республика ішінде – 6,7%-ға қымбаттады. Өзен көлігімен жүк жеткізу тарифтері 9,9%-ға көтерілді.

Тарифтердің төмендеуі әуе көлігінде 0,2% және құбыр көлігінде – 0,3%-ға (газ тасымалдау – 0,9%) белгіленді.

Заңды тұлғаларға көрсетілген байланыс қызметтері тарифтерінің индексі 2008 жылды 0,8%-ға көтерілді. Почталық қызмет көрсету 21%, телекоммуникациялық - 0,2%-ға қымбаттады, курьерлік байланыс қызметтеріне тарифтер 0,8%-ға төмендеді.

6.5 КӨТЕРМЕ ЖӘНЕ СЫРТҚЫ САУДА БАҒАСЫ

Көтерме сауда баға индексі ағымдағы жылғы желтоқсанда қараша айымен салыстырғанда 97,2%, 2007ж. желтоқсанмен – 107,8% құрады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдер тобынан 2008ж. баға тұтыну тауарларына - 7,7%, аралық тұтыну өнімдеріне - 8,4%, өндіріс құралдарына - 1,9%-ға артты.

2008 жылғы көтерме сауда бағасының индексі

пайызбен, өсімі +, төмендеуі-

	2008ж. желтоқсан			2008ж. қаңтар-желтоқсан 2007ж. қаңтар-желтоқсанға
	2008ж. қарашаға	2007ж. желтоқсанға	2005ж. желтоқсанға	
Тауарлар мен өнімдер - барлығы	-2,8	7,8	31,6	17,3
Тұтыну тауарлары	0,4	7,7	21,1	10,7
Азық-түлік тауарлары	0,2	8,6	28,1	14,1
Азық-түлік емес тауарлар	0,6	6,4	12,0	6,2
Аралық тұтыну өнімдері	-5,1	8,4	42,6	23,0
Өндіріс құралдары	-0,1	1,9	9,3	5,0

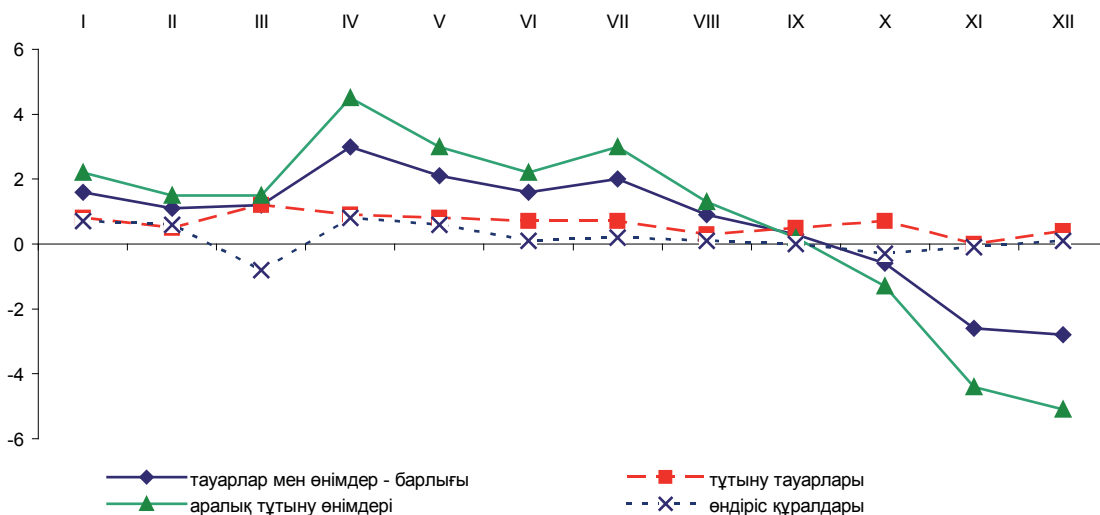
2008 жылы көтерме сауда бағасы азық-түлік тауарларына 8,6%, картопқа - 27,8%, қантқа - 18,2%, ұнға - 10,6%, етке - 4,7%, өсімдік майына - 2,7%-ға жоғарылады, жұмыртқаға - 3,5%-ға төмендеді.

Өткен жылы азық-түлік емес тауарлар 6,4%, кеңсе тауарлары - 12,9%, фармацевтикалық өнімдер - 10,3%-ға қымбаттады, автомобильдерге арналған бөлшектер мен керек-жарақтар - 1,6%, тоқыма бұйымдары 1,5%-ға арзандады.

Аралық тұтыну өнімдері арасында бір жыл ішінде бағаның қара металдарға - 11,2%, пропан және сұйытылған бутанға - 10,6%, дизель отынына - 7,5%-ға жоғарылауы, бензинге - 1,5%-ға төмендеуі байқалды. Көтерме сауда ұйымдары өткізген өндіріс құралдарының ішінде ауыл шаруашылығы машиналары мен жабдықтарына - 64,7%, автобустар мен микроавтобустарға -10,1%, шиналарға - 8,7%-ға баға өсімі тіркелді, компьютерлер мен жабдықтарға - 2,1%, жолаушылар автомобилдеріне - 2%-ға төмендеуі байқалған.

2008 жылғы көтерме сауда бағасының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсімі +, төмендеуі-

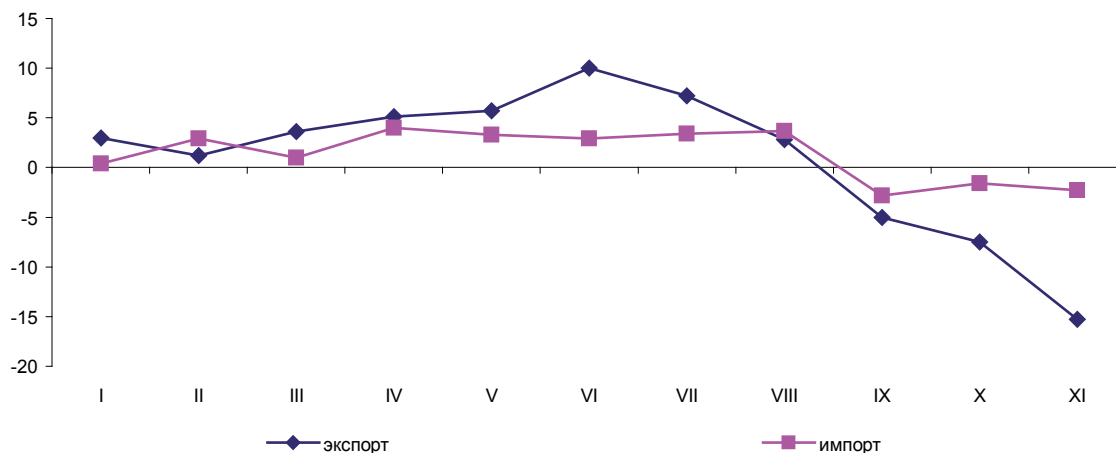
Шетелдерге шығарылған тауарлардың бағасы 2008ж. қарашада қазан айымен салыстырғанда 15,3%-ға төмендеді, 2007ж. желтоқсанмен – 8,3%-ға жоғары. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған экспорттық өнім топтарындағы дайын тауарлар ағымдағы жылғы қарашада қазан айына қарағанда 2,8%-ға қымбаттап, шикізат - 17,2%, жартылай дайын фабрикаттар - 12,4%-ға арзандады.

Минералды шикізаттан экспорттық жеткізілімдер бағасының төмендеуі мұнайға - 20,5%, мұнай өнімдеріне - 18,4%, цементке - 6,8%, көмірге - 6,5%, олардың табиғи газға 15%-ға көтерілуі тіркелді. Түсті металдар - 16,4%, қара металдар - 16,1%-ға арзандады. Республикадан шығарылған ауыл шаруашылығы өнімдеріне баға 6,8%, көкөністерге - 16,4%, жүнге - 14,1%, бидайға -12,6%, мақтаға - 8,5%, сүт өнімдеріне - 6,7%, балыққа - 5,3%-ға төмендеді, темекіге - 7%-ға жоғарылады.

Қазақстанға әкелінген өнімдер бағасының индексі ағымдағы жылғы қарашада қазан айына қарағанда 97,7%, 2007ж. желтоқсанға – 115,6%, жақын шетелден – тиісінше, 95,6% және 114,5%, алыс шетелден – 100,2% және 116,9% құрады. Импортталатын азық-түлік тауарларынан бағаның өсімдік майына 17,5%, күрішке – 10,7%, шарапқа – 9,7%, кофеге – 8,6% және шайға – 7,4%-ға төмендеуі, олардың өсімі – кондитер өнімдеріне 4,7% тіркелді. Бұл айда сүрек 6,1%, құрылыс материалдары - 4%, химиялық тауарлар – 3,9%, тоқыма бұйымдары – 1,1%-ға арзандады. Аяқ киім, керісінше, 8,5%, қағаз және қатты қағаз - 3,9%, машина жасау өнімдері – 2,3%-ға қымбаттады.

2008 жылы сыртқы сауда бағасының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсімі +, төмендеуі-

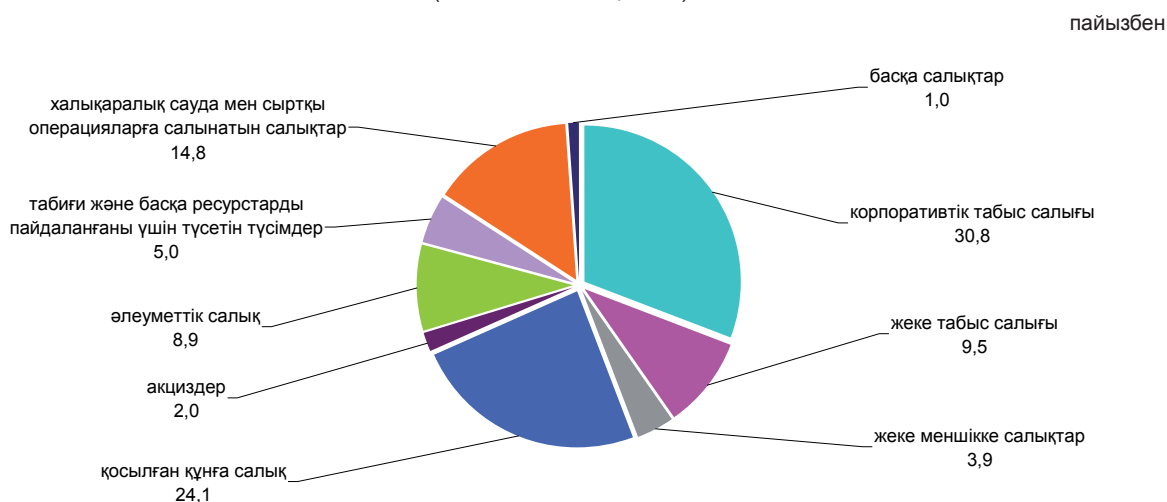
7. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

7.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша 2008 жылғы 1 желтоқсанға мемлекеттік бюджет табыстары 3557,7 млрд. теңгені немесе орындалатын бюджетке қатысты 87,7% құрады. Шығындар бойынша бюджеттің орындалуы 3009,1 млрд. теңгені құрады немесе есепті кезеңдегі жиынтық жоспарға – 87,6%-ды құрады. 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 37,9%-ға, ал шығындар 27,2%-ға өсті. Бюджет дефициті (таза бюджеттік кредит беруді және қаржылық активтермен болатын операциялар бойынша сальдоны есепке алғанда) 176,1 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

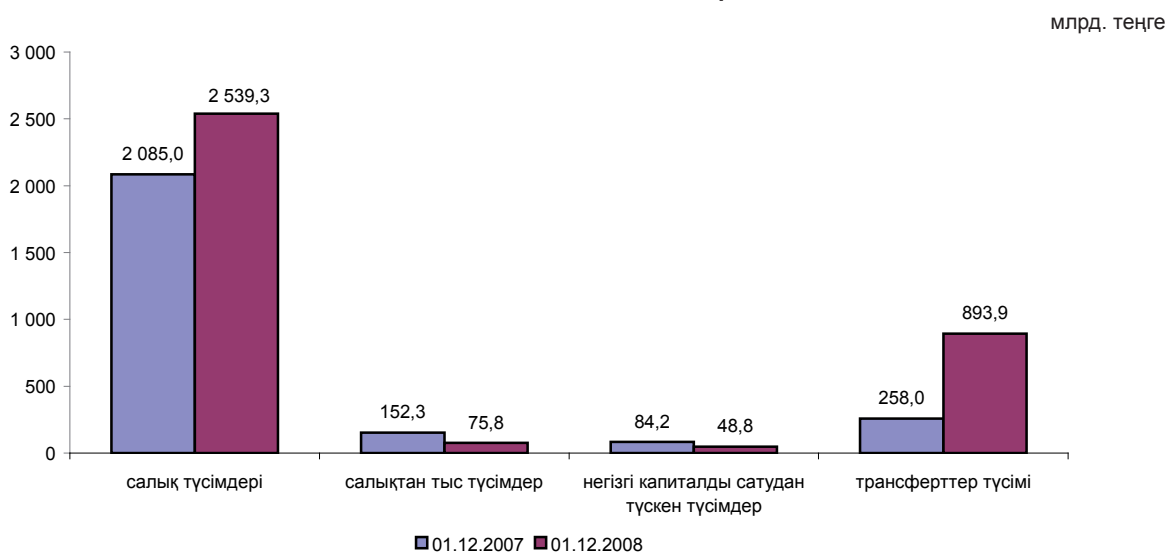
Мемлекеттік бюджет табыстарының құрылымында негізгі үлесті салықтық түсімдер (71,4%) алады. Корпоративтік табыс салығы, қосылған құнға салық және әлеуметтік салық бюджеттің негізгі қайнар көзі болып табылады.

Мемлекеттік бюджеттің салықтық түсімдерінің құрылымы
(2008ж. 1 желтоқсанға)

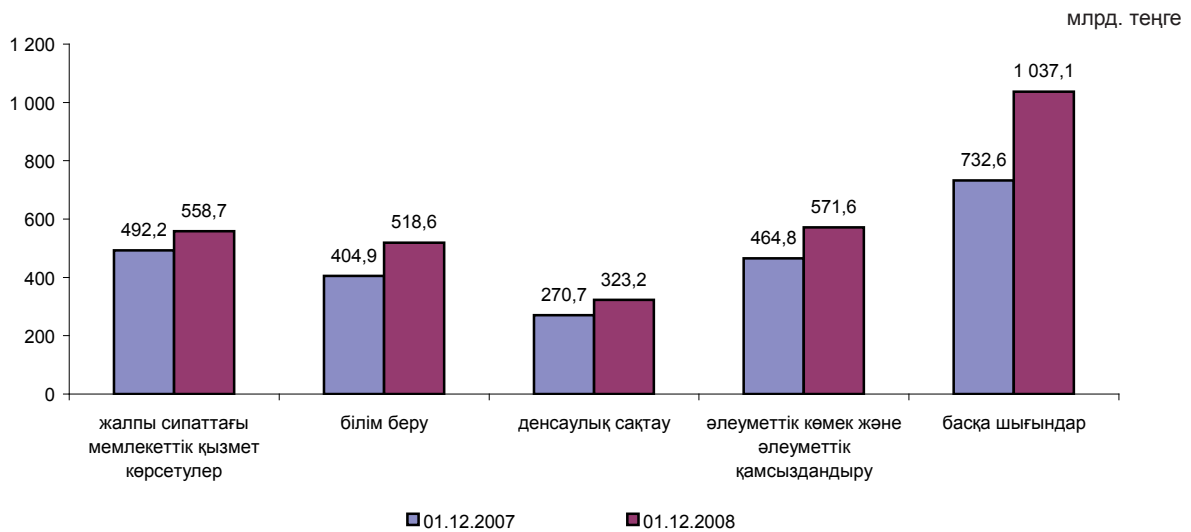
2008 жылғы қаңтар-қарашада мемлекеттік бюджет табыстарының құрылымында салықтық емес түсімдер – 2,1%, негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер – 1,4%, трансферттердің түсімі – 25,1%-ды құрады.

Мемлекеттік бюджет табыстары

Әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға жұмсалған шығындар 2008 жылғы қаңтар-қарашада өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 23%-ға, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге жұмсалған шығындар 13,5%-ға, білім беруге – 28,1%-ға және денсаулық сақтауға – 19,4%-ға артты.

Мемлекеттік бюджет шығындары

2008 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша Республикалық бюджетке түскен табыстар 2902,8 млрд. теңгені құрады. Шығындар 2436,5 млрд. теңге сомасында өндірілді. Бюджет дефициті 219 млрд. теңге деңгейінде белгіленді. Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 46,4%, ал шығындар 30%-ға артты.

Республикалық бюджет табыстарының 63,8% – салықтар, 2,2% – салықтан тыс түсімдер, 0,2% – негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер және 33,8%-ын трансферттер түсімдері құрады.

Республикалық бюджет шығындарында әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға – 21,4%, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге – 18,1%, көлік және коммуникацияға – 9,6%, білім беруге – 7,2%, денсаулық сақтауға – 4,2% және мәдениет, спорт, туризм және ақпараттық кеңістікке – 2,9% келеді.

Жергілікті бюджетке түскен табыстар 1686,6 млрд. теңгені, шығындар 1599,3 млрд. теңгені құрады. 2007 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда табыстар 20,7%, шығындар – 23,8%-ға өсті. Бюджет профициті 37,9 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

7.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

2008 жылғы III тоқсанда зерттеуге қатысқан 1295 ірі және 3761 орта кәсіпорындардың салық салуға дейінгі пайдасы 1536,7 млрд. теңге сомасында қалыптасып, 2007 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда 63,5%-ға немесе 597,0 млрд. теңгеге өсті.

Орта және ірі кәсіпорындардың қаржы нәтижесінің серпіні

өткен жылғы тиісті тоқсанға пайызбен

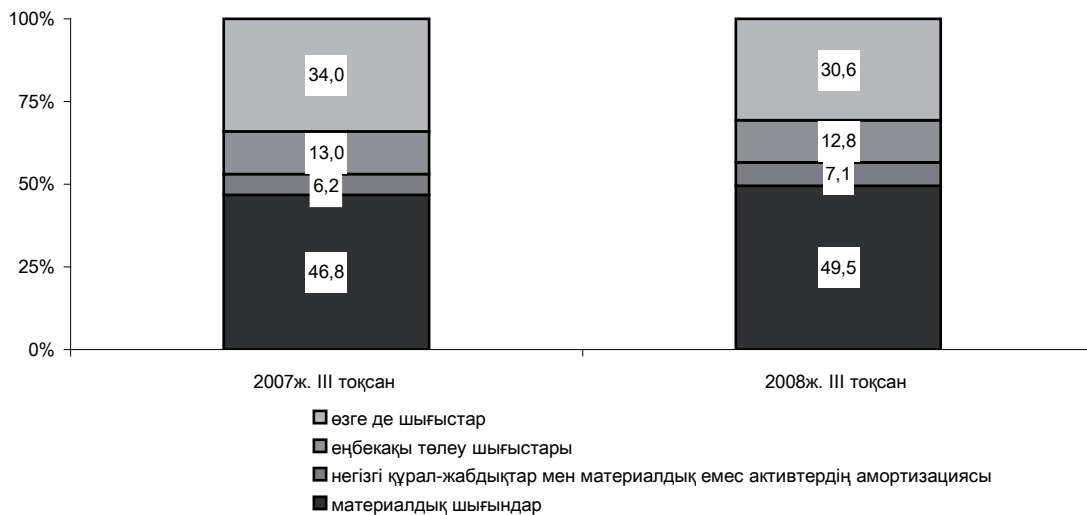

Кәсіпорындардың жалпы пайдалылығы 43,5% құрады.

2008 жылғы III тоқсанда кәсіпорындар шығыстарының жалпы сомасы 3600,4 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегі сәйкес көрсеткіштен 39,5%-ға жоғары.

Ірі және орта кәсіпорындар шығыстарының құрылымы

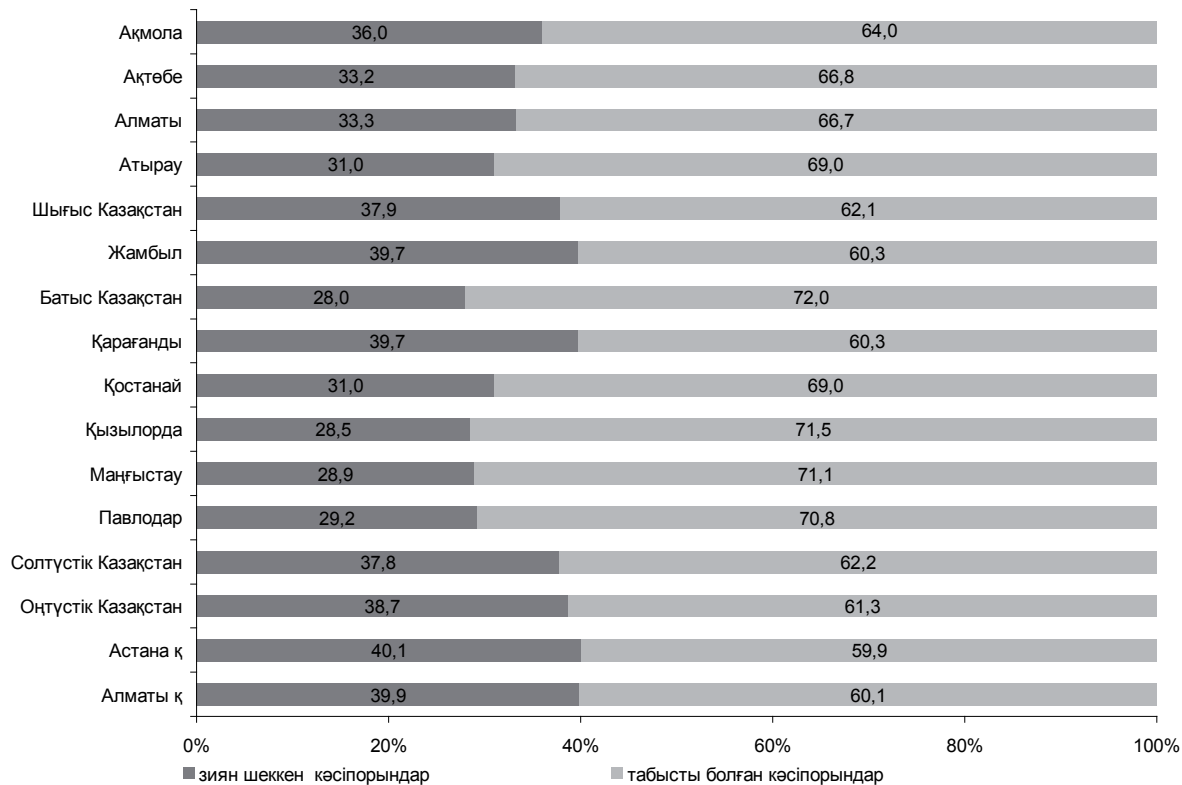
пайызбен

Есепті кезеңде 1818 кәсіпорын (кәсіпорындардың жалпы санының 36,0%-ы) 106,0 млрд. теңге сомасында зиян шекті, бұл 2007 жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден 0,2%-ға жоғары, мұның өзінде зиян шеккен кәсіпорындардың саны 109 бірлікке көбейді.

Табысты болған және зиян шеккен кәсіпорындардың үлестік бөлінуі

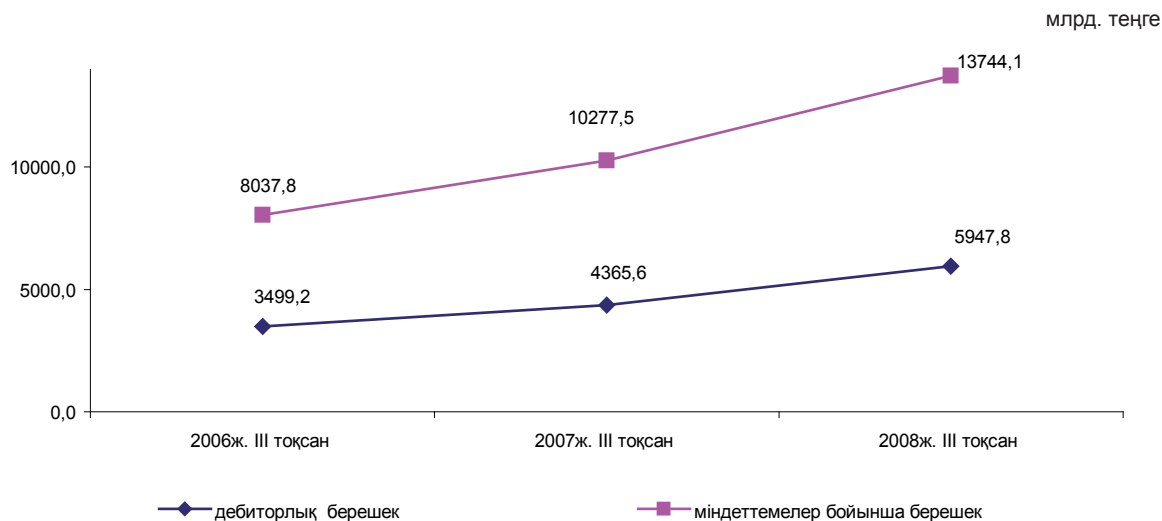
пайызбен

Орта және ірі кәсіпорындардың өзара есеп айырысуларының жағдайы

2008 жылғы 1 қазанға республиканың кәсіпорындарында міндеттемелер бойынша берешек 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 33,7%-ға өсіп, 13744,1 млрд. теңгені құрады, соның ішінде мерзімі өткен берешек міндеттемелердің жалпы көлемінің 0,7%-ы (92,6 млрд. теңге) деңгейінде қалыптасты.

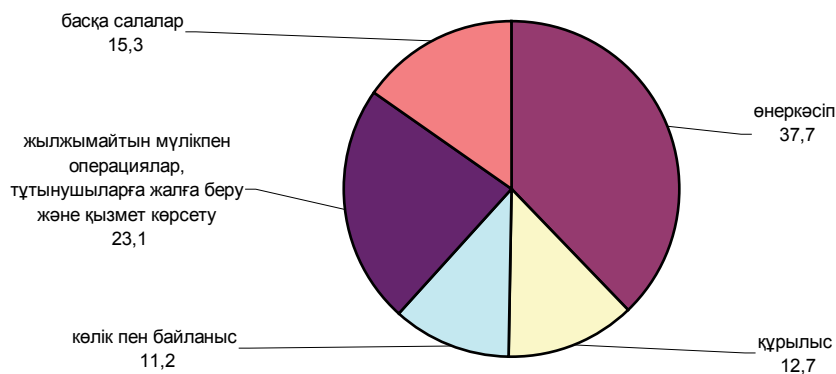
Ірі және орта кәсіпорындардың дебиторлық берешегі мен міндеттемелер бойынша берешегінің серпіні

Міндеттемелер бойынша берешектің құрылымында ең көп үлес салмағы жеткізушілер мен мердігерлер берешегіне – 21,3% және банктердің қарыздарына – 17,9% келеді. Міндеттемелер бойынша берешектің негізгі үлесі (70,8%) ірі кәсіпорындарға келеді.

Негізгі экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде міндеттемелер бойынша берешектің бөлінуі

пайызбен

Кәсіпорындар бойынша тұтастай дебиторлық берешек 2007 жылғы III тоқсандағы деректермен салыстырғанда 36,2%-ға өсіп, 5947,8 млрд. теңгені құрады. Мерзімі өткен дебиторлық берешек 263,9 млрд. теңгені құрады, бұл берешектің жалпы сомасының 4,4%-ы. Дебиторлық берешектің құрылымында негізгі көлем – 39,7% (2363,3 млрд. теңге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегіне тиісті болды.

7.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ

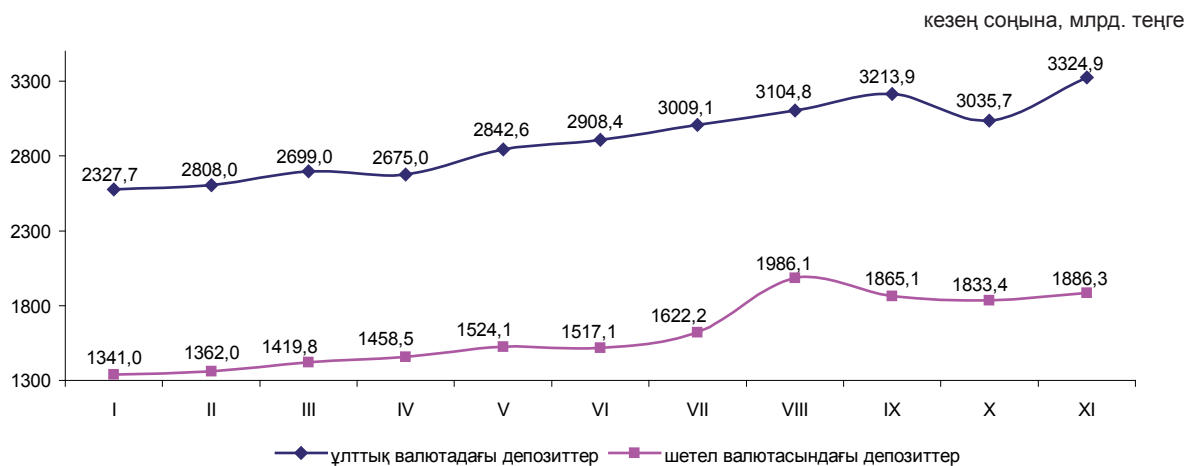
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2008 жылғы қарашаның соңына ақша базасы (резервтік ақшалар) 1298,6 млрд. теңге (2007 жылғы қарашаның соңына – 1490 млрд. теңге) сомасында анықталды және ағымдағы жылғы қазанмен салыстырғанда 17,3%-ға азайды. Ақша базасының құрамында Қазақстанның Ұлттық Банкінен (ҚҰБ) тыс қолма-қол ақшалар және екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Ұлттық Банкіндегі басқа ұйымдардың депозиттері тиісінше 923,6 млрд. теңге мен 375 млрд. теңгені (2007 жылғы тиісті кезеңде тиісінше – 807,9 млрд. теңге және 682,1 млрд. теңге) құрады.

Айналымдағы қолма-қол ақша (M0) 2008 жылғы қарашаның соңына 2008 жылғы қазанмен салыстырғанда 1,1%-ға азайып, 806,7 млрд. теңгені құрады.

Ақша базасы (M3) ағымдағы жылғы қарашаның соңына өткен аймен салыстырғанда 5,9%-ға өсті және 6017,8 млрд. теңгені (2007 жылғы қарашаның соңына – 4521 млрд. теңге) құрады.

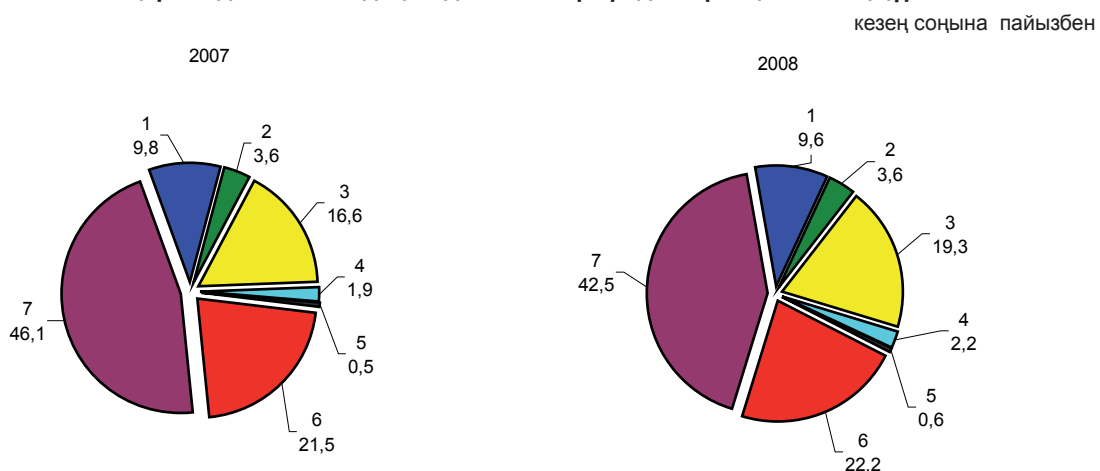
Екінші деңгейдегі банктердегі резиденттер депозиттерінің жалпы көлемі 2008 жылғы қарашаның соңына 5211,2 млрд. теңге сомасында (2007 жылғы қарашаның соңына – 3834,9 млрд. теңге) белгіленді. Ұлттық валютадағы депозиттер өткен аймен салыстырғанда 9,5%-ға 3324,9 млрд. теңгеге дейін, ал шетел валютасындағы депозиттер 2,9%-ға 1886,3 млрд. теңгеге дейін өсті. 2008 жылғы қарашада жеке тұлғалар депозиттері 1443,4 млрд. теңге сомасында (2007 жылғы тиісті кезеңде – 1410,6 млрд. теңге) анықталды, бұл депозиттердің жалпы сомасының 27,7%-ын құрады.

2008ж. ұлттық және шетел валютасындағы депозиттер

Ағымдағы жылғы қарашаның соңына екінші деңгейдегі банктер кредиттері 7390,9 млрд. теңгені (2007 жылғы тиісті кезеңде – 7227,5 млрд. теңге) құрады. Аталған кезеңде 2008 жылғы банктік емес заңды тұлғаларға берілген кредиттер сомасы 5023,6 млрд. теңге, жеке тұлғаларға – 2367,3 млрд. теңгені құрады.

2007-2008жж. қарашадағы екінші деңгейдегі банктер кредиттерінің салалық құрылымы

1 – өнеркәсіп; 2 – ауыл шаруашылығы; 3 – құрылыс; 4 – көлік; 5 – байланыс; 6 – сауда; 7 – өзгелер

2008 жылғы қарашаның соңына ұзақ мерзімді кредиттер сомасы (бір жылдан астам) 5860,9 млрд. теңгені (2007 жылғы қарашаның соңына – 5773 млрд. теңге) құрады және өткен аймен салыстырғанда 0,5%-ға артты. Кредиттер құрылымында олар ең үлкен үлесті – 79,3% (2007 жылғы тиісті кезеңде – 79,9%) құрады.

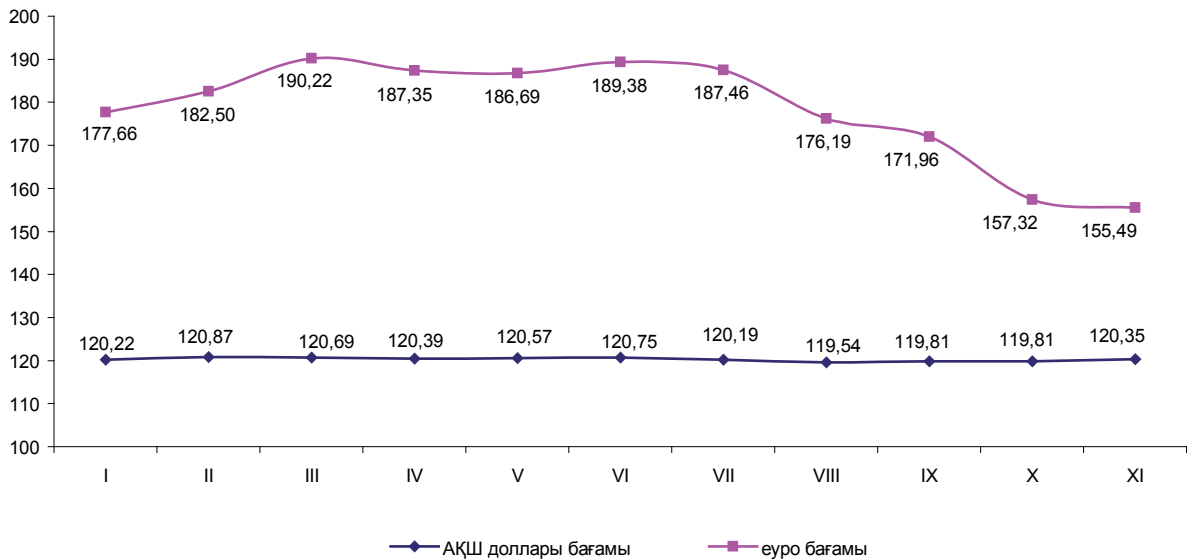
Кредиттеу объектілері бойынша ең үлкен үлесті айналым қаражаттарын сатып алуға берілген кредиттер – 26% (1918,7 млрд. теңге), ең аз үлесті құнды қағаздарды сатып алуға берілген кредиттер – 0,5% (37,2 млрд. теңге) алады. Азаматтардың тұтынушылық мақсаттарына берілген кредиттер – 14,6% (1079,9 млрд. теңге), жаңа құрылыс және қайта құруға – 13,2% (979,8 млрд. теңге), негізгі қорларды сатып алуға – 11,5% (850,9 млрд. теңге), азаматтарға тұрғын үйлерді салу және сатып алуға – 10,7% (789,5 млрд. теңге), басқа мақсаттарға – 23,5% (1734,9 млрд. теңге) құрады.

2008 жылғы қарашаның соңына екінші деңгейдегі банктердің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берілген кредиттері 1552,1 млрд. теңгені құрады, бұл өткен айға қарағанда 5,2%-ға артық. Бұл жалпы берілген кредиттердің 21%-ын (2007 жылғы тиісті кезеңде – 20,9%) құрайды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша ағымдағы жылғы қарашада шетел валютасын айырбастау пункттерімен сату көлемі оны сатып алу көлемінен: еуро бойынша – 2,2 есеге, АҚШ доллары бойынша – 3,2 есеге, ресей рублі бойынша – 1,1 есеге асып түсті. Шетел валютасын сату көлемі өткен аймен салыстырғанда еуро бойынша – 37,3%-ға, ресей рублі бойынша – 23,5%-азайды, ал АҚШ доллары бойынша – 0,8%-ға артты.

2008ж. АҚШ доллары және еуроньң ресми айырбастау бағамдары

кезең соңына, валюта бірлігіне теңгемен

8. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕКАҒЫ ТӨЛЕУ

8.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2008 жылғы төртінші тоқсанда (алдын ала деректер бойынша) жалдамалы қызметкерлер саны 5,2 млн. адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнен 194,1 мың адамға (3,9%-ға) көп. Олардың санынан мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда 4,2 млн. адам (80,7%), жеке тұлғаларда 0,6 млн. адам (11,8%), шаруа (фермер) қожалықтарында 0,4 млн. адам (7,4%) жұмыс істеді.

2008 жылғы қарашада ірі және орта кәсіпорындарда 3 млн. адам жұмыс істеді немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 57,7%-ы. Бұл өткен жылғы тиісті айға қарағанда 75 мың адамға (2,6%-ға) көп.

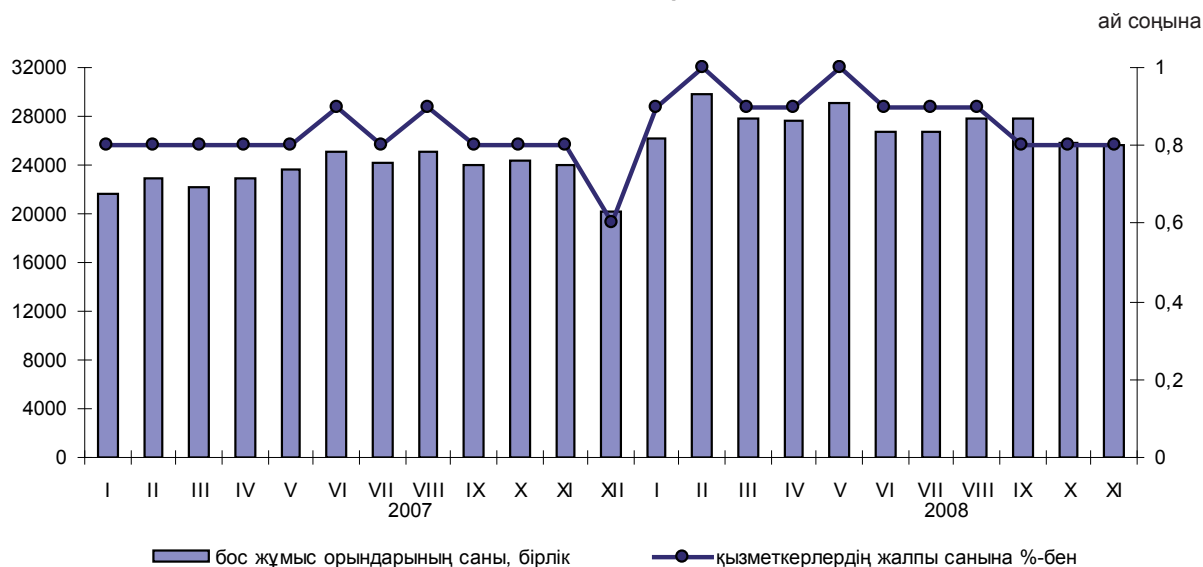
2008 жылғы қарашада жұмыс күшінің ағыны өткен жылғы сәйкес аймен салыстырғанда білім беруде – 20,4 мың адам (3,6%), денсаулық сақтау мен әлеуметтік қызмет көрсету саласында – 16 мың адамға (5,6%), саудада – 11,8 мың адамға (11,4%), көлік пен байланыста – 11,3 мың адамға (4,2%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларда – 10,3 мың адамға (5,4%), коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету саласында – 7,2 мың адамға (10,7%), мемлекеттік басқаруда – 6,9 мың адамға (3,1%), өнеркәсіпте – 4,4 мың адам (0,6%), қаржы қызметінде – 2,9 мың адамға (4,2%-ға) байқалды.

2008 жылғы қарашаның соңына ірі және орта кәсіпорындарда 25,6 мың бос жұмыс орны болды (тізімдік санға 0,8%). Бұл 2007 жылғы қарашаға қарағанда 1,6 мың бірлікке (6,9%) көп. Ең көп бос жұмыс орындарының саны мемлекеттік басқару мекемелерінде – 6835 бірлік (олардың жалпы санының 25,7%-ы) және өнеркәсіп кәсіпорындарында – 4161 бірлік (16,2%) сақталды. Аталған кезеңде денсаулық сақтау мен әлеуметтік қызмет көрсету саласында бос жұмыс орны – 3820 бірлікті (14,9%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларда – 3420 бірлікті (13,3%), көлік және байланыста – 2297 бірлікті (9%), қаржы қызметінде – 1313 бірлікті (5,1%), саудада – 1025 бірлікті (4,0%), коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету саласында – 925 бірлікті (3,6%) құрады.

2008 жылғы қарашада қазан айымен салыстырғанда бос жұмыс орындары санының артуы денсаулық сақтау мен әлеуметтік қызмет көрсету саласында – 482 бірлік (1,9%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларда – 272 бірлік (1,1%), мемлекеттік басқаруда – 246 бірлік (0,9%), көлік және байланыста – 27 бірлік (0,1%) тіркелді.

Аталған кезеңде бос жұмыс орындары санының азаюы өнеркәсіп кәсіпорындарында – 862 бірлік (3,4%), қаржы қызметінде – 191 бірлік (0,7%), білім беруде – 91 бірлік (0,3%), коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету саласында – 88 бірлік (0,3%), ауыл шаруашылығында – 69 бірлік (0,2%) байқалды.

Ірі және орта кәсіпорындардағы бос жұмыс орындарының саны

8.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ

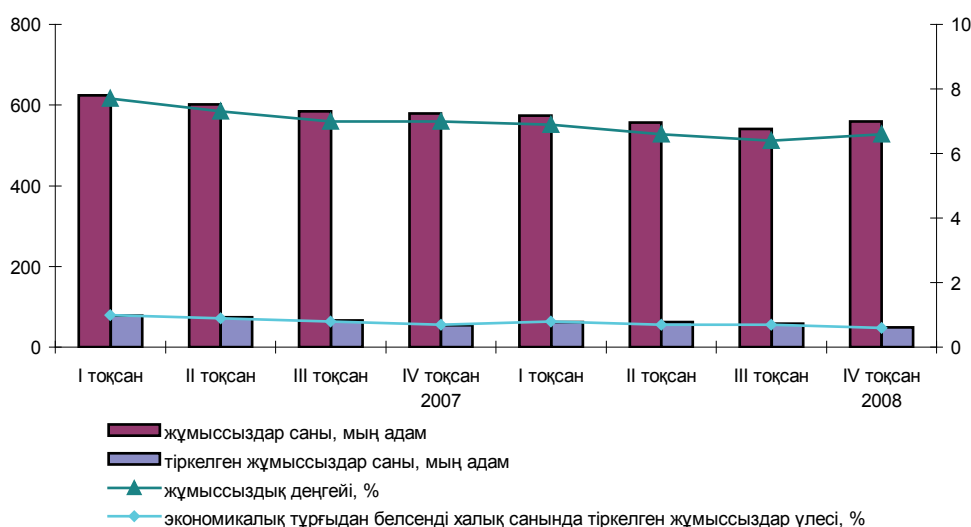
2008 жылғы төртінші тоқсанда 15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны (алдын ала деректер бойынша) 8,4 млн. адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 162 мың адамға (2%-ға) көп.

Республика экономикасында 7,9 млн. адам жұмыспен қамтылды. 2007 жылғы төртінші тоқсанға қарағанда олардың саны 181,7 мың адамға немесе 2,4%-ға өсті. Еркектер 4 млн. адамды немесе жұмыспен қамтылғандардың жалпы санының жартысынан астамы, әйелдер – 3,9 млн. адам немесе 48,9% құрады. Жұмыспен қамтылғандар құрылымында жалдамалы қызметкерлердің үлесі 66,5%, өз бетінше жұмыспен қамтылғандардың үлесі – 33,5% құрады.

2008 жылғы төртінші тоқсанда жұмыссыздар саны (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір болған 15 жастағы және одан асқан адамдар) 559,3 мың адамды құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 19,7 мың адамға немесе 3,4%-ға аз. Жұмыссыздық деңгейі 6,6% (2007 жылғы төртінші тоқсанда – 7,0%) болды.

Жұмыссыздардың жалпы санында ерлер 230,5 мың адамды (41,2%), әйелдер – 328,8 мың адамды (58,8%) құрады.

Жұмыссыздар саны және жұмыссыздық деңгейі

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша жұмысқа орналасу мәселесі жөнінде уәкілетті органдарға 2008 жылы 248 мың адам өтінішпен келді, желтоқсан айында – 11,6 мың адам, ауыл тұрғындары – тиісінше, 103,8 мың және 4,3 мың адам.

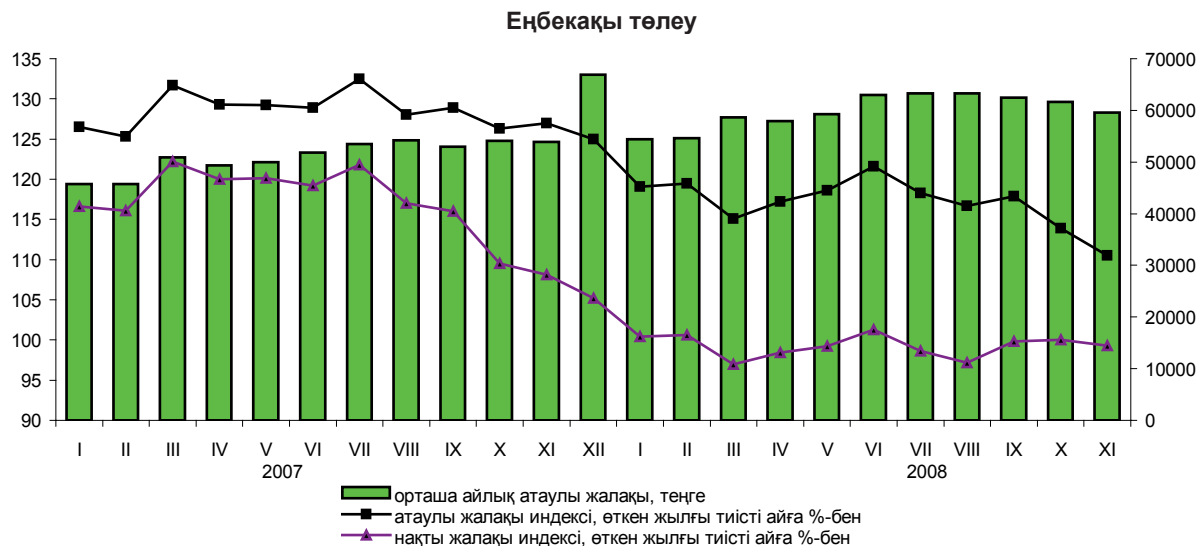
Жұмыссыздар ретінде жұмыспен қамту органдары есебінде тұрған азаматтардың саны 2008 жылғы желтоқсанның соңында 48,4 мың адамды құрады, бұл өткен айдағыдан 8,3 мың адамға (14,7%-ға) және 2007 жылғы тиісті кезеңдегіден 6,3 мың адамға (11,5%-ға) аз. Тіркелген жұмыссыздардың жалпы санында әйелдер – 32,8 мың адамды (67,8%) құрады. Экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы тіркелген жұмыссыздардың үлесі 0,6% (2007 жылғы желтоқсанда – 0,7%) құрады.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 216,6 мың адам жұмысқа орналастырылды немесе 2007 жылғы тиісті кезеңге қарағанда 5,4 мың адамға (2,6%-ға) көп. Өтінішпен келгендер санының 87,3%-ы жұмысқа тұрды. Кәсіби даярлауға немесе қайта даярлауға, біліктілігін арттыруға 26,9 мың адам жіберілді, қоғамдық жұмыстарға – 100,7 мың адам қатысты.

2009 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 25 кәсіпорын түрлі себептермен өндірісін толық тоқтатты, 112 кәсіпорын – ішінара тоқтатты, 22 кәсіпорын – толық емес жұмыс уақыты режиміне толық көшті, 53 кәсіпорын - толық емес жұмыс уақыты режимінде жартылай жұмыс істеді. Демалысқа шығуға мәжбүр болған қызметкерлер саны 2008ж. желтоқсанда 11,5 мың адамды (2007 жылғы желтоқсанда – 5,4 мың адамды) құрады.

8.3 ЕҢБЕКАҚЫ ТӨЛЕУ

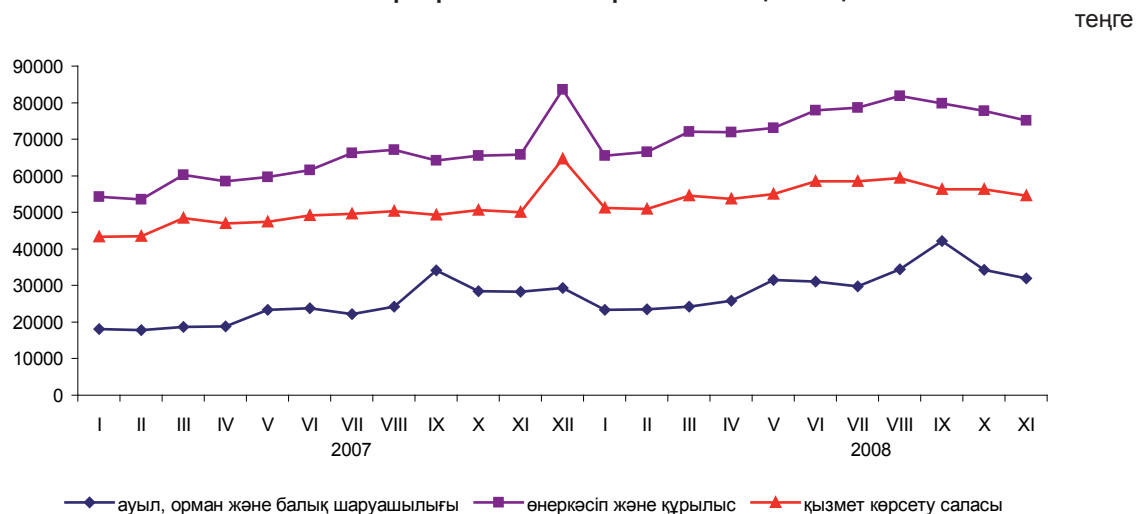
2008 жылғы қарашада бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 59575 теңгені құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 10,5%-ға, қаңтар-қарашада, тиісінше – 59722 теңге және 16,7%-ға өсті. Нақты көріністе ағымдағы жылғы қарашада жалақы 0,7% төмендеді, 2008 жылғы қаңтар-қарашадағы кезеңде төмендеу 0,9% құрады.

Жалдамалы жұмыспен қамтылған қызметкерлер еңбекақысының артуы 2008 жылғы қарашада 2007 жылғы сәйкес аймен салыстырғанда экономикалық қызметтің барлық түрлерінде белгіленді. Еңбекақы төлеудің ең жоғарғы деңгейі экономиканың қаржы мен өндіріс салаларында сақталады. Қаржы құрылымындағы бір қызметкердің жалақысы 2008 жылғы қарашада 127 мың теңгені, кен өндіру өнеркәсібінде – 107,5 мың теңгені, жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларда – 91 мың теңгені, құрылыста – 82,6 мың теңгені, көлік пен байланыста – 80,4 мың теңгені құрады, бұл орташа республикалық деңгейден 1,4-2 есе асып түсті.

Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету саласындағы қызметкерлердің орташа жалақысы 35017 мың теңгені құрады, бұл республика бойынша орта есеппен 41,2%-ға аз, білім беру – тиісінше 34122 теңге және 42,7%-ға. Ең төменгі жалақы ауыл шаруашылығы қызметкерлерінде – 32007 теңге сақталады, бұл ел бойынша көрсеткіштен орта есеппен 46,3%-ға аз.

Экономика секторлары бойынша орташа айлық жалақы

теңге

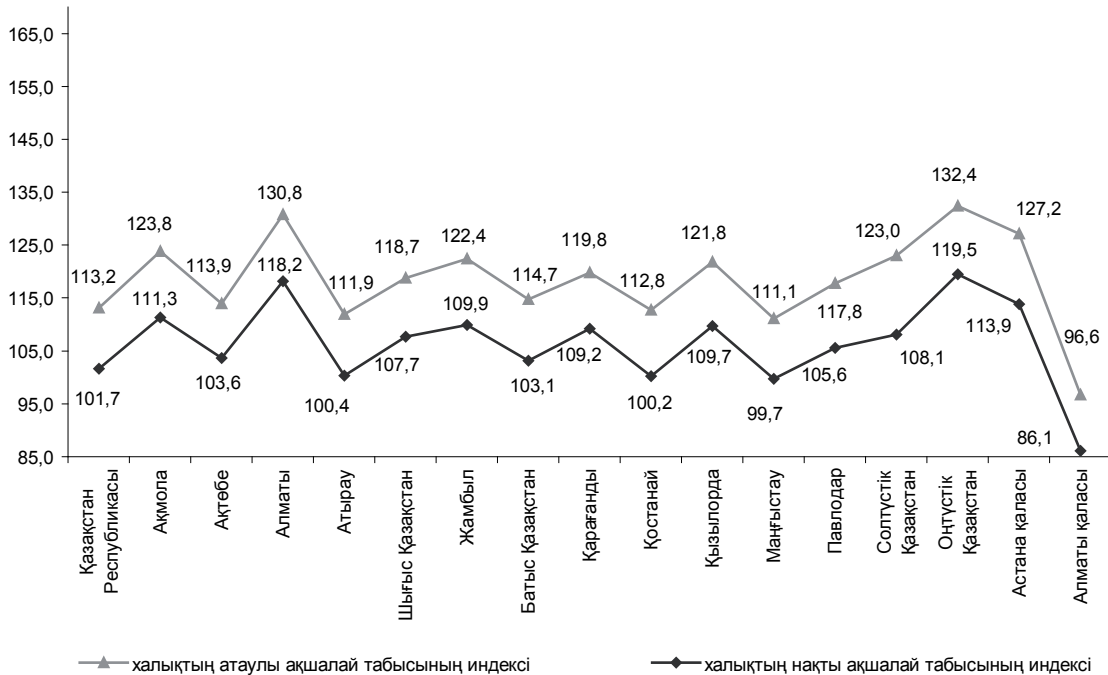
9. ХАЛЫҚ ТАБЫСЫ

9.1 АҚШАЛАЙ ТАБЫС

2008 жылғы қарашада халықтың жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 30597 теңгені құрады, бұл 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда 13,2%-ға жоғары, нақты ақшалай табыс көрсетілген кезеңде 1,7%-ға артты.

2008 жылғы қарашадағы халықтың атаулы және нақты ақшалай табысы (бағалау)

өткен жылғы тиісті айға пайызбен

10. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

2008 жылғы 1 желтоқсанда еліміздегі халық саны ағымдағы деректер бойынша 15766,1 мың адамды құрады, оның ішінде қалалық - 8412,9 мың (53,4%) және ауылдық - 7353,2 мың (46,6%) адам. 2008 жылғы 1 қаңтармен салыстырғанда 194,6 мың адамға немесе 1,2%-ға өсті. Осы кезең ішінде халық санының өсуі Қостанай, Ақмола және Солтүстік Қазақстан облыстарынан басқа еліміздің барлық өңірлерінде байқалды.

2008 жылғы қаңтар-қарашада республика халқының табиғи өсімі 191145 адамды құрады (148561 адам - осы жерде және бұдан әрі жақшаларда 2007 жылғы қаңтар-қарашадағы көрсеткіштер келтірілген). Табиғи өсімнің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға шаққанда 2008 жылғы 1 желтоқсанда 12,8 (2007 жылғы 1 желтоқсанда - 10,2 адам) адамды құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада АХАЖ органдары 334486 (296912) тууды тіркеді, бұл 2007 жылғы қаңтар-қарашаға қарағанда 37574 туғандарға артық. Туудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға шаққанда 22,6 (20,6) туғандарды құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада еліміз бойынша тіркелген өлім саны 143341 (148351) адамды құрады. Өлімнің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға шаққанда 9,8 (10,4) өлгендерді құрады.

Халық өлімі себептерінің негізгі топтарының арасында ең көп үлес салмағын қан айналымы жүйесі аурулары алады, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 50,2%-ы (51,6%) тиесілі, жазатайым оқиғалардан, улану мен жарақаттану - 13,2% (14,4%), жаңа өскіндер - 11,7% (11,5%) құрады. Қан айналымы жүйесі ауруларынан өлгендердің жалпы санында жүректің ишемиялық ауруларынан өлгендер саны - 45,5% (44,9%), ми қан тамырларының зақымдануынан өлгендер саны - 24,5% (24,2%). 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда кісі өлтіруден - 10,2%, өзін-өзі өлтіргендер - 4,3%, жол-көлік оқиғаларынан өлгендер саны - 23,6%-ға азайды.

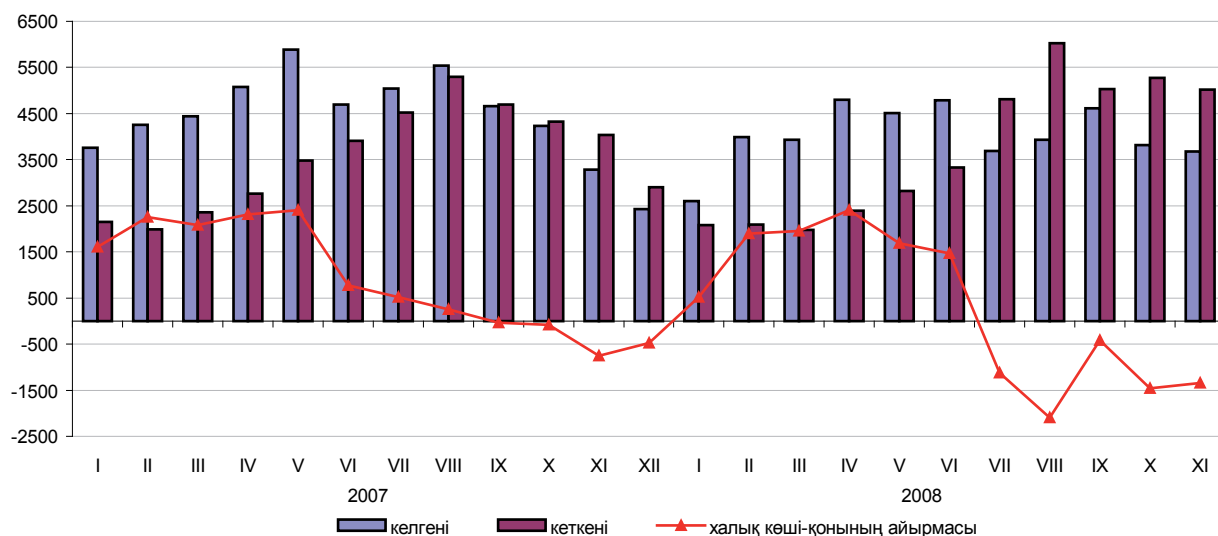
2008 жылғы қаңтар-қарашада елімізде 1 жасқа дейінгі 6752 (4253) бала өлімі тіркелді. Нәрестелер өлімінің коэффициенті 1000 туғанға шаққанда 20,2 (14,5) өлгендерді құрады. Нәрестелер өлімінің ең көп тараған себептері перинаталдық кезеңде пайда болатын жағдайлар, одан 2008 жылғы қаңтар-қарашада 4156 (2031) бала өлген немесе бір жасқа дейінгі өлгендердің жалпы санының 61,6%-ы (47,8%), туа біткен ауытқулардан - 1046 (831) нәресте өлген немесе 15,5% (19,5%).

2008 жылғы қаңтар-қарашада 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда некелер мен ажырасулар саны азайды және тиісінше 125132 (134996) және 33181 (33951) құрады. Некелесудің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға шаққанда 8,7 (9,4) некені, ажырасудың жалпы коэффициенті - 2,3 (2,4) ажырасуды құрады.

2008 жылғы қаңтар-қарашада еліміздегі халық көші-қонының өсімі 3496 (11355) адамды құрады. Осы кезең ішінде республикаға 44340 (50878) адам келді, ал одан тысқары - 40844 (39523) адам кетті.

Халықтың көші-қоны қозғалысының өзгеруі

адам

2008 жылғы қаңтар-қарашада 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда Қазақстанға келгендер саны 6538 адамға немесе 12,9%-ға азайды, Қазақстаннан кеткендер саны 1321 адамға немесе 3,3%-ға өсті. Еліміздің негізгі көші-қон алмасуы Достастық мемлекеттерімен болуда. Республикаға келгендердің жалпы санының 65,9%-ы (80,3%) бұрын ТМД елдерінің тұрғындары болған. Ең бастысы, республикадан ТМД елдеріне - жалпы кеткендер санының 94,7%-ы (93,6%) кетеді.

Қазақстанға келетін көшіп-қонушылардың негізгі бөлігі Шығыс Қазақстан, Маңғыстау, Солтүстік Қазақстан, Оңтүстік Қазақстан және Алматы облыстарына қоныстанады, ал Қазақстаннан тысқары негізінен Солтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай және Ақмола облыстарынан қоныс аударады.

Республикаға келгендердің көші-қон ағымы құрылымындағы этностық сипаты бойынша айтарлықтай бөлікті қазақтар алады - 76,5% (78,8%), орыстар - 13,1% (12,2%), украиндар - 1,3% (1,1%), немістер - 1,1% (0,9%) құрады. Республикадан тыс кеткен көшіп-қонушылардың жалпы санының үлесінде 70,2% (69,5%) орыстарға, 8,0% (8,1%) - украиндарға, 7,0% (7,1%) - немістерге, 5,0% (5,4%) - қазақтарға келеді.

Ел ішіндегі қоныс аударатын көшіп-қонушылар саны 317203 адамды құрады, бұл 2007 жылғы қаңтар-қарашаға қарағанда 27587 адамға немесе 9,5%-ға көп. Халықтың өңіраралық көші-қонына 145378 (129448) адам қатысты немесе республикалық көші-қонға қатысушылардың жалпы санының 45,8%-ы (44,7%).

Өңіраралық қоныс аударуда халық көші-қонының оң айырмасы елдің 5 (4) өңірінде байқалды, оның ішінде шамасы бойынша ең көбі Астана және Алматы қалаларында - тиісінше 23547 (18248) және 16114 (17571) адам. 2008 жылғы қаңтар-қарашада ең көп келгендер Алматы қаласында (36,7 мың адам), Астана қаласында (31,0 мың шамасында) және Алматы облысында (18,8 мың адам) тіркелген.

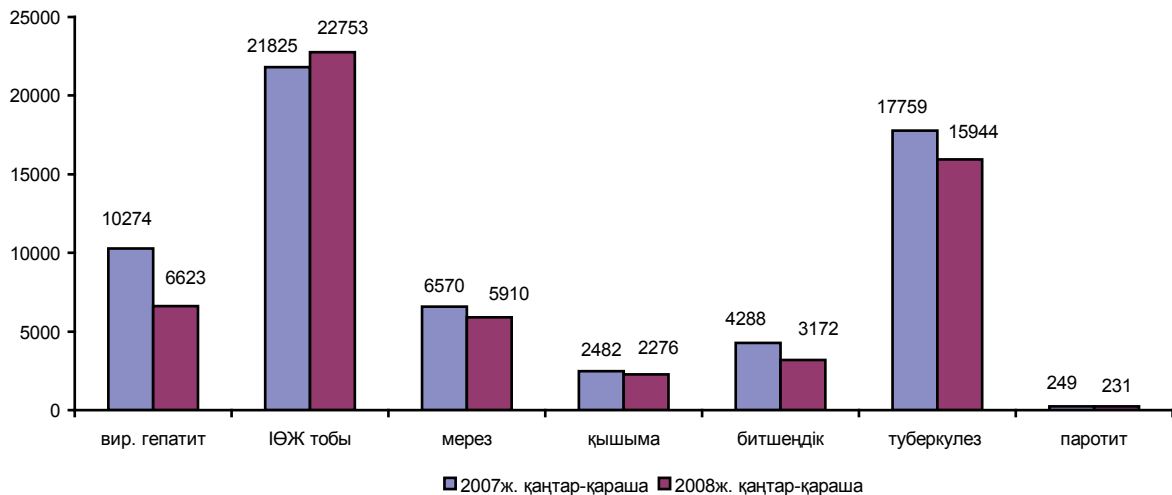
10.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2008 жылғы қаңтар-қарашада 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда қызамықпен (28,6%), ротавирус энтеритімен (18,6%), бактериялық дизентериямен (12,9%), диагнозы алғашқы рет қойылған бруцеллезбен (12,6%) ауырғандар санының өскені байқалды. ЖҚТБ-мен ауырғандар саны 161 (өткен жылғы тиісті кезеңде – 165) оқиғаны құрады, 2149 АҚТҚ-жұқпасын тасымалдаушылар (1845) анықталды.

Ағымдағы жылғы қарастырылып отырған кезеңде тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тарағаны жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 7960,5 оқиға), ішектің өткір жұқпасы (158,7), тыныс органдарының туберкулезі (111,2), вирустық гепатит (46,2), мерез (41,2), битшендік (22,1) және қышыма (15,9) болды.

Ең көп таралған ауру-сырқауға шалдығу оқиғаларының тіркелген саны

бірлік

14 жасқа дейінгі балалар арасында 2008 жылғы қаңтар-қарашада бактериялық дизентериямен (23,8%), қызамықпен (22,2%), ротавирус энтеритімен (17,4%), эхинококкозбен (16,6%) ауырғандар саны көбейген. 65 АҚТҚ-жұқпасын тасымалдаушы (2007 жылғы қаңтар-қарашада – 85) анықталды.

2008 жылғы қарашада 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда бактериялық дизентериямен (22,5%), диагнозы алғашқы рет қойылған бруцеллезбен (9,2%), ротавирус энтеритімен (2,4%) ауырғандар саны өскен. АҚТҚ-жұқпасын тасымалдаушылардың саны 169 оқиғаны (2007 жылғы қарашада – 167) құрады.

Ауылдық жерлерде осы ай ішінде бактериялық дизентерия (38,2%), диагнозы алғашқы рет қойылған бруцеллез (15,4%), эхинококкоз (11,5%) аурулары оқиғаларының саны өсті. Анықталған АҚТҚ-жұқпасын тасымалдаушылардың саны 52 оқиғаны (2007 жылғы қарашада – 39) құрады.

10.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2008 жылғы қаңтар-қарашада тіркелген қылмыстардың саны 2007 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 0,1%-ға көбейіп, 117,3 мыңды құрады, соның ішінде 27,4%-ы әйелдерге (2007 жылдың 11 айында – 27,3%, осы жөне одан әрі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деректер келтірілген), 4,5%-ы - кәмелетке толмағандарға (4,9%) келеді. Тұтастай республика бойынша халықтың 10 мың адамына шаққанда тіркелген қылмыстардың саны 81 оқиғаны (72) құрады.

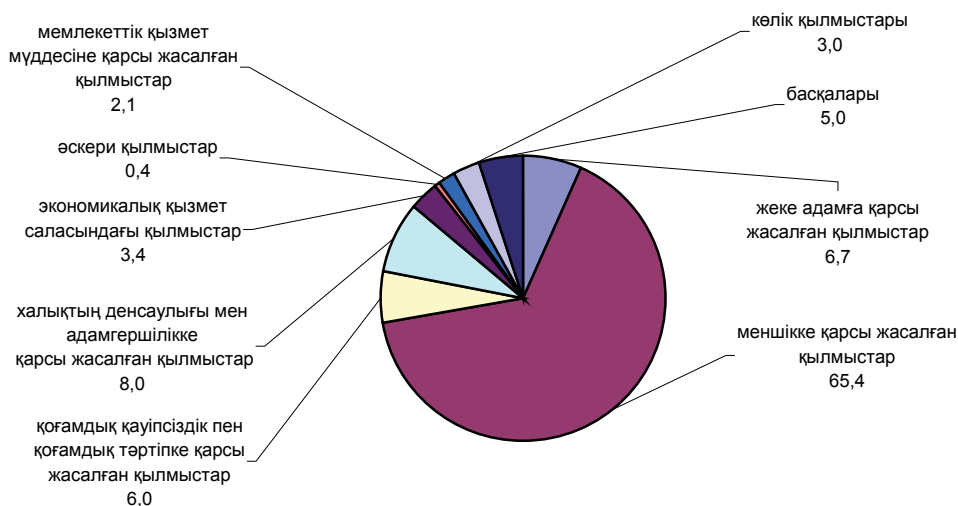
Қылмыстылық құрылымында ең жоғары үлес салмағы (65,4%) меншікке қарсы қылмыстарға (63%) келеді. Едәуір бөлігін бөтен адамның мүлкін ұрлауға (41,4%), тиесілі болып отыр, ол 2007 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 3,4%-ға көбейген.

Халықтың денсаулығы мен адамгершілікке қарсы жасалған қылмыстар шамалы (4,3%) азайып, оның үлесі 8% құрады. Бұл топта ең жоғары үлес (7,7%) есірткіге байланысты жасалған қылмыстарға келеді, олардың саны 4,2%-ға азайған. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар 3,3% азайып, 4595 оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы 90,5% (88,9%) құрады.

Қоғамдық тәртіп пен қоғамдық қауіпсіздікке қарсы қылмыстардың үлесі 6% (7,5%), жеке адамға қарсы қылмыстардың үлесі 6,7% (7,3%) құрады. Жеке адамға қарсы қылмыстар тобында қасақана кісі өлтіру және өлтіруге оқталулар саны 0,6% көбейіп, сонымен бірге денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру, денсаулыққа қасақана орташа зиян келтіру оқиғаларының саны, тиісінше, 15% және 5,6% азайған.

2008 жылғы қаңтар-қарашадағы қылмыстылық құрылымы

пайызбен

Көлік қылмыстарының саны 10,4%-ға азайып, 3515 оқиғаны құрады.

Мемлекеттік қызмет мүддесіне қарсы жасалған қылмыстар саны 19,6%-ға көбейіп, әскери қылмыстар саны – 0,7%-ға азайды. Тірделген қылмыстардың ішінде әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың 32,7%-ы - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік (33,1%), 25,7%-ы - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу (21,5%), 23% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету (28,2%) құрайды.

Есепті кезеңде тергелген қылмыстар бойынша республикада тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 142700,5 млн. теңге болды (67204,4 млн. теңге), оның 38,1%-ы - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстарға (39%), 14,1%-ы - меншікке қарсы қылмыстарға (43,7%) келеді.

Республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 69606 адамды анықтады (2007 жылғы қаңтар-қарашадағыдан 2,3%-ға аз), қылмыстық жауапқа 52129 адам тартылған, бұл 2007 жылғы тиісті кезеңнен 5%-ға көп. Қылмысы әшкереленген адамдардың 11,6%-ы - әйелдер, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейде, 9,5%-ы - кәмелетке толмағандар (10,4%), мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 2,8% (3,4%) келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 7,1% (7,6%) құрады.

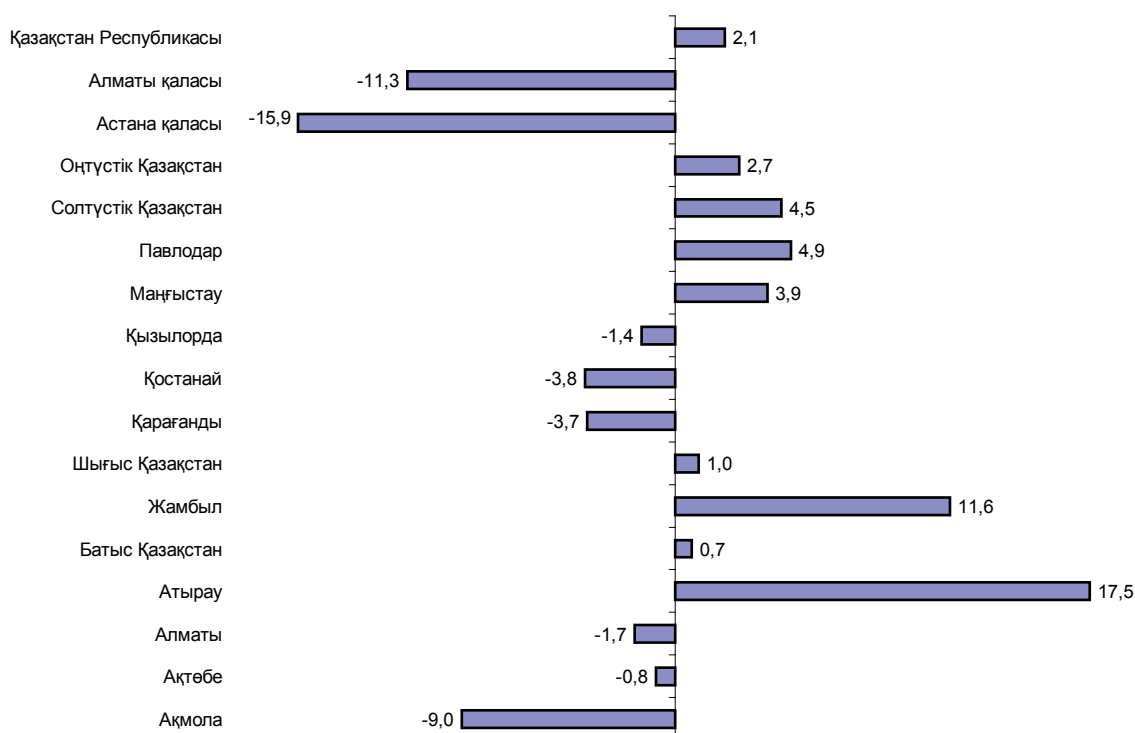
Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір оныншы қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір үшіншісі - топ құрамында жасаған. Қылмыс жасап, анықталған адамдардың ең көп бөлігін жұмыссыздар - 73,8% (2007 жылғы 11 айда – 72,7%) құрады.

11. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2007 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі республиканың 8 өңірінде байқалды. Ең көп өсімге Атырау (17,5%) және Жамбыл (11,6%) облыстары қол жеткізді. Мұның өзінде 6 өңір өнеркәсіп өндірісінің республикалық деңгейінен асып түсті. Өнеркәсіп өнімі өндірісінің жоғарғы төмендеуі Ақмола (9,0%), Қостанай (3,8%) және Қарағанды (3,7%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында, тиісінше, 15,9% және 11,3%-ға байқалды.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (төмендеуі)

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанға пайызбен

Шикі мұнай өндіру Атырау (20,6%) және Маңғыстау (2,0%) облыстарында өсті. Ақтөбе мен Қызылорда облысында ол, тиісінше, 2,6% және 3,7%-ға төмендеді.

Газ конденсатын өндіру Маңғыстау облысында 1,6 есе, Батыс Қазақстан облысында 0,2%-ға өсті.

Қостанай облысында темір-кенді шекемтастар өндірісі 18,9%-ға төмендеді.

Мыс кенін өндіру Шығыс Қазақстан (68,1%) және Ақтөбе (14,3%) облыстарында өсті, ал Қарағанды облысында оның өндірісі 0,8%-ға төмендеді.

Болат қорыту Павлодар (24,2%), Қостанай (23,1%) облыстарында өсті, ал Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстарында оның өндірісі, тиісінше, 7,3% мен 16,5%-ға төмендеді.

Өңделмеген мырыш өндіру Қарағанды 5,1% және Шығыс Қазақстан 1,6%-ға облыстарында өсті.

Тазартылған мысты қорыту Алматы қаласында 16,4% және Қарағанды облысында 0,9%-ға төмендеді.

Электр энергиясын өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Жамбыл (40,5%), Солтүстік Қазақстан (20,0%), Алматы (11,9%) және Маңғыстау (11,1%) облыстарында, сондай-ақ Астана қаласында 8,2%-ға байқалды, елеулі төмендеуі Ақмола (23,2%) облысында тіркелді.

Сары май өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Жамбыл (3,9%) және Қостанай (1,2%) облыстарында байқалды. Осы уақытта сары май өндіру көлемінің айтарлықтай кемуі Шығыс Қазақстан (28,8%) облысында және Алматы қаласында (24,9%) тіркелді.

Тазартылған құнбағыс майы өндірісінің өсуі Шығыс Қазақстан (29,2%) және Ақтөбе (1,2%-ға) облыстарында байқалды. Тазартылған құнбағыс майы өндірісінің төмендеуі Оңтүстік Қазақстан (49,4%) облысында және Алматы қаласында (39,9%) белгіленді.

Жеміс және көкөніс шырындарының өндірісі Қостанай (13,8%) және Оңтүстік Қазақстан (13,3%) облыстарында өсті. Оның өндірісінің төмендеуі Алматы (71,6%) облысында және Алматы қаласында (23,9%-ға) тіркелді.

Ауыл шаруашылығы. 2009 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша өткен жылғы сәйкес күнмен салыстырғанда тұтастай алғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында ірі қара мал (2,9%), қой мен ешкі (5,3%), жылқы (5,8%) және түйелер (3,1%-ға) саны өсті.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2007 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі Ақмола облысынан, Астана мен Алматы қалаларынан басқа барлық облыстарда байқалды. Ет өндіру көлемінің ең жоғарғы өсіміне Ақтөбе (8,5%), Қарағанды (7,6%) және Алматы (7,5%-ға) облыстары қол жеткізді. Оның өндірісінің төмендеуі Ақмола облысында 0,1%, Астана мен Алматы қалаларында, тиісінше, 38,2% және 28,5% байқалды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда сүт өндірісінің өсуі Павлодар облысынан, Астана мен Алматы қалаларынан басқа республиканың барлық облыстарында байқалды. Сүт өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Маңғыстау (7,4%), Қарағанды (6,6%) және Ақтөбе (5,1%-ға) облыстарында тіркелді. Оның өндірісінің төмендеуі Павлодар облысында 1,4%, Астана мен Алматы қалаларында, тиісінше, 6,2% және 24,3% байқалды.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2007 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 14 өңірінде байқалды. Өсімнің жоғарғы қарқыны Алматы (38,4%), Қарағанды (12,8%) және Ақтөбе (11,1%) облыстарында болды. Оның елеулі төмендеуі Қызылорда (53,7%) облысында байқалды.

Инвестициялар. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға салынған инвестициялар (жете бағалау есебімен) 3836,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2007 жылғы тиісті кезеңдегіден 4,6%-ға көп.

Инвестицияның өсуі Солтүстік Қазақстан мен Оңтүстік Қазақстан облыстарынан, Астана мен Алматы қалаларынан басқа республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Айтарлықтай өсім Жамбыл (1,8 есе), Қызылорда (44,8%), Ақмола (23,7%) және Қарағанды (21,7%) облыстарында тіркелді. Жоғарғы өсім қарқыны Ақтөбе, Маңғыстау, және Алматы облыстарында байқалды. Инвестициялар көлемінің төмендеуі Оңтүстік Қазақстан (4,2%) мен Солтүстік Қазақстан (0,4%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында, тиісінше, 4,3% және 12,5%-ға тіркелді.

Тұрғын үйлерді пайдалануға беру. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұрғын үйлерді пайдалануға беру көлемі өткен жылғы сәйкес кезеңдегі деңгейден республиканың 13 өңірінде асып түсті.

Аса белсенді тұрғын үй құрылысы және Солтүстік Қазақстан (1,5 есе), Ақмола (27,8%), Шығыс Қазақстан (16,6%) және Қостанай (15,1%) облыстарында және Астана қаласында (5,2%) жүргізіліп жатыр.

Тұрғын үйлерді пайдалануға беру көлемінің төмендеуі Оңтүстік Қазақстан (25,1%), Павлодар (13,4%) және Батыс Қазақстан (4,0%-ға) облыстарында байқалды.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2508,5 млрд. теңгені құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) 3,6%-ға өсті.

2008 жылғы қаңтар-желтоқсанда өңірлер бөлінісіндегі бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің өсуі 2007 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) республиканың 12 өңірінде байқалды. Сонымен, өсу Астана қаласында (10,4%), Қызылорда (17,6%) және Жамбыл (14,4%) облыстарында байқалды. Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің төмендеуі Маңғыстау (9,6%), Ақтөбе (2,6%) және Батыс Қазақстан (1,6%) облыстарында, сондай-ақ Алматы қаласында (0,8%-ға) белгіленді.

Тұтыну бағасының индексі. Тұтыну бағаларының индексі 2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 109,5% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары 10,8%, азық-түлік емес тауарлар - 5,7% және ақылы қызметтер - 11,4%-ға өсті.

2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда тұтыну тауарлары мен қызмет көрсетулер бағасының ең жоғарғы өсімі Шығыс Қазақстан (10,5%), Атырау (10,2%), Павлодар (9,8%), Қостанай (9,4%) және Жамбыл (9,3%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (әрқайсысында 10,7%-дан) тіркелді.

2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда азық-түлік тауарларына бағаның өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Бағаның айтарлықтай өсуі Шығыс Қазақстан (12,6%), Павлодар (11,2%), Маңғыстау (10,9%), Ақтөбе және Солтүстік Қазақстан (әрқайсысында 10,8%-дан) облыстарында, сондай-ақ Астана және Алматы қалаларында – тиісінше, 13,2% және 10,7%-ға тіркелді.

Азық-түлік емес тауарлар бойынша 2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда бағаның өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Азық-түлік емес тауарларға бағаның айтарлықтай өсуі Шығыс Қазақстан (6,7%), Солтүстік Қазақстан (6,5%) және Маңғыстау (6,0%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше, 5,8% және 7,6%) байқалды.

2008 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде халыққа көрсетілетін ақылы қызметтер бағалары мен тарифтерінің көтерілуі байқалды. Ең жоғарғы өсім Атырау (17,6%), Қостанай (15,8%), Павлодар (13,0%), Батыс Қазақстан (12,0%), Шығыс Қазақстан және Жамбыл (әрқайсысында 11,5%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында – тиісінше, 11,8% және 13,8%-ға тіркелді.

Халықтың ақшалай табысы. 2008 жылғы қарашада Қазақстанда халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 30597 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары

республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, олардың табысы орташа республикалық деңгейден, тиісінше, 1,9 және 1,6 есеге асып түсті. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден (тиісінше, 2,1 және 1,8 есеге) асып түсті. Халықтың жан басына шаққандағы ең төменгі ақшалай табысы Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл және Алматы облыстарында байқалды.

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2008 жылғы желтоқсанның соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 48,4 мың адамды құрады. Тіркелген жұмыссыздардың үлесі экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына 0,6% құрады. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 7 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың ең жоғары үлесі Шығыс Қазақстан (1,1%) және Батыс Қазақстан (0,9%) облыстарына келеді. Астана мен Алматы қалаларында бұл көрсеткіш, тиісінше, 0,5% пен 0,3% құрады.

12. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

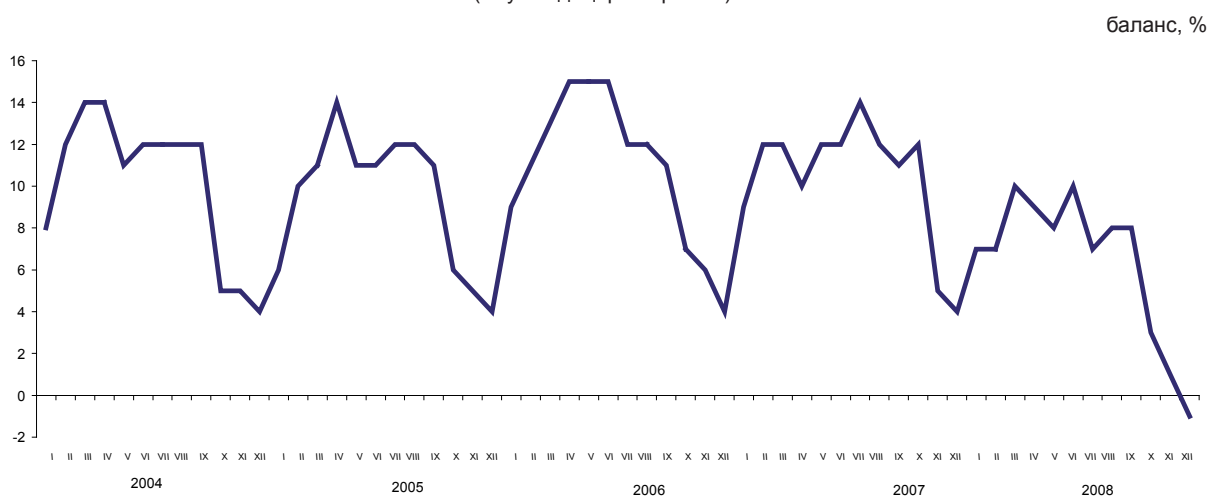
12.1 ӨНЕРКӘСІП КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2008 жылғы желтоқсанда 830 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорындары зерттелді, оның ішінде 101 - кен өндіру өнеркәсібі (сұралғандардың жалпы санының 12%-ы), 563 (68%) - өңдеу өнеркәсібі және 166 (20%) - электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу кәсіпорындары.

2008 жылғы желтоқсанда сұралған кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа азайып, (-1)% (маусымдық факторы есебімен) құрады.

Басшылар көпшілігінің бағалауы бойынша жақын арадағы 2-3 айда (2009 жылғы қаңтар – наурыз) олардың кәсіпорындарындағы іскерлік белсенділіктің әрі қарай төмендеуі күтіледі, кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 3 пайыздық тармаққа азайып, (-4)% құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторысыз)

Кен өндіру және өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындарында кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 4 және 2 пайыздық тармаққа азайып, тиісінше, (-6)% және (-7)% құрады.

Зерттелген электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу кәсіпорындарында іскерлік белсенділіктің төмендеуі байқалды, кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылғы қарашамен салыстырғанда 8 пайыздық тармаққа азайып, (+18)% құрады.

12.2 САУДА КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2008 жылғы желтоқсанның соңында 1375 сауда кәсіпорындарынан сауалдама алынған болатын, соның ішінде 507 – бөлшек сауда (сұралғандардың жалпы санының 37%-ы), 841 – көтерме сауда (61%) және 27 – сауда делдалдық кәсіпорындары (2%).

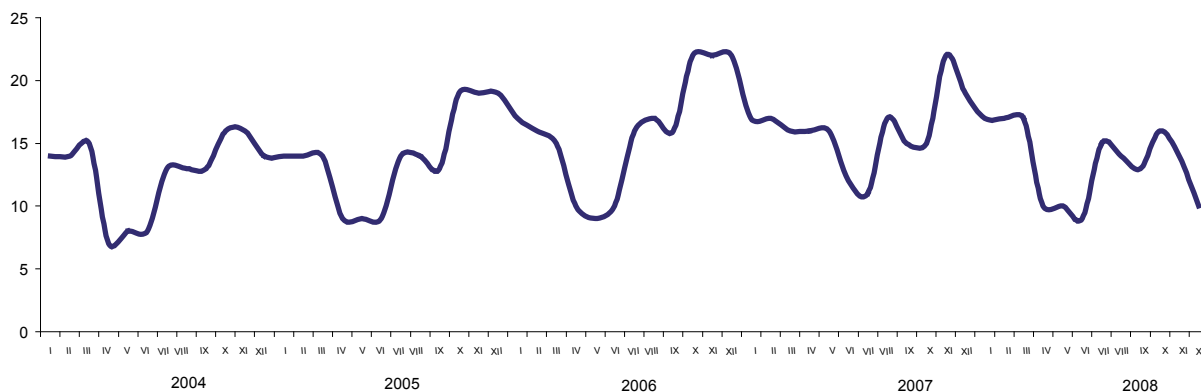
2008 жылғы желтоқсанда сұралған кәсіпорындардың басшылары экономикалық жағдайы «жақсы» және «қанағаттанарлық» деп сипаттаған сауда кәсіпорындарының үлесі өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа азайып, 89% құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2008 жылғы желтоқсанда 2008 жылғы қарашамен салыстырғанда 4 пайыздық тармаққа азайып, (+10)% (маусымдық факторы есебімен) құрады.

Басшылар көпшілігінің бағалауы бойынша жақын арадағы 2-3 айда (2009 жылғы қаңтар – наурыз) зерттелген сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігінің төмендеуі күтіледі. Кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 6 пайыздық тармаққа азайып, (+4)% құрайды.

Сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні (маусымдық факторысыз)

баланс, %

2008 жылғы желтоқсанда көтерме және бөлшек сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 2 және 3 пайыздық тармаққа азайып, тиісінше (+7)% және (+6)% құрады.

Сауда делдалдығы саласында аталған индекс (-6)%-ға тең болды, бұл 2008 жылғы қарашада алынған көрсеткіштен 6 пайыздық тармаққа төмен.

12.3 ТҰТЫНУШЫЛАРДЫ ЗЕРТТЕУ

2008 жылғы желтоқсанда өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы тұтынушыларды (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және басқаларын) – 1600 респонденттерді кезекті зерттеуден өткізді. Зерттеудің негізгі мақсаты – ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Одан басқа, сауалдама үй шаруашылықтарында ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтынушылар сұранысының үрдісін қадағалауға мүмкіндік береді.

«Тұтынушылардың сезіну индексі» 2008 жылғы желтоқсанда өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа өсіп, (+5)% құрады.

«Экономикалық ахуал индексі» 1 пайыздық тармаққа өсіп, (+2)% құрады.

«Сатып алу тілегінің индексі» өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа өсіп, (+8)% құрады.

2008 жылғы желтоқсанда респонденттердің тек 24%-ы соңғы 12 ай ішінде еліміздегі экономикалық жағдайдың жақсарғанын атап өтті, сол мезгілде тұтынушылардың 21%-ы жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

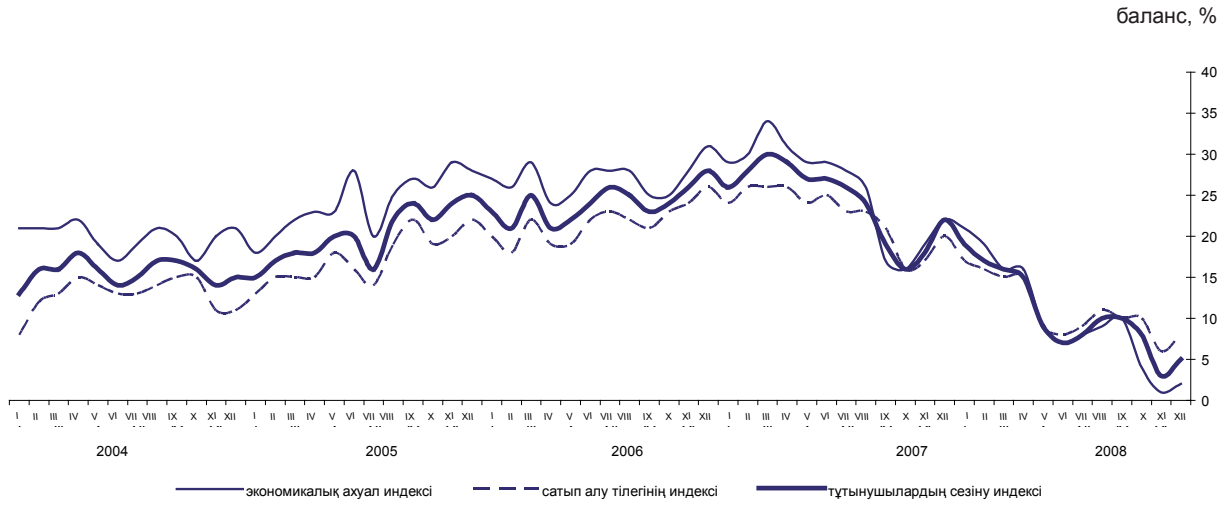
Респонденттердің төрттен бірінен азы (24%) алдағы 12 айда елдегі жалпы экономикалық жағдайдың жақсаратынын күтеді, ал 22%-ы жағдайдың нашарлауы мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің 27%-ынан астамы 2008 жылғы желтоқсанда жеке үй шаруашылығындағы қаржы жағдайының жақсарғанын және тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың өскені туралы хабарлады. Сонымен бірге, әрбір бесінші респондент өз үй шаруашылығындағы қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағанын белгіледі.

Респонденттердің 13%-ның пікірі бойынша еліміздегі жұмыссыздық деңгейіне қатысты ахуал алдымыздағы 12 айдың ішінде жақсарады десе, сол кездегі сұралғандардың 4%-ы оған қарама-қарсы пікірде болып отыр.

Алдымыздағы 12 айдың ішінде үй шаруашылығындағы ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін сұралған тұтынушылардың 12%-ы атап өтсе, ал 18%-ы оның кемитінін айтты.

Тұтынушылар бағасы

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-ДЕКАБРЕ 2008 ГОДА

Реальный сектор экономики. Объем промышленного производства в январе-декабре 2008г. составил в действующих ценах 10188,4 млрд. тенге, что на 2,1% больше, чем в январе-декабре 2007г. В горнодобывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2007г. возрос на 5,3%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды - на 6,4%, в обрабатывающей промышленности уменьшился на 2,6%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-декабре 2008г. составил в текущих ценах 1316,4 млрд. тенге и по сравнению с январем-декабрем 2007г. уменьшился на 5,6%.

Общий объем грузооборота (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-декабре 2008г. составил 369824,7 млн. ткм и по сравнению с соответствующим периодом 2007г. возрос на 5,5%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 2508,5 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-декабрем 2007г. на 3,6%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-декабре 2008г. составил 3836,1 млрд. тенге, что на 4,6% больше, чем в 2007г.

По состоянию на 1 января 2009г. в республике зарегистрировано 283744 юридических лиц, в том числе с численностью до 50 человек – 268580. Действующих юридических лиц – 176717. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют – 162579, из них субъектов малого бизнеса – 116138.

Внешняя торговля. Внешнеторговый оборот Казахстана (данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-ноябре 2008г. составил 101209,9 млн. долл. США и по сравнению с январем-ноябрем 2007г. увеличился на 39,9%, в том числе экспорт – 66949,8 млн. долл. США (увеличился на 57,2%), импорт – 34260,1 млн. долл. США (увеличился на 15,1%).

Цены. Индекс потребительских цен в декабре 2008г. по сравнению с декабрем 2007г. составил 109,5%. Цены на продовольственные товары возросли на 10,8%, непродовольственные товары – на 5,7%, платные услуги – на 11,4%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в декабре 2008г. снизились по сравнению с декабрем 2007г. на 18,6%.

Финансы. Доходы в Государственный бюджет Республики Казахстан, по данным Министерства финансов Республики Казахстан, на 1 декабря 2008г. составили 3557,7 млрд. тенге, затраты – 3009,1 млрд. тенге. По сравнению с соответствующим периодом 2007г. доходы увеличились на 37,9%, затраты на 27,2%.

За III квартал 2008г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определен как доход в сумме 1536,7 млрд. тенге, что на 63,5% выше уровня III квартала 2007г. Уровень рентабельности составил 43,5%. Доля убыточных предприятий составила 36,0% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Национального Банка Республики Казахстан, кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики на конец ноября 2008г. составили 7390,9 млрд. тенге. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 79,3%, доля кредитов в иностранной валюте – 44,3%. Объем депозитов в банковской системе на конец ноября 2008г. составил 5211,2 млрд. тенге, что на 35,9% больше, чем в соответствующем периоде 2007г., депозиты населения – 1443,4 млрд. тенге, и на 2,3% соответственно.

Рынок труда. Численность безработных в декабре 2008г., по экспертной оценке, составила 562,4 тыс. человек, уровень безработицы 6,7% к численности экономически активного населения, в том числе численность лиц, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец декабря т.г. составила 48,4 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения 0,6%.

Доходы населения. В ноябре 2008г., по оценке, среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 30597 тенге и увеличились по сравнению с ноябрем 2007г. на 13,2%, реальные денежные доходы - на 1,7%.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в ноябре 2008г., составила 59575 тенге и возросла по сравнению с ноябрем 2007г. на 10,5%. Реальная заработная плата снизилась на 0,7%.

Основные социально-экономические индикаторы

А	Единица измерения	Январь-декабрь 2008г.	декабрь 2008г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Декабрь 2008г. в % к ноябрю 2008г.
				январь-декабрь 2008г.	декабрь 2008г.	
	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Краткосрочный экономический индикатор ¹⁾	в %			102,4	99,5	
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	10 188,4	559,3	102,1	97,1	103,5
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	1 316,4	97,8	94,4	108,9	109,7
Объем строительных работ	млрд. тенге	1 783,4	176,2	101,8	97,8	124,5
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	3 836,1	536,9	104,6	96,0	162,7
Грузооборот всех видов транспорта	млн. ткм	369 824,7	30 982,6	105,5	95,0	95,1
Объем услуг связи	млрд. тенге	412,3	37,8	110,4	106,2	103,9
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	2 508,5	253,2	103,6	106,2	103,2
Внешнеторговый оборот ¹⁾²⁾	млн. долл. США	101 209,9	7 530,4	139,9	98,7	79,2
в том числе:						
экспорт		66 949,8	4 575,6	157,2	97,7	73,2
импорт		34 260,1	2 954,8	115,1	100,3	90,8
Индекс потребительских цен				117,0	109,5	100,2
Индекс цен производителей промышленной продукции				136,8	81,4	84,5
Численность безработных (оценка)	тыс. человек		562,4		95,4	100,4
Среднедушевой денежный доход (оценка) ²⁾	тенге	331 589	30 597	121,9 ⁴⁾	113,2 ⁴⁾	97,6
Реальный денежный доход (оценка) ²⁾	в %			103,4 ⁴⁾	101,7 ⁴⁾	97,2
Среднемесячная заработная плата одного работника ²⁾ :						
номинальная	тенге	59 722	59 575	116,7	110,5	96,7
реальная	в %			99,1	99,3	96,3
Финансовые показатели						
Денежная масса МЗ ⁵⁾	млрд. тенге		6 017,8		133,1	105,9
Наличные деньги в обращении ⁵⁾	млрд. тенге		806,7		117,6	98,9
Депозиты в банковской системе ⁵⁾	млрд. тенге		5 211,2		135,9	107,0
в т.ч. депозиты населения	млрд. тенге		1 443,4		102,3	99,2
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения ⁵⁾	млрд. тенге		7 390,9		102,3	101,4
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения ⁵⁾	млрд. тенге		5 860,9		101,5	100,5
Рентабельность предприятий и организаций ⁶⁾	в %	43,5				
Дебиторская задолженность предприятий и организаций (на конец периода) ⁶⁾	млрд. тенге	5 947,8		136,2		
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций (на конец периода) ⁶⁾	млрд. тенге	13 744,1		133,7		

¹⁾ Рассчитывается по реальному темпу роста шести отраслей (сельское хозяйство, промышленность, строительство, торговля, транспорт, связь).

²⁾ Графа 1 – январь-ноябрь 2008г.; графа 2 – ноябрь 2008г.; графа 3 – январь-ноябрь 2008г. в % к январю-ноябрю 2007г.; графа 4 – ноябрь 2008г. к ноябрю 2007г.; графа 5 – ноябрь 2008г. в % к октябрю 2008г.

³⁾ Данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли.

⁴⁾ В % к уточненным данным за январь-ноябрь и ноябрь 2007г.

⁵⁾ По данным Национального банка Республики Казахстан, на конец ноября 2008г.

⁶⁾ III квартал 2008г.

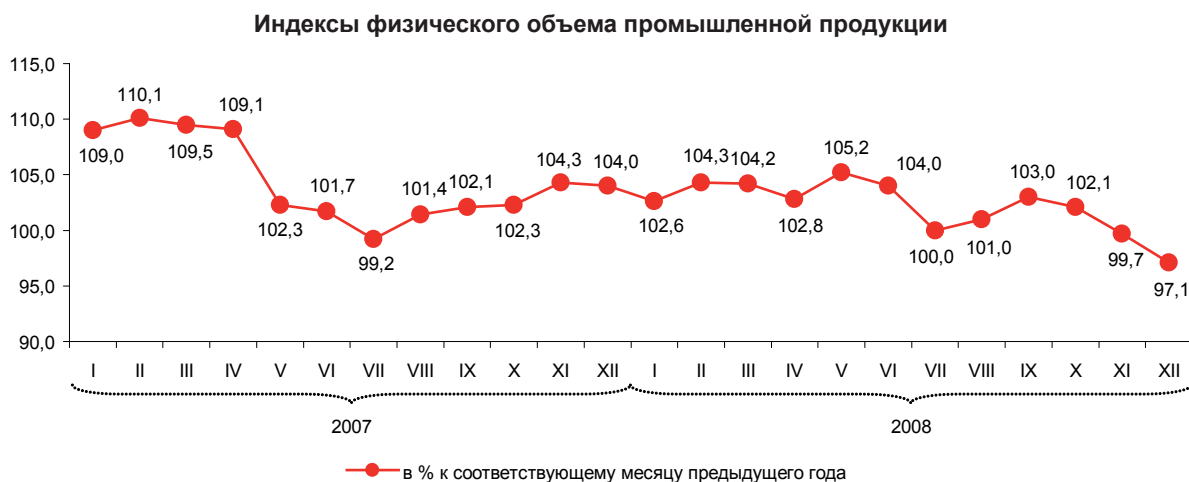
Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет.

Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

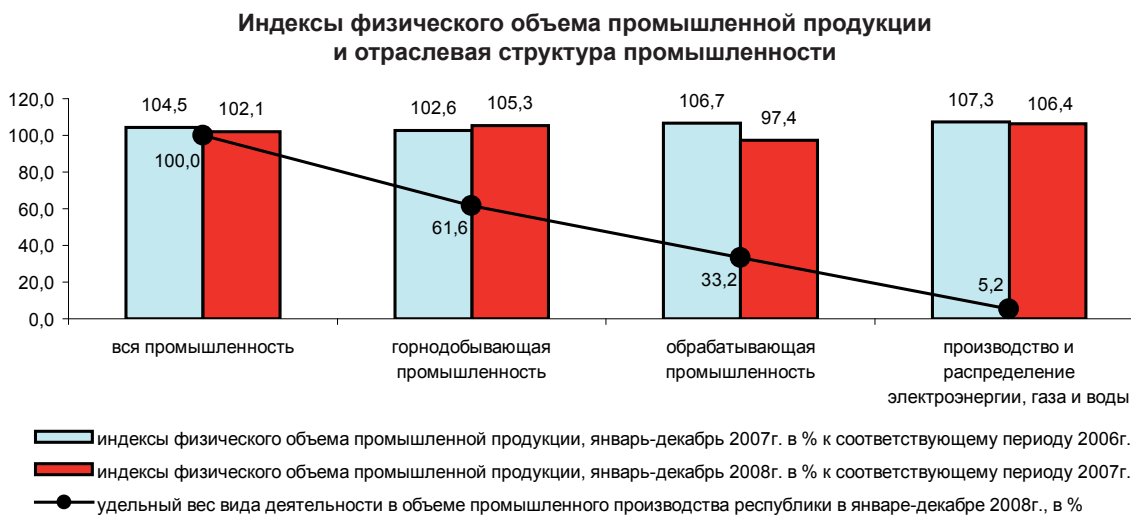
2.1 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-декабре 2008 года к аналогичному уровню 2007 года прирост промышленного производства составил 2,1% (в 2005г. – 4,8%, 2006г. – 7,2%, 2007г. – 5%). Продукции было произведено на 10188 млрд. тенге. Рост объемов производства наблюдался в восьми регионах республики.

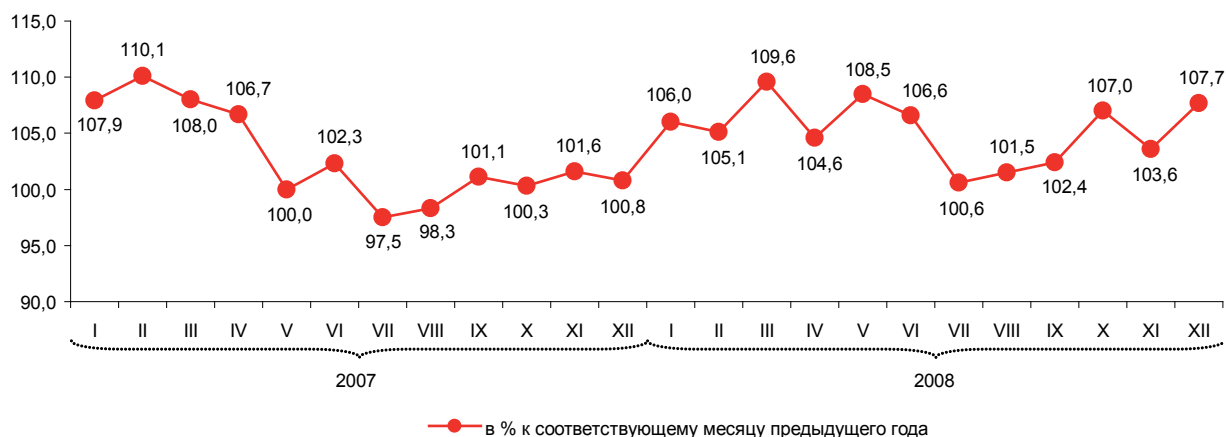
Увеличение промышленного производства в отчетном периоде обусловлено ростом в горнодобывающей промышленности и производстве, распределении электроэнергии, газа и воды.

Наибольшее влияние на формирование результатов в целом по промышленности оказала горнодобывающая промышленность. Удельный вес данной отрасли составил более 60% общего объема производства.

В **горнодобывающей промышленности** произведено продукции на 6271 млрд. тенге. Это на 5,3% выше аналогичного периода 2007 года. Возросла добыча нефти в основном за счет предприятий Атырауской области. Также увеличилось производство природного газа, угля, медного концентрата. Снижился выпуск свинцово-цинковой руды в Восточно-Казахстанской области, железной руды и железорудных окатышей – в Костанайской области.

Индексы физического объема горнодобывающей промышленности

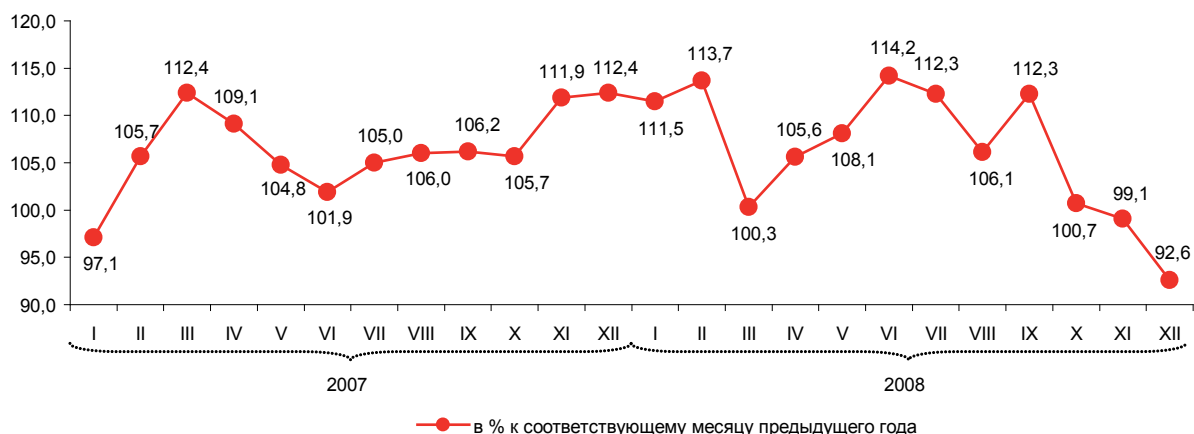

Прирост **производства и распределения электроэнергии, газа и воды** составил 6,4% по сравнению с 2007 годом. Увеличились объемы сбора, очистки и распределения воды (на 11,2%), производства и распределения электроэнергии (на 6,6%), снабжения паром и горячей водой (на 4,3%).

Электричества произведено 80 млрд. кВт.ч, что выше уровня 2007 года на 4,4%. Выпуск увеличен в десяти регионах республики.

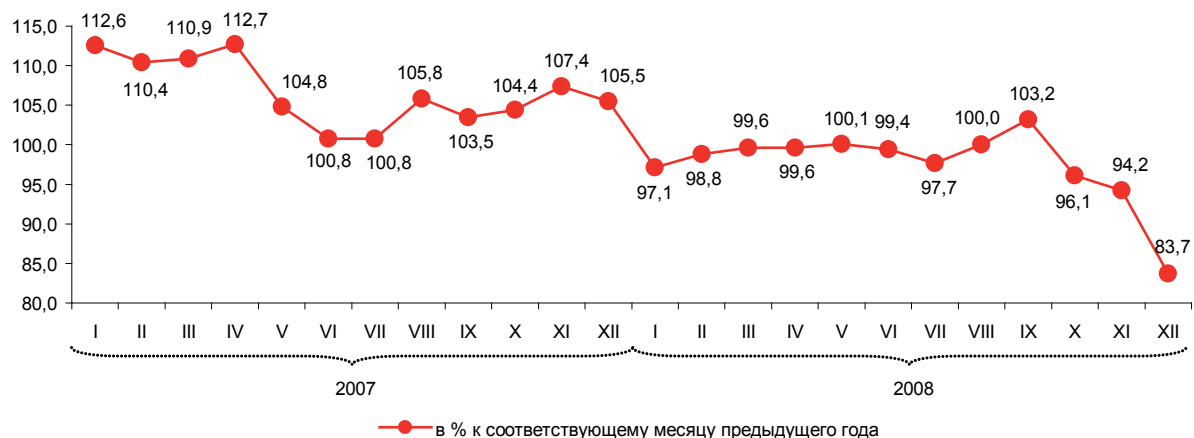
Выработка теплоэнергии составила 91,9 млн. Гкал. Индекс физического объема к январю-декабрю 2007 года составил 98,6%.

Индексы физического объема производства и распределения электроэнергии, газа и воды

В **обрабатывающей промышленности** производство уменьшилось на 2,6% и составило 3378 млрд. тенге. Снижился выпуск строительных материалов, черных металлов, транспортных средств и оборудования.

Индексы физического объема обрабатывающей промышленности

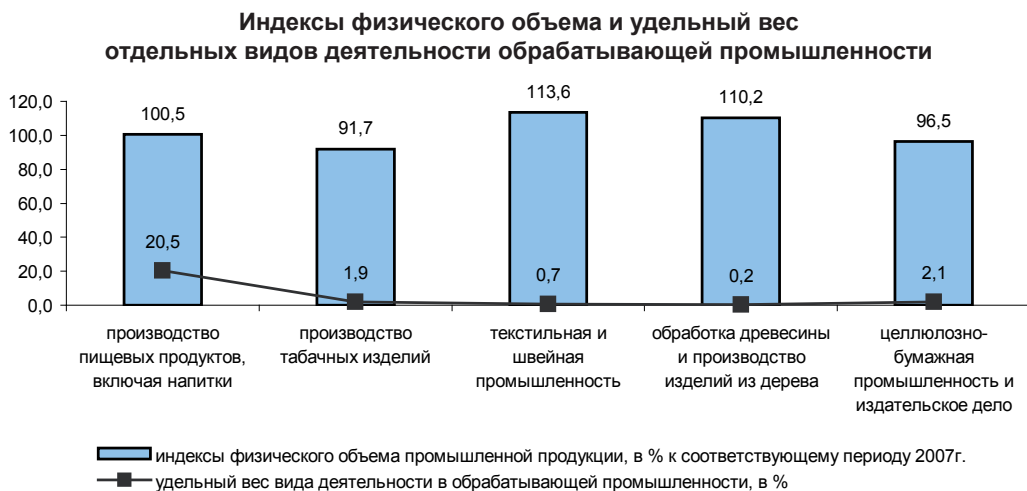
Пищевых продуктов, включая напитки, произведено на 692 млрд. тенге. Прирост к уровню 2007 года составил 0,5%. Возросло производство мяса, колбасных изделий, муки, крупы, хлеба, сахара и макаронных изделий. Меньше выпустили соков, масла подсолнечного, хлопкового рафинированного, кукурузного и сливочного, сыра, творога, алкогольных напитков.

В **текстильной и швейной промышленности** в отчетном периоде производство возросло на 13,6%. Увеличился выпуск хлопкового волокна, свитеров, джемперов и пуловеров, рабочей одежды. Снизилось производство тканей (Южно-Казахстанская область), ковров и ковровых изделий, шляп и головных уборов (г. Алматы).

Увеличились объемы производства **кожи, изделий из кожи и обуви** в 1,6 раза за счет роста выпуска обуви и кожи из шкур овечьих, козьих, свиных и крупного рогатого скота.

Производство **древесины и изделий из дерева** возросло на 10,2% за счет роста выпуска шпал, окон и дверей, паркета, деревянной тары. Меньше произвели лесоматериалов и древесноволокнистых плит.

Объем продукции **целлюлозно-бумажной промышленности и издательского дела** к уровню 2007 года составил 96,5%. Снизилось производство обоев, коробок, ящиков, сумок, книг, брошюр и школьных тетрадей.

Кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов произведено на 235 млрд. тенге, что выше уровня 2007 года на 4%. Увеличился выпуск керосина, газойлей, мазута, бутана. Снизилось производство бензина в Павлодарской и Южно-Казахстанской областях.

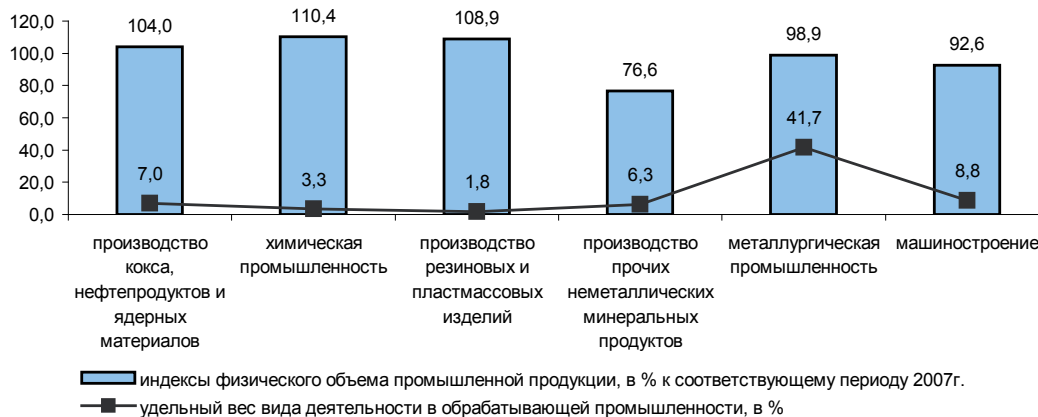
В **химической промышленности** производство возросло на 10,4% за счет увеличения выпуска фосфора, серной и фосфорной кислоты, фосфорных удобрений, трифосфата натрия. Сократился выпуск азотных удобрений в Мангистауской области, хромового дубителя и окиси хрома в Актюбинской области.

Объем производства **резиновых и пластмассовых изделий** увеличился на 8,9%. Больше произведено труб, трубок, рукавов, шлангов из резины и из пластмасс, резиновой ленты.

В 2008 году заметно снизилось производство **прочих неметаллических минеральных продуктов**. Индекс физического объема в отчетном периоде составил 76,6%, а объем – 214 млрд. тенге. В связи с уменьшением спроса снизился выпуск строительных материалов: цемента, извести, бетона, плит, плиток, силикатных и шлаковых кирпичей, строительных конструкций из бетона (Восточно-Казахстанская область, г. Астана и Алматы).

На долю **металлургической промышленности** приходится более 40% объема обрабатывающей промышленности. Продукции черной металлургии произведено на 677 млрд. тенге, цветной – на 659 млрд. тенге. В **черной металлургии** индекс физического объема составил 88,7% из-за снижения выпуска чугуна, стали и плоского проката в Карагандинской области. Производство **цветных металлов** увеличилось на 3,8%. Возросло производство алюминия, цинка, тантала, бериллия, медной проволоки.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности

В **машиностроении** произведено продукции на 298 млрд. тенге, что ниже уровня 2007 года на 7,4%.

Производство **машин и оборудования** выросло на 2,5%. Больше произведено насосов, тракторов, жаток, нефтегазоперерабатывающего оборудования. Вместе с тем, сократился выпуск нефтепромыслового оборудования (Северо-Казахстанская область), машин для горнодобывающей промышленности и автоматических стиральных машин (г. Алматы).

Выпуск **электрооборудования, электронного и оптического оборудования** по сравнению с 2007 годом составил 100,8%. Увеличилось производство трансформаторов, изолированных проводов и кабелей, распределительных щитов, телевизоров. Снижился выпуск вычислительных цифровых машин, аккумуляторов, конденсаторов.

Транспортных средств и оборудования выпущено на 103 млрд. тенге. Индекс физического объема составил 79%. Меньше произведено грузовых автомобилей в Акмолинской области, легковых – в Восточно-Казахстанской области.

2.2 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за 2008г. в целом по республике, по оценке составил 1316,4 млрд. тенге в текущих ценах, что меньше уровня 2007г. на 5,6%.

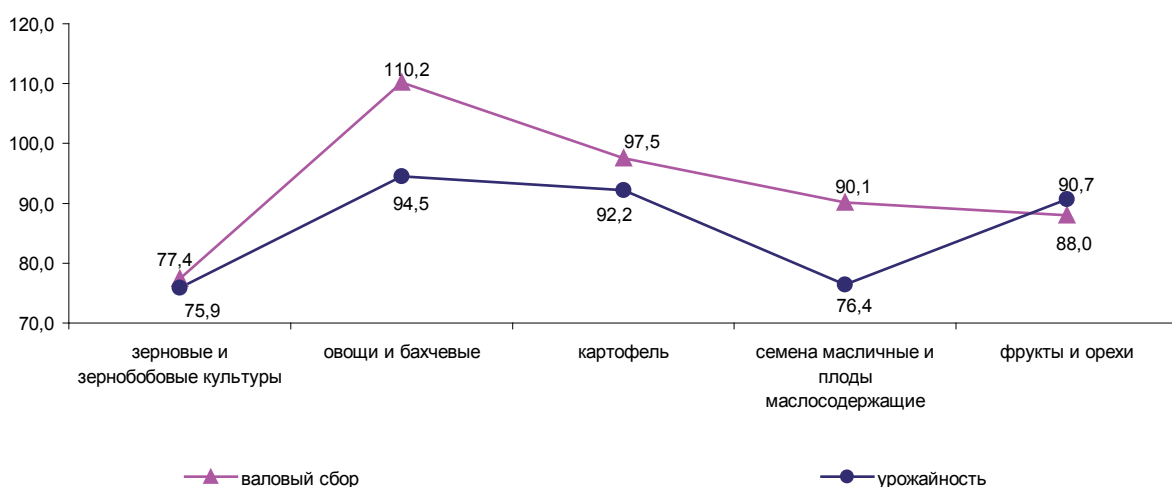
Растениеводство

В 2008г. в числе основных сельскохозяйственных культур в республике собрано 15,6 млн. тонн зерновых и зернобобовых культур, 3,1 млн. тонн овощей и бахчевых, 2,4 млн. тонн картофеля. Валовой сбор масличных семян и маслосодержащих плодов составил 414,0 тыс. тонн, фруктов и орехов – 142,5 тыс. тонн.

Урожайность овощей и бахчевых сложилась на уровне 189,3 центнера с 1 гектара, картофеля – 143,7, фруктов и орехов – 45,7 центнера с 1 гектара. Сбор с 1 гектара зерновых и зернобобовых культур составил 10,1 центнера, масличных семян и маслосодержащих плодов – 5,5 центнера.

Валовый сбор и урожайность сельскохозяйственных культур

в процентах к 2007 году

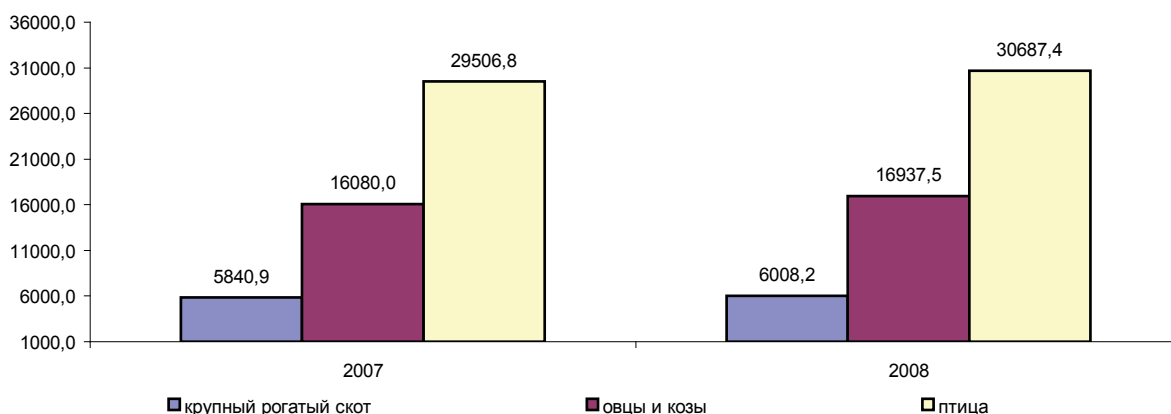

Животноводство

По состоянию на 1 января 2009г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года отмечен рост поголовья крупного рогатого скота на 2,9%, овец и коз – на 5,3%, свиней – на 2,3%, лошадей – на 5,8%, верблюдов – на 3,1%, птицы – на 4%.

Численность сельскохозяйственных животных и птицы на 1 января 2009г.

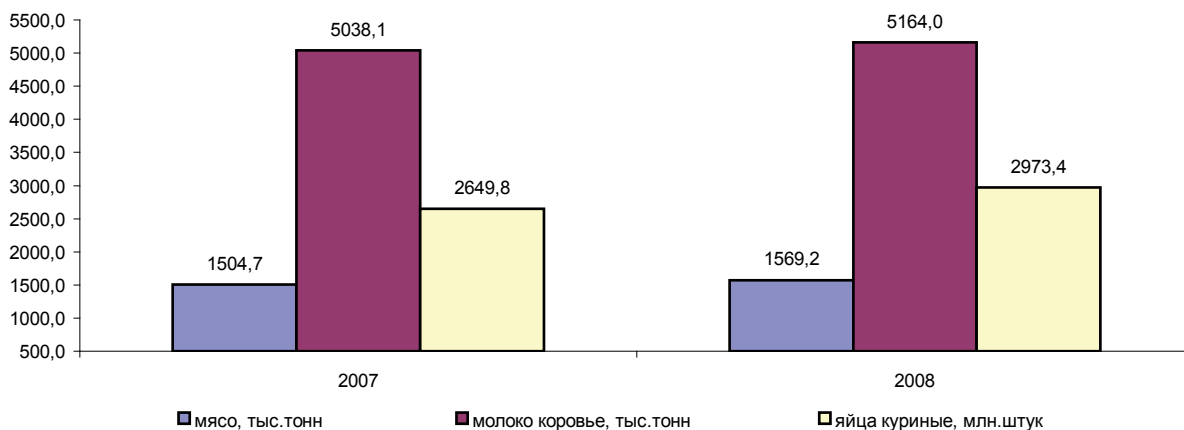
тыс. голов

Продуктивность скота и птицы по сравнению с 2007г. возросла. Средний удой молока на одну корову дойного стада возрос на 2%, средний выход яиц на 1 курицу-несушку - на 6,1%.

Рост поголовья и продуктивности скота и птицы положительно отразился на объемах производства животноводческой продукции. Объем реализации на убой всех видов скота и птицы в живом весе увеличился на 4,3%, производство коровьего молока возросло на 2,5%, яиц куриных – на 12,2%.

Производство основных видов продукции животноводства

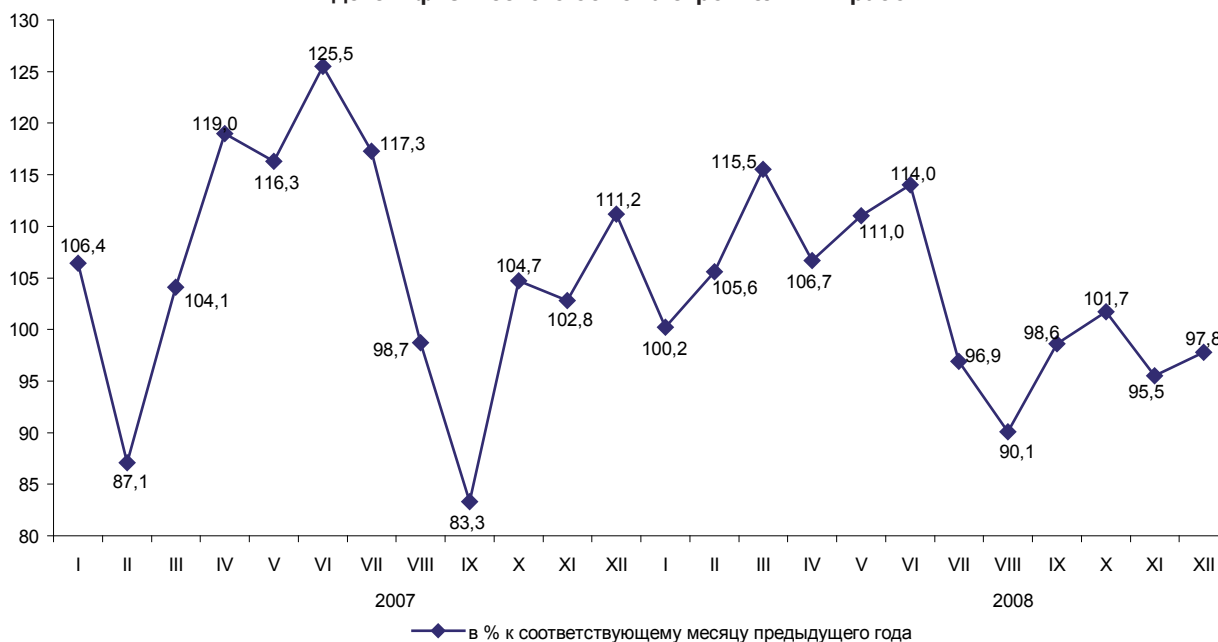
2.3 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-декабре 2008г. объем строительных работ (услуг), с учетом оценки, составил 1783,4 млрд. тенге, что на 1,8% больше уровня 2007г.

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимали строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 74,6%. Иностранцами подрядчиками выполнено 24,7%, государственными – 0,7%.

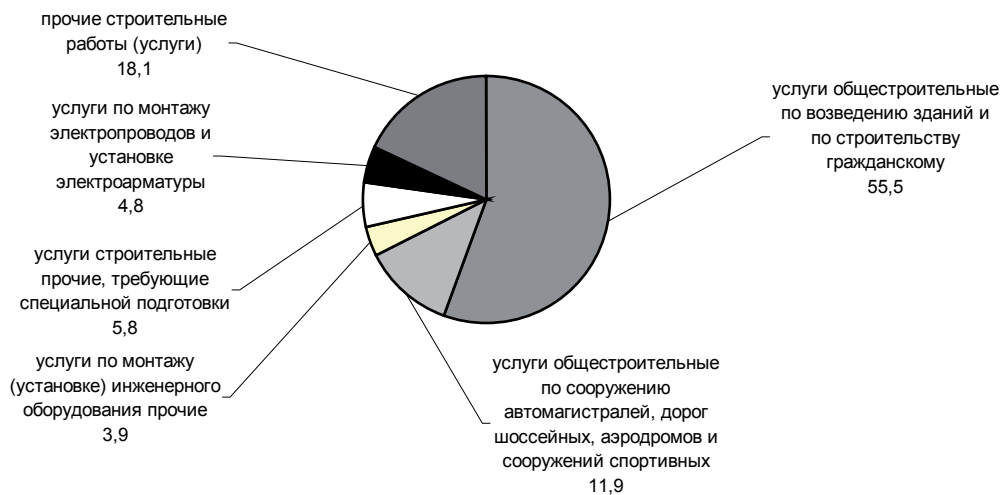
Индексы физического объема строительных работ

В структуре выполненных работ наибольшую долю (55,5% от общего объема) составили работы по возведению зданий и гражданскому строительству (в 2007г. – 32,1%).

Структура выполненных строительных работ по видам

в процентах

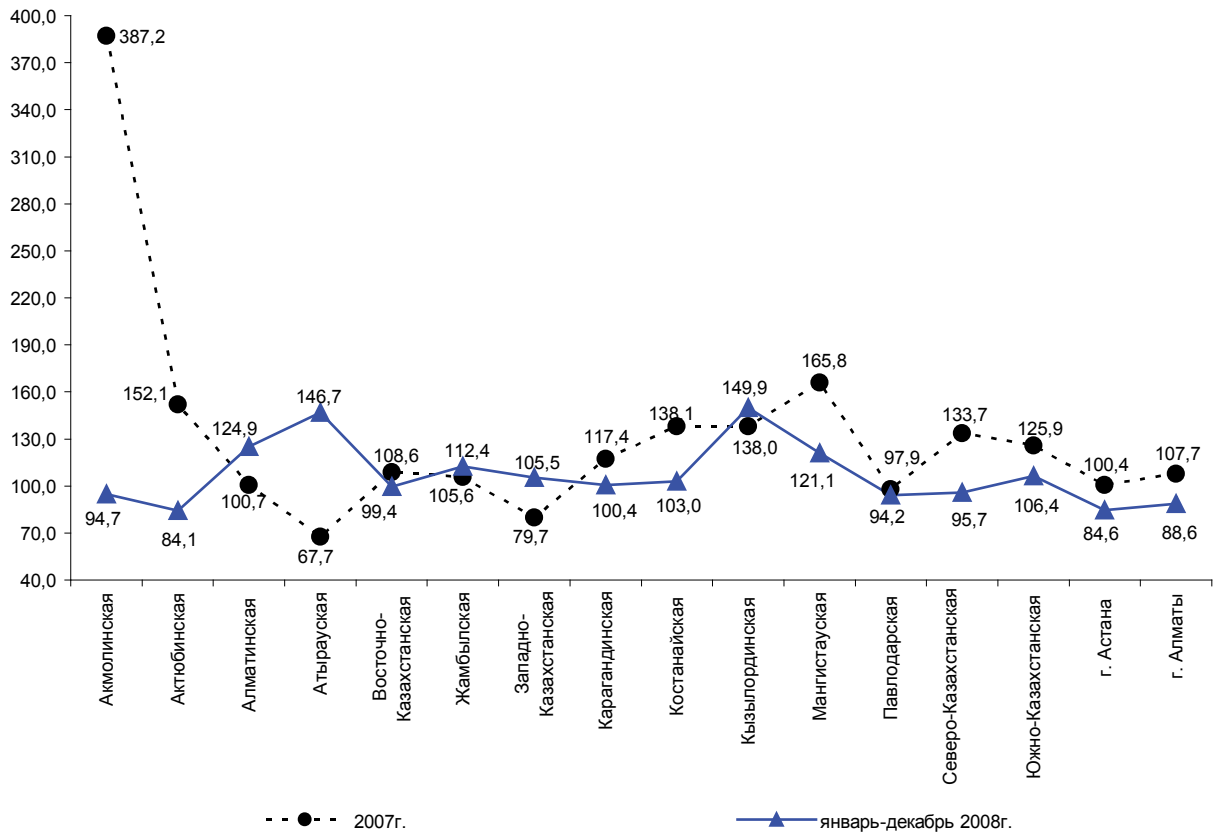
Увеличение объема строительных работ по сравнению с 2007 годом наблюдалось в 9 регионах республики. При этом наибольший рост отмечен в Атырауской и Кызылординской (в 1,5 раза) областях.

В 7 регионах республики снизились объемы строительных работ, из них значительно – в Актюбинской области (на 15,9%).

В общереспубликанском объеме более 56% строительных работ занимают три региона - гг. Астана, Алматы и Атырауская область.

Индексы физического объема строительных работ

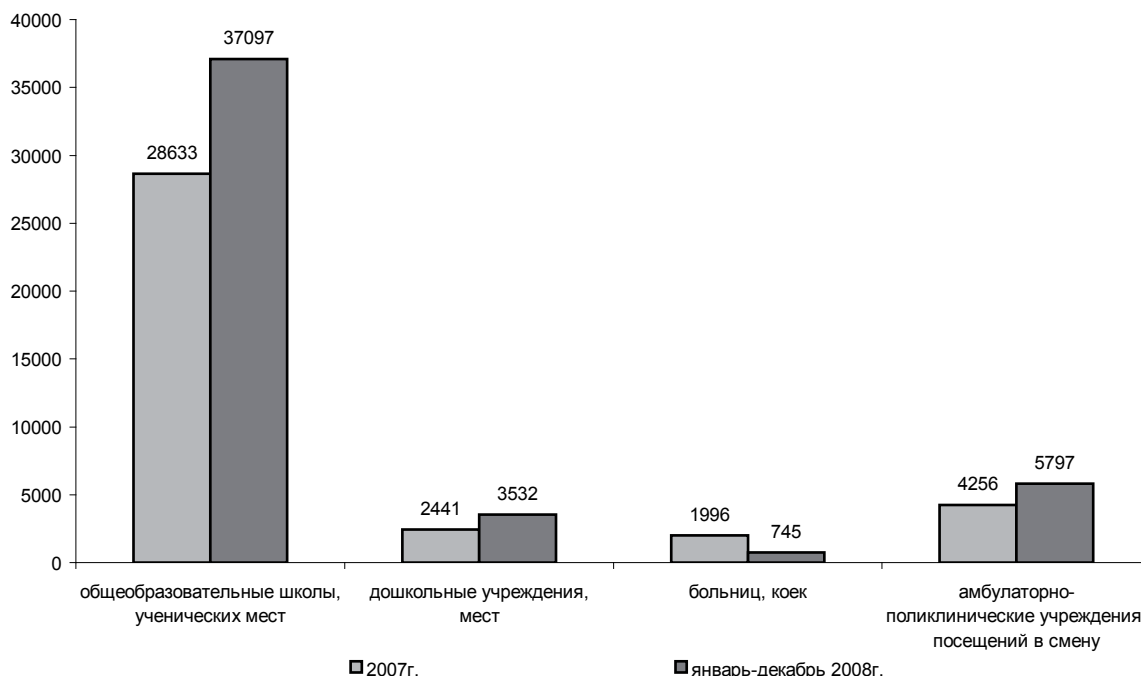
в процентах к уровню предыдущего года

В январе-декабре 2008г. было построено 34054 здания, из которых 29783 жилого и 4271 нежилого назначения. По количеству введенных объектов нежилого назначения наибольшее число приходилось на торговые объекты – 1664

В сфере образования и здравоохранения введено 193 объектов, в том числе 67 - общеобразовательных школ, 20 – дошкольных учреждения, 96 – амбулаторно-поликлинических учреждений и 10 - больниц.

Ввод в эксплуатацию объектов образования и здравоохранения

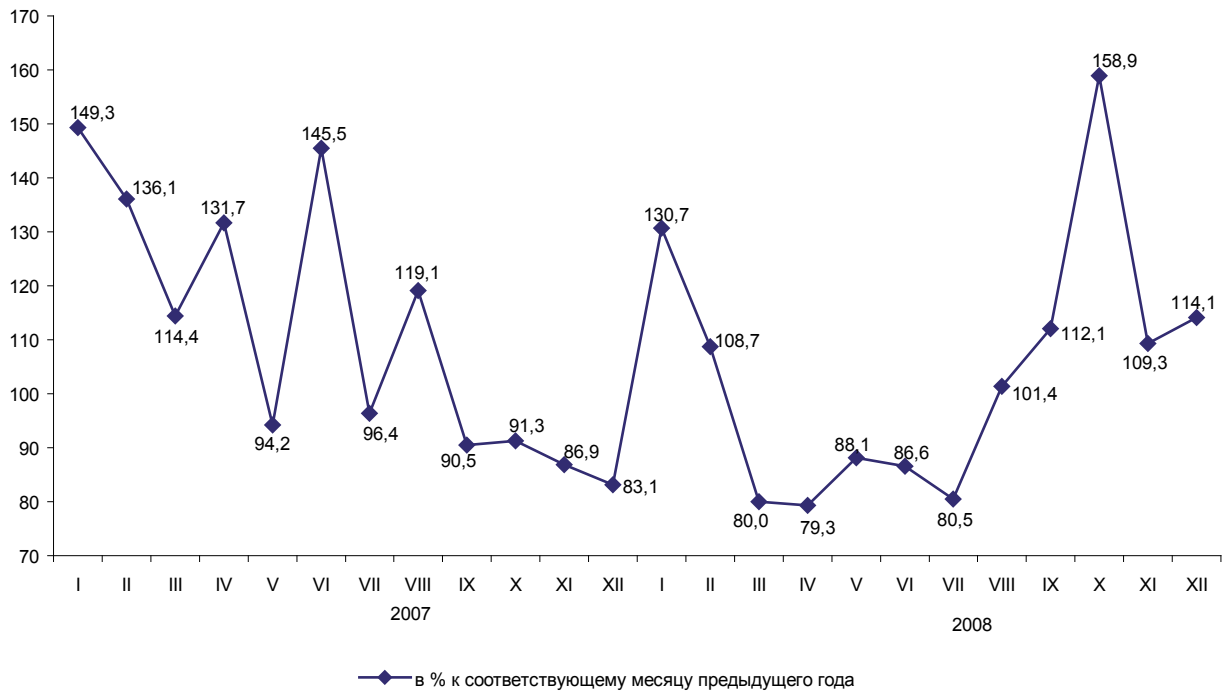

Жилищное строительство

В январе-декабре 2008г. на жилищное строительство было направлено 442,3 млрд. тенге инвестиций, что на 16,1% меньше, чем в 2007г. В общем объеме инвестиций в основной капитал доля средств освоенных в жилищном строительстве составила 11,5%.

Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением введено в эксплуатацию 6832 тыс. кв. метров общей площади жилых зданий, что на 2,3% выше уровня 2007г. Преобладающим остается ввод в эксплуатацию жилых зданий частными предприятиями, организациями и населением (84,8% от общего объема введенного жилья). На долю индивидуальных застройщиков приходилось 51,6%. Государственными организациями введено в эксплуатацию 12,5% от общего объема жилья, иностранными предприятиями – 2,7%.

Индексы физического объема ввода в эксплуатацию жилых зданий

Увеличение объемов введенных жилых зданий наблюдалось в 13 регионах республики. Значительный рост был отмечен в Северо-Казахстанской (в 1,5 раза) и Акмолинской (на 27,8%) областях.

Стоимость строительства жилых домов. Средняя фактическая стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-декабре 2008г. составила 57,9 тыс. тенге. Стоимость строительства 1 кв. метра жилья в многоквартирных домах составила 81 тыс. тенге, а в индивидуальных домах – 36,3 тыс. тенге.

2.4 ТРАНСПОРТ

За январь-декабрь 2008г. **грузооборот** в республике (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 369824,7 млн. ткм, что на 5,5% больше грузооборота января-декабря 2007г.

Грузооборот **железнодорожного транспорта** за январь-декабрь 2008г. составил 215110,4 млн. ткм, что на 7,1% выше января-декабря 2007г. за счет увеличения перевозок внутри республики на дальние расстояния.

Грузооборот **автотранспорта** за январь-декабрь 2008г. (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 63475,2 млн. ткм, что на 2,9% больше января-декабря 2007г.

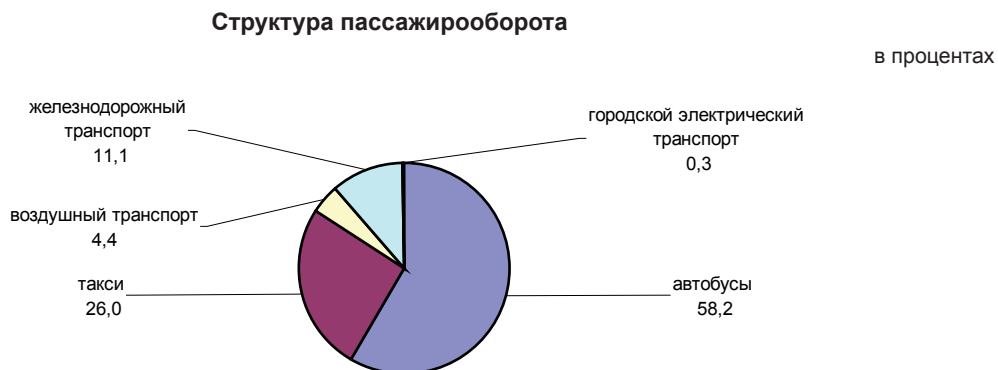
Грузооборот **магистральных трубопроводов** в январе-декабре 2008г. составил 90293,9 млн. ткм, что на 3,1% выше января-декабря 2007г. Из общего объема грузооборота транспортировка нефти составила 44214,6 млн. ткм (увеличение на 4,6% к январю-декабрю 2007г. за счет увеличения поставок в Китай и по Каспийскому трубопроводному консорциуму), газа – 46079,3 млн. ткм (увеличение на 1,8%).

С начала навигации грузооборот **речного транспорта** составил 55314,2 тыс. ткм, что на 6,9% выше, чем за соответствующий период прошлого года.

Грузооборот **воздушного транспорта** за январь-декабрь 2008г. составил 69457,3 тыс. ткм или снизился на 19,0% к январю-декабрю 2007г.

Пассажирооборот в январе-декабре 2008г. по сравнению с январем-декабрем 2007г. увеличился на 2,1% и составил 126976,9 млн. пкм, в том числе автобусов - на 2,2%, такси - на 4,2%, воздушного транспорта - на 3,9%, что связано с увеличением экономической активности населения. Одновременно отмечается снижение пассажирооборота железнодорожного транспорта - на 3,1%, троллейбусов - на 28,1%, трамваев – на 13,6%.

2.5 СВЯЗЬ

Предприятиями связи республики за январь-декабрь 2008г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 412,3 млрд. тенге, из них населению – на 165,7 млрд. тенге, что соответственно, в сопоставимых ценах на 10,4% и 11,1% больше, чем в январе-декабре 2007г.

Доходы от услуг связи в январе-декабре 2008г.

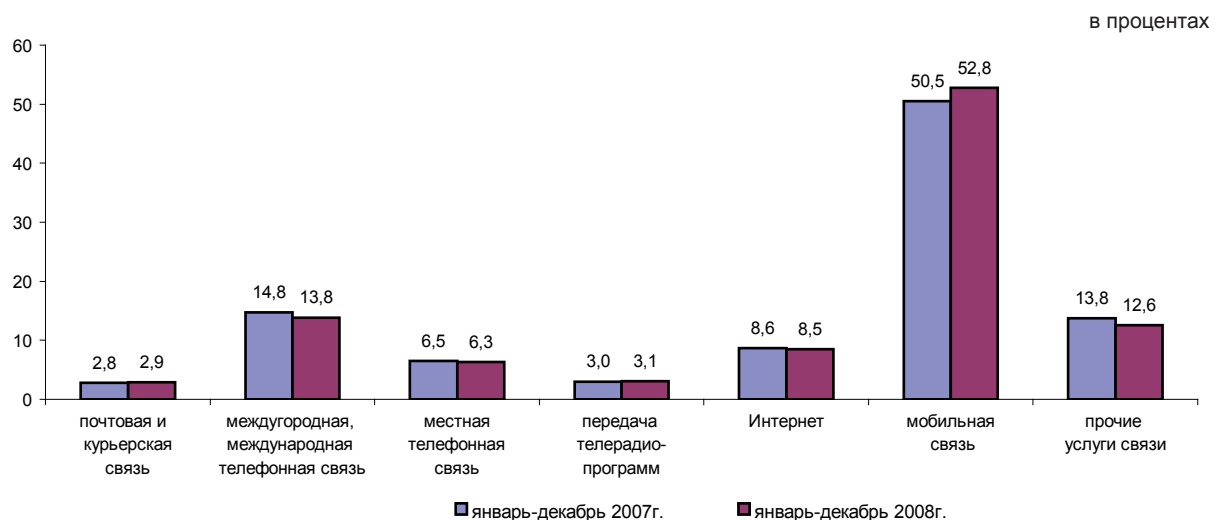
На развитие рынка телекоммуникаций республики оказывают влияние такие сегменты рынка, как мобильная связь, междугородная телефонная связь, Интернет.

Динамика услуг связи

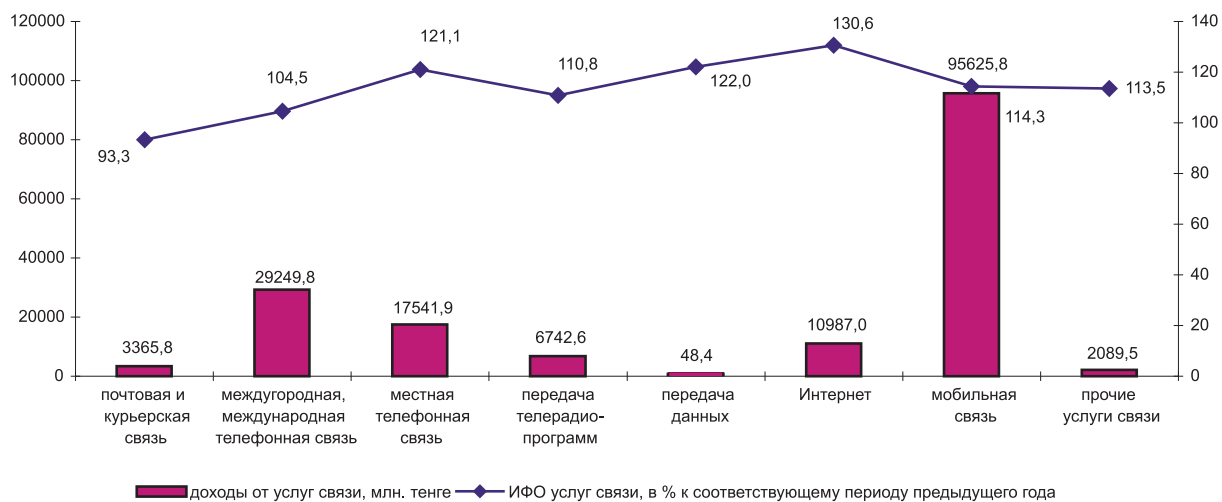
В структуре доходов от услуг связи за январь-декабрь 2008г. наибольшую долю занимает мобильная связь – 52,8%. В сравнении с январем-декабром 2007г. объем услуг мобильной связи увеличился на 17,6%.

Структура доходов от услуг связи

В общем объеме доходов предприятий связи доходы от реализации услуг связи населению составили 40,2%. В объеме доходов от услуг связи населению за январь-декабрь 2008г. 57,7% составили доходы от услуг мобильной связи, 17,7% - от услуг междугородной, международной связи, 10,6% - от услуг местной телефонной связи, 14,0% - от услуг прочих видов связи.

Доходы от услуг связи населению в январе-декабре 2008г.

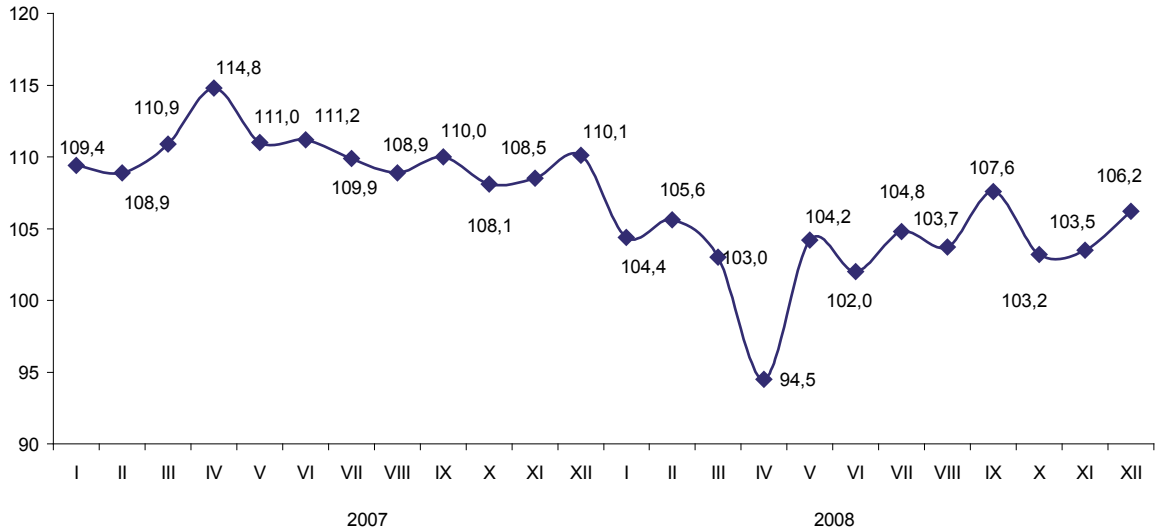

2.6 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-декабре 2008г. объем розничного товарооборота составил 2508,5 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 3,6%. В декабре 2008г. реализация товаров составила 253,2 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня декабря 2007г. на 6,2%, по сравнению с ноябрем 2008г. увеличение составило 3,2%.

Динамика розничного товарооборота

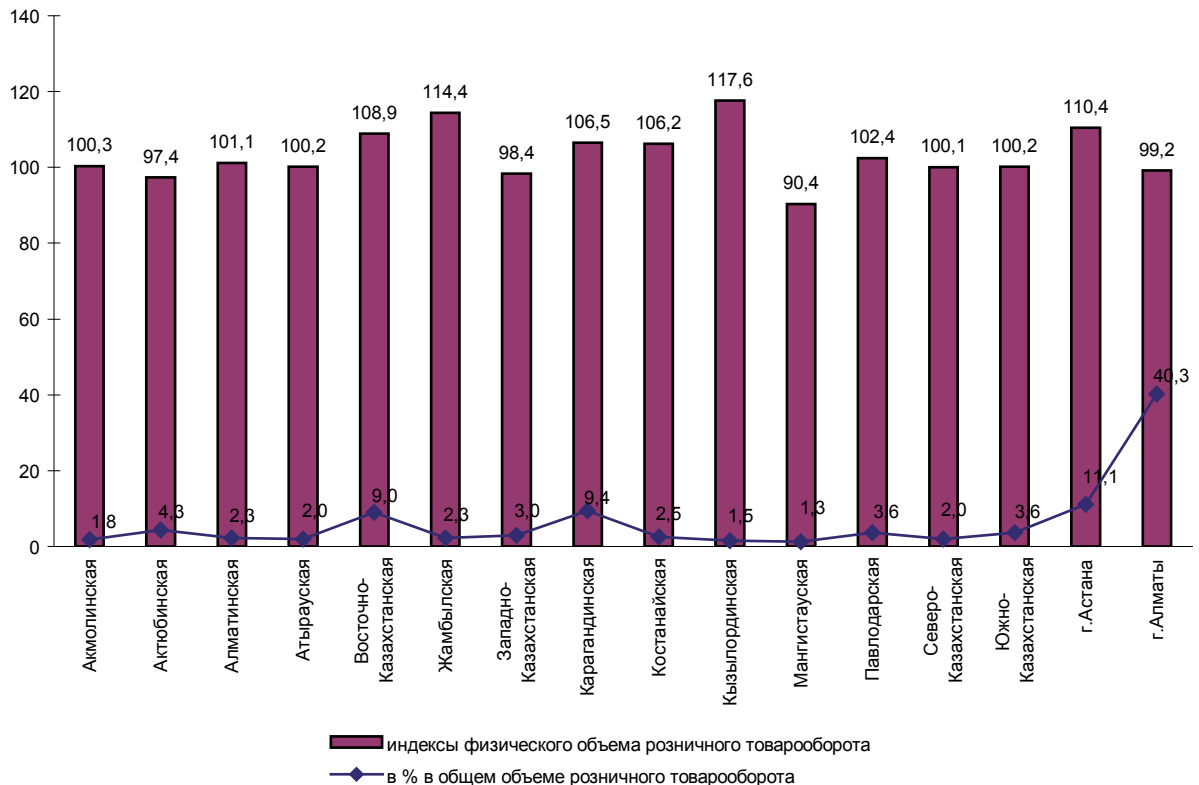
в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

В январе-декабре 2008г. продажа потребительских товаров на душу населения в республике составила в среднем 160,2 тыс. тенге, что на 22 тыс. тенге выше аналогичного периода 2007г.

Индексы физического объема розничного товарооборота

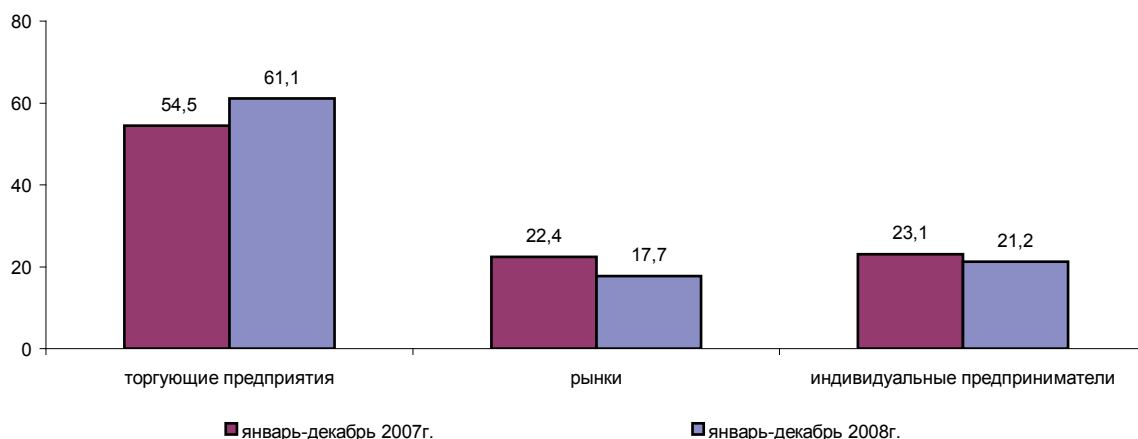
в процентах к соответствующему периоду предыдущего года

В формировании объема розничного товарооборота значительная доля принадлежит негосударственному сектору. С начала года оборот по реализации товаров предприятиями с частной формой собственности, индивидуальными предпринимателями и на рынках получен в сумме 2425,5 млрд. тенге (96,7%), предприятиями других государств, их юридическими лицами и гражданами – 82,4 млрд. тенге (3,3%).

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

в процентах к общему объему

Следует отметить, что сохраняется тенденция формирования розничного товарооборота в основном за счет продажи товаров торговыми предприятиями и индивидуальными предпринимателями, осуществляющими деятельность в стационарной торговой сети. Их доля в структуре формирования оборота розничной торговли в январе-декабре 2008г. составила 82,3%. Одновременно продолжает снижаться доля продаж на рынках с 22,4% в январе-декабре 2007г., до 17,7% в соответствующем периоде 2008г.

Оптовый товарооборот республики за январь-декабрь 2008г. составил 6538,4 млрд. тенге, что почти соответствует уровню 2007г. в сопоставимых ценах (99,9%). При этом, практически весь объем полученного товарооборота приходится на негосударственный сектор. Преобладающую долю в оптовом товарообороте продолжают занимать непродовольственные товары и товары производственно-технического назначения.

Объем услуг общественного питания за январь-декабрь 2008г. составил 107 млрд. тенге или 99,9% к соответствующему периоду 2007г. При этом, 16,7% от общего объема услуг общественного питания предоставляется индивидуальными предпринимателями.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 20,7 млрд. тенге. Значительная часть (58,3%) данных услуг предоставляется в сфере малого предпринимательства (малыми предприятиями и индивидуальными предпринимателями).

3. МОНИТОРИНГ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

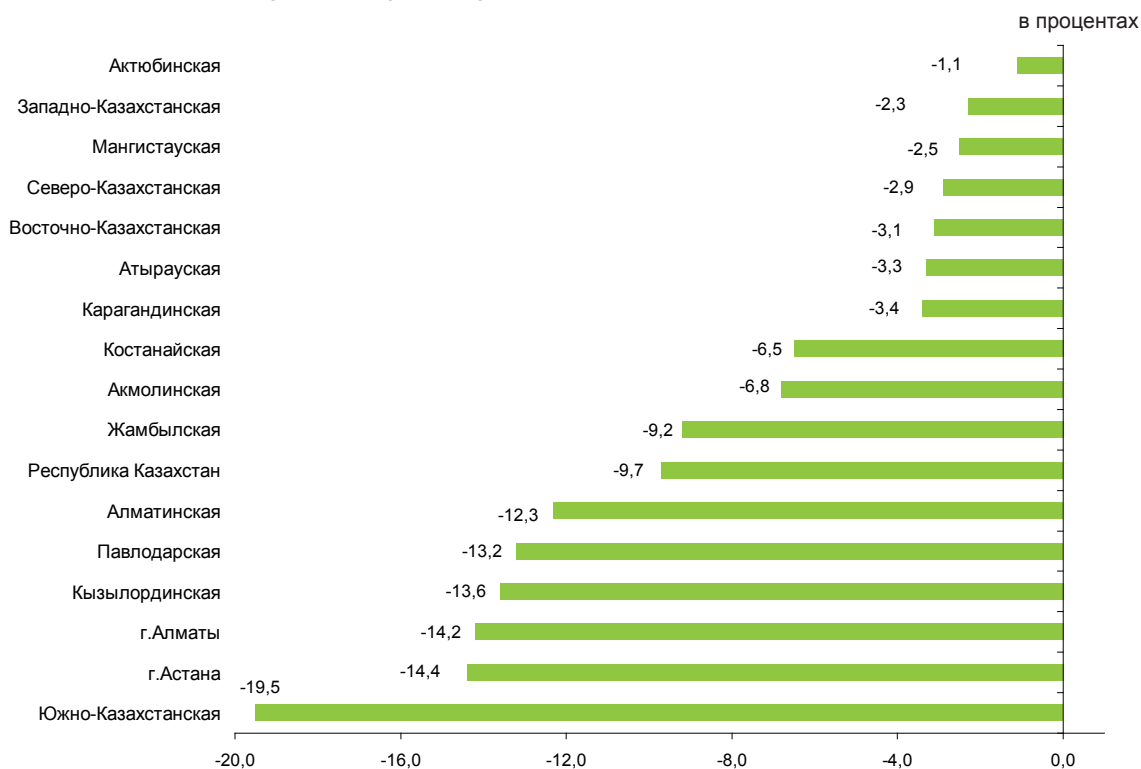
Выпуск продукции (товаров и услуг) активными субъектами малого предпринимательства за январь-декабрь 2008г. снизился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 9,7% и составил 2182,2 млрд. тенге.

в процентах к соответствующему периоду прошлого года

	Количество активных субъектов малого предпринимательства	Численность занятых	Выпуск продукции (товаров и услуг)
Республика Казахстан	96,9	95,3	90,3
Акмолинская	96,3	93,9	93,2
Актюбинская	96,8	90,7	98,9
Алматинская	96,0	99,8	87,7
Атырауская	94,3	97,9	96,7
Восточно-Казахстанская	97,3	98,9	96,9
Жамбылская	98,0	97,4	90,8
Западно-Казахстанская	97,8	99,7	97,7
Карагандинская	97,5	98,6	96,6
Костанайская	96,3	96,4	93,5
Кызылординская	96,0	98,9	86,4
Мангистауская	96,5	99,7	97,5
Павлодарская	96,9	97,3	86,8
Северо-Казахстанская	97,3	97,1	97,1
Южно-Казахстанская	96,9	89,1	80,5
г. Астана	96,6	88,1	85,6
г. Алматы	98,9	93,9	85,8

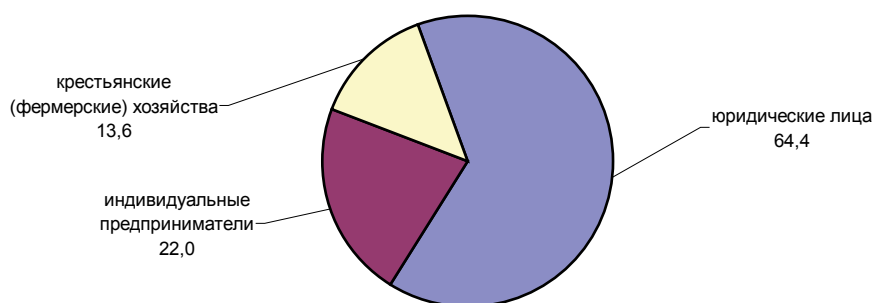
Значительное снижение выпуска продукции наблюдалось в Южно-Казахстанской, Кызылординской, Павлодарской областях, в г.Астана и г.Алматы.

Снижение выпуска продукции субъектами малого предпринимательства

Структура выпуска продукции (товаров и услуг) субъектами малого предпринимательства

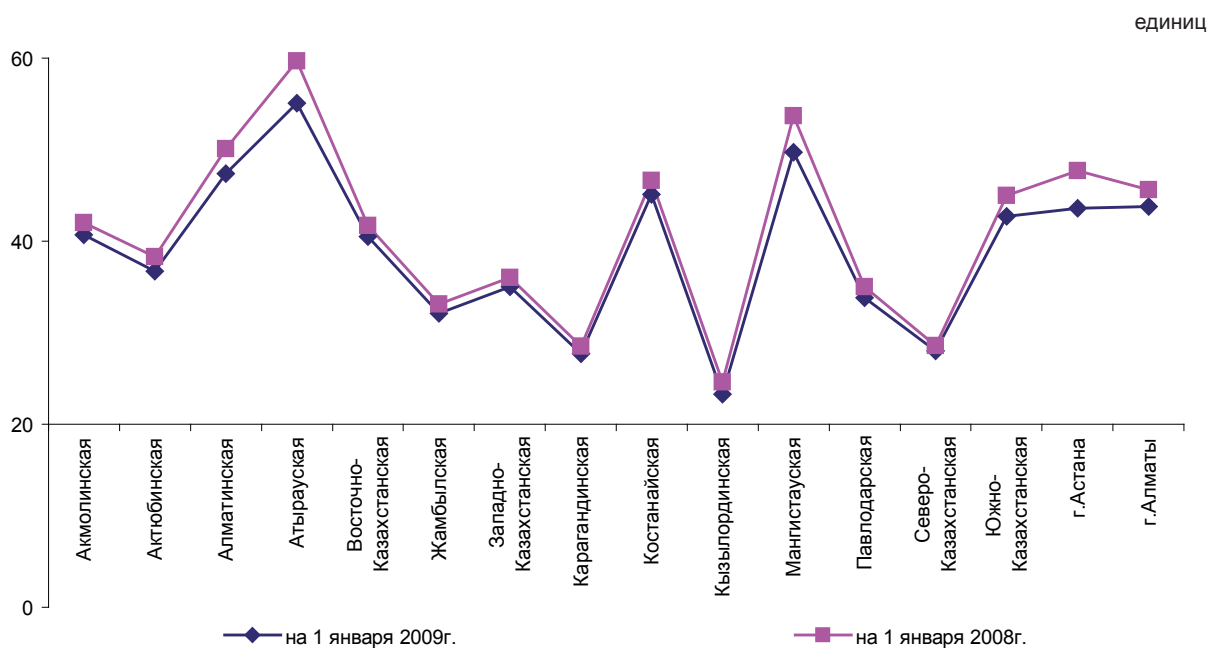
в процентах

Количество субъектов малого предпринимательства на 1 января 2009г., активно работающих на рынке, по сравнению с соответствующим периодом прошлого года снизилось на 3,1% и составило 621114 единиц, в том числе - 58480 юридических лиц, 392948 - индивидуальных предпринимателей и 169686 крестьянских (фермерских) хозяйств.

В большинстве регионах республики наблюдалось снижение числа активных субъектов малого предпринимательства на 1000 жителей. Снизилось их число в Атырауской (на 4,6 единицы), Мангистауской (на 4 единицы), Алматинской (на 2,7 единицы), г.Астане (на 4,1 единицы).

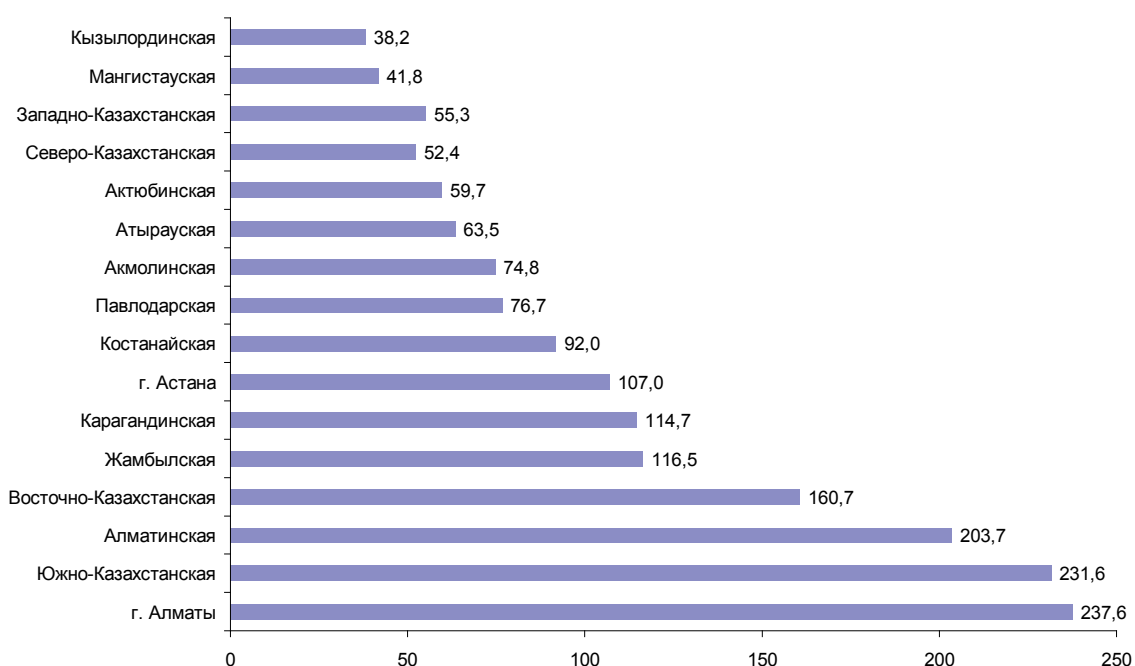
Распределение регионов по количеству активных субъектов малого предпринимательства на 1000 жителей

Численность занятых в малом предпринимательстве снизилась на 4,7% и составила 1726,2 тыс. человек.

Численность занятых в малом предпринимательстве

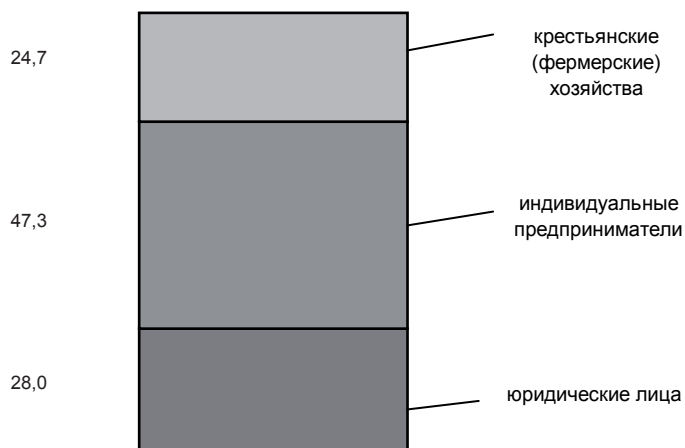
тыс. человек

Значительно снизилась численность занятых на 1 января 2009г. по сравнению с аналогичным показателем прошлого года в Южно-Казахстанской (на 10,9%), Актюбинской (на 9,3%), в Акмолинской (на 6,1%) областях, в г.Астана (на 11,9%), в г.Алмате (на 6,1%).

Структура численности занятых в малом предпринимательстве

в процентах

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

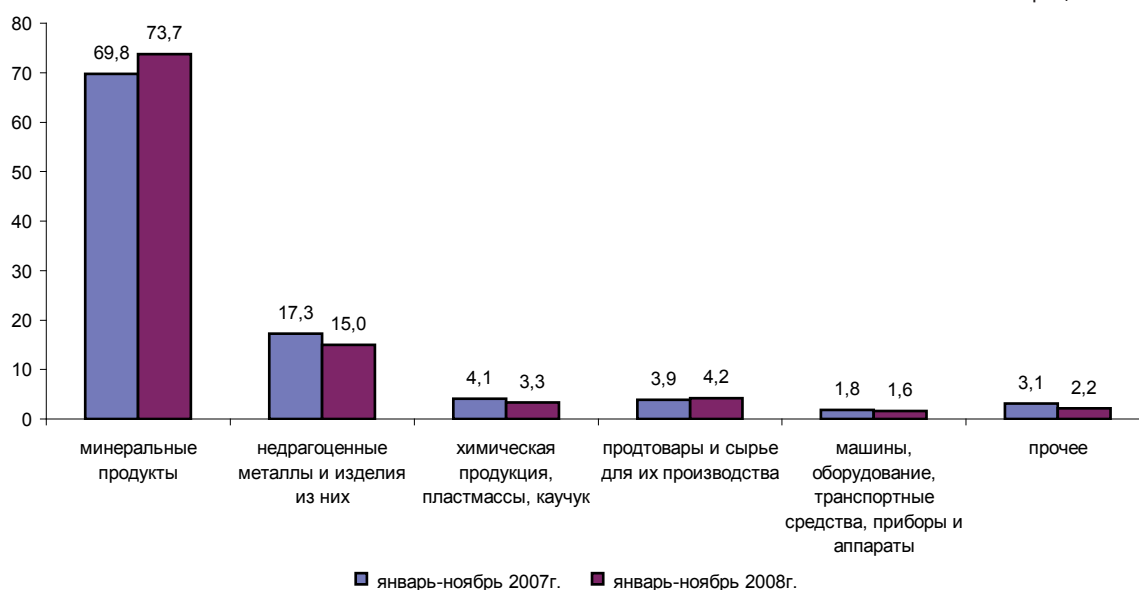
(Информация Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-ноябре 2008г. составил 101209,9 млн. долларов США и по сравнению с январем-ноябрем 2007г. увеличился на 39,9%, в том числе экспорт – 66949,8 млн. долларов США, увеличился на 57,2%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) – 34260,1 млн. долларов США, увеличился на 15,1%.

Товарная структура экспорта

в процентах к итогу

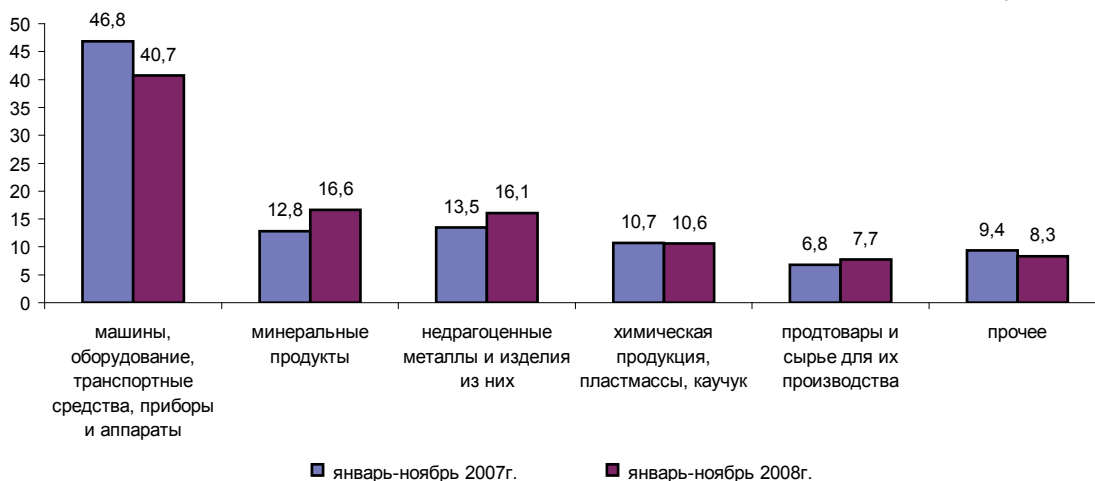

Основными покупателями казахстанской продукции являются Италия (17,0%), Швейцария (16,1%), Китай (10,5%), Российская Федерация (8,9%), Франция (7,7%), Нидерланды (6,4%), Израиль (3,2%), Иран (2,9%), Украина (2,8%), Турция (2,7%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 15,5% (в январе-ноябре 2007г. – 16,8%).

Товарная структура импорта

в процентах к итогу

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-ноябре 2008г. составили 16225,7 млн. долларов США или 47,4% (в январе-ноябре 2007г. – 13582,2 млн. долларов США или 45,6%).

В январе-ноябре 2008г. на страны СНГ приходилось 46,7% всех импортных поставок (в январе-ноябре 2007г. – 44,6%). Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (37,1% от общего объема импорта), Китай (11,4%), Германия (6,9%), Украина (5,2%), США (5,0), Италия (3,4%), Япония (2,6%), Турция (2,4%), Франция (2,2%), Норвегия (2,0%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-ноябре 2008г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 26369,9 млн. долларов США и по сравнению с январем-ноябрем 2007г. увеличился на 29,1%, в том числе экспорт – 10372,4 млн. долларов США, увеличился на 45,1%, импорт – 15997,4 млн. долларов США, на 20,5%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 26,1% (в январе-ноябре 2007г. – 28,2%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-ноябре 2008г. составил 53% (в январе-ноябре 2007г. – 48%), продовольственных товаров – 12% (13%), химической продукции – 10% (16%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-ноябре 2008г. составила 17% (в январе-ноябре 2007г. – 26%), минеральных продуктов – 52% (48%), металлургической продукции – 19% (16%), химических товаров – 10% (15%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-ноябре 2008г. составила 95% (в январе-ноябре 2007г. – 93%), металлургической продукции – 49% (58%), продовольственным товарам – 62% (63%), химическим товарам – 38% (39%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-ноябре 2008г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 74840,0 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом 2007г. увеличился на 44,1%, в том числе экспорт – 56577,4 млн. долларов США, увеличился на 59,7%, импорт – 18262,7 млн. долларов США, на 10,7%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе-ноябре 2008г. составил 78% (в январе-ноябре 2007г. – 74%), продукции металлургической промышленности – 14% (17%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-ноябре 2008г. составила 57% (в январе-ноябре 2007г. – 64%), продовольственных товаров – 5% (5%), химической продукции – 12% (12%), продукции металлургической промышленности – 15% (10%).

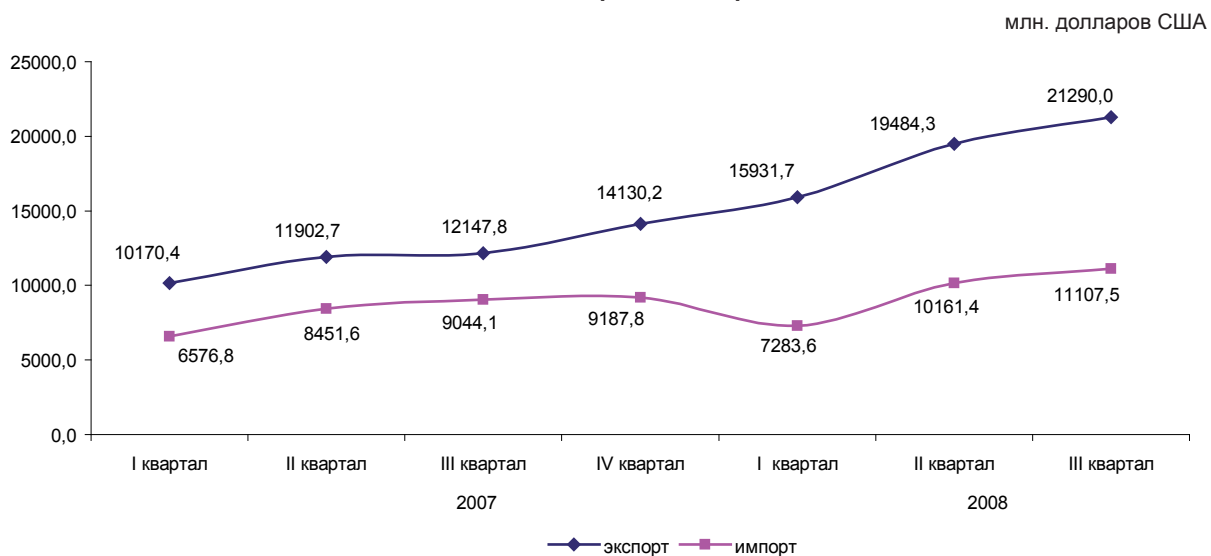
Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-ноябре 2008г. составила 74% (в январе-ноябре 2007г. – 75%), фармацевтическим товарам – 88% (87%), одежде – 86% (80%), продовольственным товарам – 38% (38%) от общего импорта указанных товаров.

4.4 ПЛАТЕЖНЫЙ БАЛАНС

По данным Национального Банка Республики Казахстан за III квартал 2008г. сложилось положительное сальдо по счету текущих операций платежного баланса – 3688,3 млн. долларов США (в III квартале 2007г. результат был отрицательным – 2856,4 млн. долларов США). Это объясняется увеличением положительного результата операций по товарам с 3103,7 до 10182,4 млн. долларов, уменьшением отрицательного результата по услугам – с 2432,9 до 1922,2 млн. долларов и текущим трансфертам – с 714,6 до 332,1 млн. долларов. По доходу отрицательный результат увеличился с 2812,7 до 4239,9 млн. долларов.

Товарооборот (в ценах ф.о.б.) за III квартал 2008г. по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года вырос на 52,9% и составил 32397,5 млн. долларов. В товарообороте импорт занимает 34,3% (11107,5 млн. долларов), экспорт – 65,7% (21290 млн. долларов). Объем импорта товаров из стран СНГ увеличился за указанный период на 20,8%, экспорта – на 65,8%. Из стран дальнего зарубежья – соответственно на 24,5% и на 77,2%.

Объемы импорта и экспорта

Объем предоставленных услуг за июль-сентябрь 2008г. составил 1229 млн. долларов, что больше на 26,4%, чем в соответствующем периоде предыдущего года. Транспортные услуги занимают 48,6% в общем объеме предоставленных услуг, поездки – 26,1%, прочие услуги – 25,3%.

Объем импортируемых услуг определился в сумме 3151,2 млн. долларов, в том числе транспортные услуги – 686,6 млн. долларов, поездки – 325,5 млн. долларов, прочие услуги – 2139,1 млн. долларов.

Доход, полученный от инвестиций и компенсаций работающим в III квартале 2008г. по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года увеличился на 12,3% и составил 978,5 млн. долларов, а платежи по указанным статьям – 5218,3 млн. долларов (3684 млн. долларов за июль-сентябрь 2007г.).

Счет финансовых операций за июль-сентябрь 2008г. сложился отрицательным – 1587,8 млн. долларов (за июль-сентябрь 2007г. – положительным – 4685,2 млн. долларов).

Сальдо по операциям с прямыми инвестициями составило 1499,6 млн. долларов (1451,6 млн. долларов в III квартале 2007г.). За отчетный период результат операций с прямыми инвестициями за рубежом был отрицательным – 1575,7 млн. долларов, а в Казахстане положительным – 3075,3 млн. долларов.

В III квартале 2008г. нетто операций с портфельными инвестициями было отрицательным – 1462,5 млн. долларов (в III квартале 2007г. – отрицательным – 2020,4 млн. долларов).

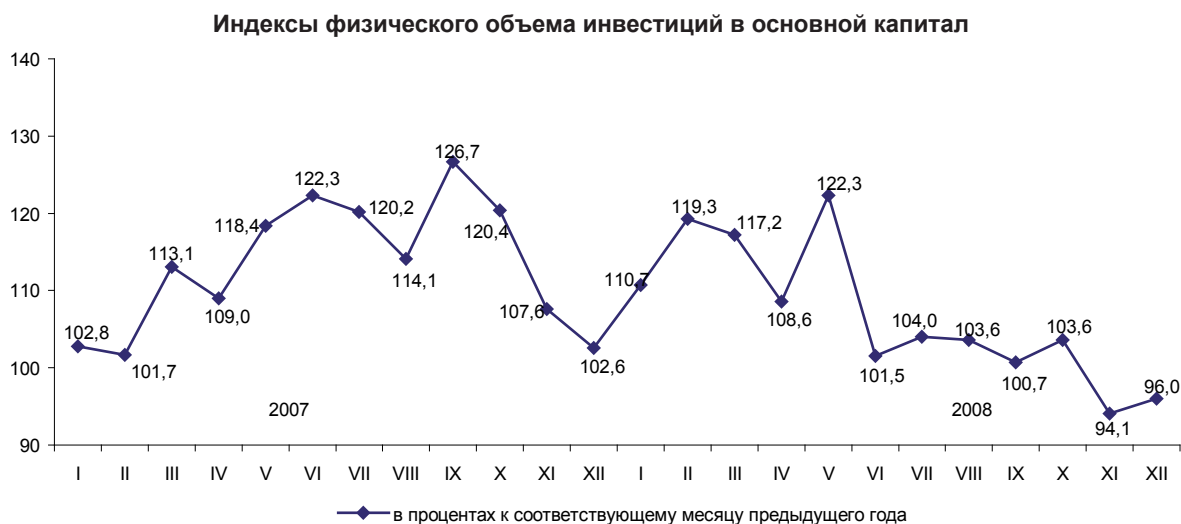
Чистый результат по операциям, проводимым по статье платежного баланса «Другие инвестиции», был отрицательным – 635,6 млн. долларов (в III квартале 2007г. – положительным – 1137,4 млн. долларов). В объеме активов большая часть операций приходится на операции, связанные с валютой и депозитами – 2440,3, в объеме обязательств – на займы – 2935,2 млн. долларов.

Изменение резервных активов Казахстана за июль-сентябрь 2008г. было отрицательным и составило 1236,7 млн. долларов.

5. ИНВЕСТИЦИИ

5.1 ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ

В январе - декабре 2008г. объем инвестиций в основной капитал с учетом оценки составил 3836,1 млрд. тенге, что на 4,6% больше, чем в 2007г.

Увеличение инвестиций в основной капитал по сравнению с 2007 годом отмечено в 12 регионах республики. При этом наибольший рост вложений наблюдался в Жамбылской области (в 1,8 раза) на строительство завода по производству цемента. За счет увеличения средств в обустройство месторождений нефти и строительства нефтепровода возрос объем инвестиций в Кызылординской области (в 1,4 раза).

В четырех регионах снизились объемы инвестиций в основной капитал, из них значительно - в г. Алматы (на 12,5%).

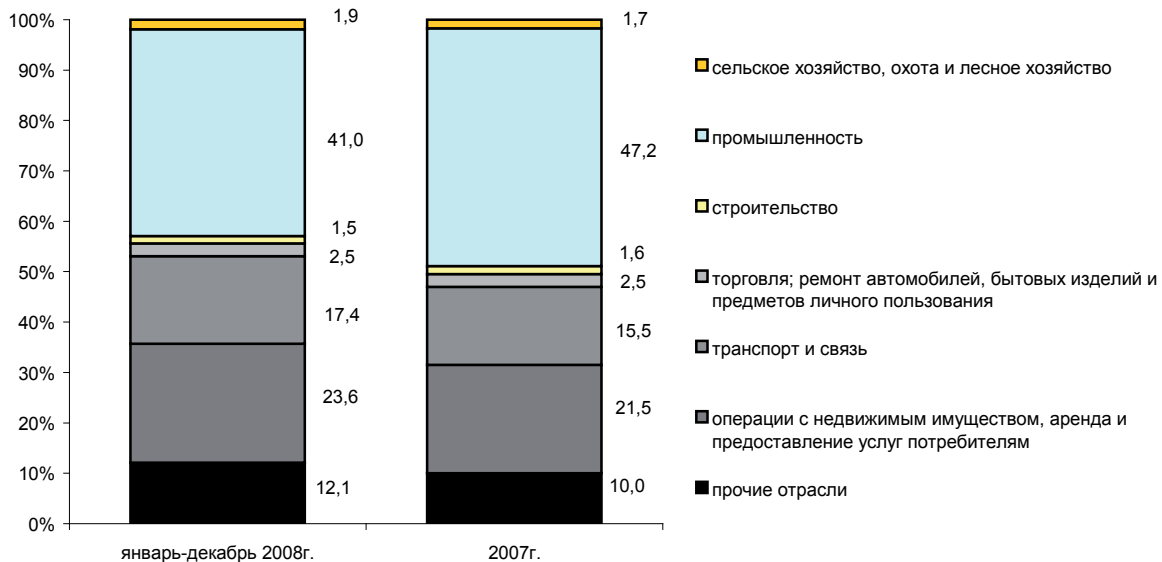

Наиболее активными инвесторами выступали хозяйствующие субъекты частной формы собственности. Ими освоено 53,3% всех инвестиций в основной капитал. Удельный вес предприятий и организаций других государств, осуществляющих деятельность на территории Республики Казахстан составил 26,1%. На долю государственного сектора пришлось 20,6% вложений.

В технологической структуре инвестиций 50,6% составили работы по строительству и капитальному ремонту зданий и сооружений, 28,4% - машины, оборудование, инструмент, инвентарь, 21,0% - прочие капитальные работы и затраты.

Структура инвестиций в основной капитал по направлениям использования

в процентах

Из отраслей промышленности наиболее приоритетной для вложений отраслью остается добыча сырой нефти и природного газа, предоставление услуг в этих областях – 21% от общего объема инвестиций в основной капитал.

По сравнению с 2007г. значительно увеличились инвестиционные вложения в образование (в 1,9 раза) и здравоохранение, и предоставление социальных услуг (в 1,6 раза).

Структура инвестиций в основной капитал по источникам финансирования

в процентах к общему объему инвестиций

Собственные средства инвесторов вложены в основном в горнодобывающей промышленности (34,7% инвестиций из указанного источника). Большая часть (60,6%) бюджетных средств были направлены на развитие отраслей «Транспорт и связь», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды» и «Образование».

Около половины иностранных инвестиций (41,1%) направлены на развитие горнодобывающей промышленности. Наиболее привлекательна для иностранных инвесторов Атырауская область, где за отчетный период освоено 58% всех иностранных инвестиций.

6. ЦЕНЫ

6.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

Инфляция в 2008г. составила 9,5%, в предыдущем году – 18,8%. Цены на продовольственные товары за 2008г. увеличились на 10,8%, их «вклад» в общем приросте цен был наибольшим – 4,4%. Платные услуги подорожали на 11,4%, непродовольственные товары – на 5,7%, обеспечив в инфляции 3,1% и 1,9%, соответственно.

В 2008г. цены на хлебобулочные изделия выросли на 17,5%, в 2007г. – на 38,4%. Рис стал дороже на 71,4%, макаронные изделия – на 18,1%, крупы – на 14,7%, мука – на 14%, хлеб – на 5,6%. Из круп цены повысились на пшено – на 37,6%, манную – на 35,6%, перловую – на 33,6%, овсяную – на 16,4%.

Цены на молочные продукты в 2008г. увеличились на 14,8%, в 2007г. – на 28,8%. На сыр и творог они выросли на 15,5%, молоко свежее – на 14,7%, кисломолочную продукцию – на 14,5%. Цены на яйца в 2008г. уменьшились на 2,2%, в 2007г. наблюдалось их увеличение на 36,9%.

Цены на мясо и мясные изделия возросли в 2008г. на 9,6% против 25,1% в 2007г. Прирост цен на свинину составил 18,4%, колбасные изделия – 14,4%, говядину – 8,5%, баранину – 6,5%.

Фрукты и овощи за 2008г. подорожали на 11,1%, в 2007г. – на 21,9%. Повышение цен зафиксировано на картофель на 14,3%, свежие овощи – на 10,4%, фрукты – на 8,8%. Уровень цен на сахар в 2008г. стал выше на 11,3%, что на 8,2 процентных пункта больше, чем в предыдущем году.

Прирост цен на масла и жиры в 2008г. составил 1,2%, против 62% в 2007г. Это связано со снижением цен на подсолнечное масло на 5,5%, в 2007г. – зафиксировано увеличение на 96,8%. Маргарин за прошедший год подорожал на 15%, масло животное – на 9,8%.

На динамику цен в группе непродовольственных товаров в 2008г. определяющее влияние оказало изменение цен на горюче-смазочные материалы. Цены на них снизились за год на 10,3%, что обусловлено удешевлением бензина на 12,9%. Прирост цен на дизельное топливо в 2008г. составил 8,8% (в 2007 г. – 20,3%), твердое топливо – 20,1% (25,1%).

Цены на моющие и чистящие средства выросли на 17,4% (в 2007г. – на 12,3%), товары личной гигиены – на 9,7% (на 7,7%), медицинские препараты – на 9,4% (на 5%), одежду и обувь – на 8,1% (на 10,2%).

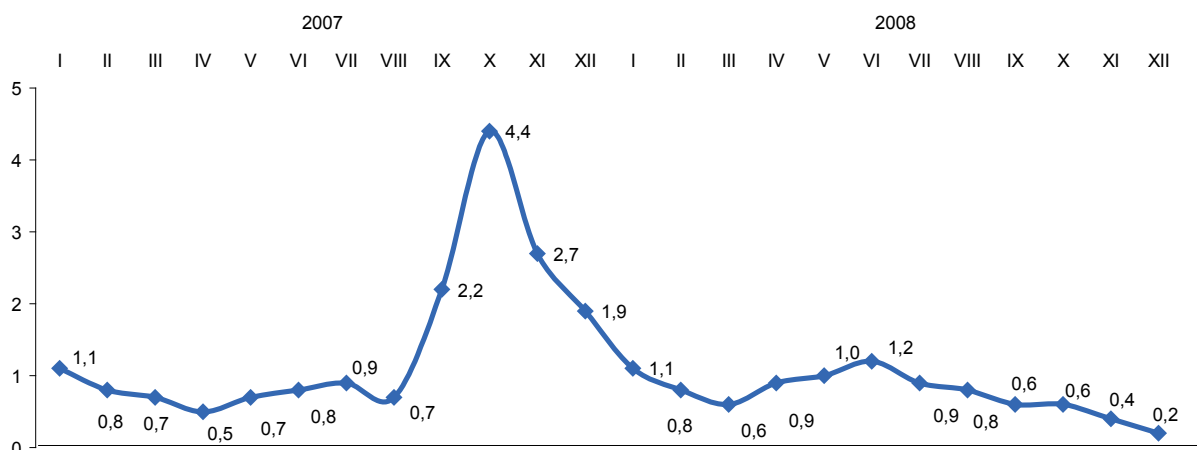
В сфере платных услуг в 2008г. зарегистрировано увеличение цен и тарифов на жилищно-коммунальные услуги на 8,9%, в 2007г. – на 18,4%. Их повышение отмечено на тарифы за сбор мусора на 31,8%, содержание жилья – на 15,2%, электроэнергию – на 13,6%, газ, транспортируемый по распределительным сетям – на 10,9%, сжиженный – на 10,4%, центральное отопление – на 9,7%, водоснабжение – на 3,3%.

Наращение темпов прироста цен наблюдалось на услуги пассажирского транспорта с 12,1% в 2007г. до 14,8% в 2008г. Проезд автомобильным транспортом стал дороже на 19,1%, воздушным – на 15,4%, железнодорожным – на 0,8%.

В 2008г. сохранились высокие темпы прироста цен на услуги ресторанов и гостиниц – 22,5% (в 2007г. – 25,5%), парикмахерских – 22,1% (25%). Уровень цен на услуги учреждений здравоохранения стал выше на 16,1%, образования – на 12,4%, культуры и отдыха – на 10,4%.

Инфляция

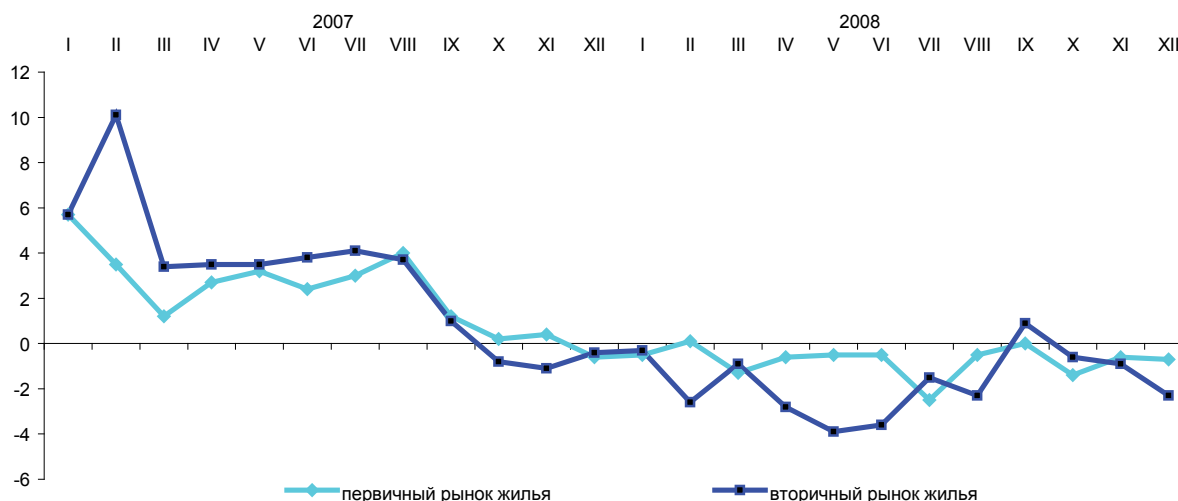
в процентах к предыдущему месяцу, прирост

В декабре 2008г. в среднем по республике цена продажи одного квадратного метра нового жилья составила 147,5 тыс. тенге и по сравнению с предыдущим месяцем уменьшилась на 0,7%, перепродажи благоустроенного жилья, соответственно, 108,3 тыс. тенге и на 2,3%.

Изменение цен на рынке жилья

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

Базовая инфляция, рассчитанная без учета влияния роста цен на фрукты и овощи, бензин, уголь в декабре т.г. составила 0,3%, ноябре – 0,7%.

Инфляция в 2008 году

в процентах, прирост

	Декабрь 2008г. к			Январь-декабрь 2008г. к январю-декабрю 2007г.
	ноябрю 2008г.	декабрю 2005г.	декабрю 2007г.	
Инфляция	0,2	40,9	9,5	17,0
Базовая инфляция	0,3	39,9	9,9	16,9
Изменение цен и тарифов для групп населения с наименьшими денежными доходами	0,1	48,9	11,1	21,1
Изменение цен и тарифов для групп населения с наибольшими денежными доходами	0,4	37,8	9,2	15,5

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в декабре 2008г. относительно декабря 2007г. увеличилась на 13,1%, предыдущего месяца уменьшилась на 0,2% и составила 12179 тенге (продукты питания – 7308 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 4871 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в декабре 2008г. занимала 19,3%, молочных, масложировых изделий и яиц – 16,9%, фруктов и овощей – 11,8%, хлебопродуктов – 9,9%, сахара, чая и специй – 2,1%.

6.2 ЦЕНЫ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Индекс цен предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в декабре т.г. относительно ноября составил 84,5%, декабря 2007г. – 81,4%. Произведенная продукция за месяц подешевела на 16,5%, услуги производственного характера – подорожали на 0,5%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на продукцию промежуточного потребления снизились на 18,4%, средства производства – на 0,5%, потребительские товары – на 0,2%.

Индекс цен предприятий-производителей промышленной продукции

в процентах, прирост +, снижение-

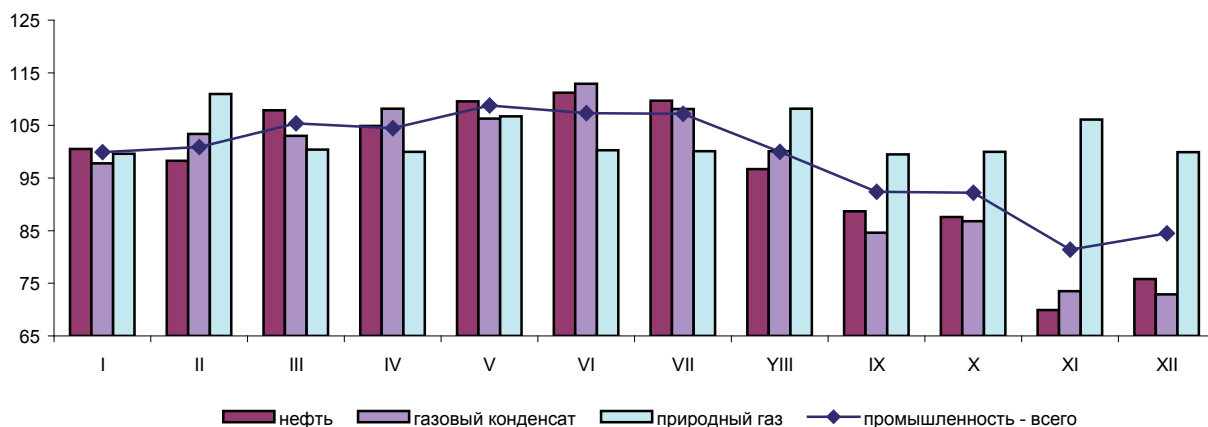
	Декабрь 2008г. к			Январь-декабрь 2008г. к январю-декабрю 2007г.
	ноябрю 2008г.	декабрю 2007г.	декабрю 2005г.	
Промышленная продукция, включая услуги производственного характера	-15,5	-18,6	23,1	36,8
Произведенная продукция	-16,5	-20,1	22,7	38,6
Средства производства	-0,5	22,9	61,3	32,5
Продукция промежуточного потребления	-18,4	-23,3	20,6	40,6
Потребительские товары	-0,2	11,7	36,9	17,4
Услуги производственного характера	0,5	9,3	28,5	8,6

Базовый индекс цен производителей промышленной продукции (без учета изменения цен на нефть и металлы) в декабре т.г. против ноября составил 90,4%, декабря 2007г. – 98,5%.

В прошедшем месяце заметное уменьшение цен зарегистрировано в горнодобывающей промышленности на 22,2%, обрабатывающей – на 7,3%, при производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 0,1%. Отмечено снижение цен добычи газового конденсата на 27,1% и нефти – на 24,2%, вызванное удешевлением этих товаров на внешних рынках, что обусловило падение общего уровня цен в промышленности на 12,8%. Цены на нефтепродукты за месяц снизились на 6,9%, на дизельное топливо – на 10,8%, бензин – на 3,1%, на мазут – остались без изменения. Энергоресурсы в целом в декабре 2008г. подешевели на 20,8% (в ноябре – 25,7%).

Индекс цен предприятий-производителей на энергоресурсы в 2008г.

в процентах к предыдущему месяцу

В металлургической промышленности в минувшем месяце наблюдалось уменьшение цен на 14%. Прокат черных металлов подешевел на 35,8%, медь – на 23,5%, свинец – на 21,3%, цинк – на 18,9%, ферросплавы подорожали на 0,5%. В химической промышленности цены снизились на 2,1% под влиянием удешевления продукции основной химии – на 2,5%.

Цены на продовольственные товары, произведенные в республике, в декабре 2008г. стали ниже на 1,3%. Изменение цен на сельскохозяйственное сырье повлекло за собой их снижение у производителей на растительное масло на 8,7%, мясо птицы – на 4,7%, муку пшеничную – на 3,4%, хлеб – на 0,2%, на молочную продукцию – повышение на 0,3%. В то же время прирост цен сложился на чай на 3,2%, рыбу – на 1,2%, сахар – на 0,8% и напитки – на 0,3%.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в истекшем месяце увеличение тарифов наблюдалось при ремонте машин на 1,9%, добыче нефти и газа – на 0,5%, а на услуги по печатанию газет – снижение на 0,7%.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в декабре 2008г. относительно ноября составил 98,5%. Цены на сырье и материалы, закупленные в республике, снизились на 1,3%, странах Содружества – на 1,5%, дальнем зарубежье – на 6,1%.

6.3 ЦЕНЫ В СЕЛЬСКОМ И ЛЕСНОМ ХОЗЯЙСТВЕ

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства за прошедший год (декабрь 2008г. по сравнению с декабрем 2007г.) составил 119,3%, на продукцию растениеводства - 121,3%, животноводства – 116,8%.

Изменение цен на продукцию сельского хозяйства

в процентах, прирост +, снижение-

	Декабрь 2008г. к			Январь-декабрь 2008г. к январю-декабрю 2007г.
	ноябрю 2008г.	декабрю 2007г.	декабрю 2005г.	
Продукция сельского хозяйства	-0,2	19,3	81,7	39,4
Продукция растениеводства	-0,9	21,3	106,2	51,9
Продукция животноводства	0,8	16,8	50,9	22,5

Цены на картофель за год выросли на 22,8%, овощи – на 13,8%. Морковь подорожала на 34,1%, свекла – на 32,1%, лук – на 28,2%, а капуста – на 2,3%. Прирост цен на семена подсолнечника составил 20,9%, сафлора – 19,2%, табак – 11,5%, сахарную свеклу – 6%.

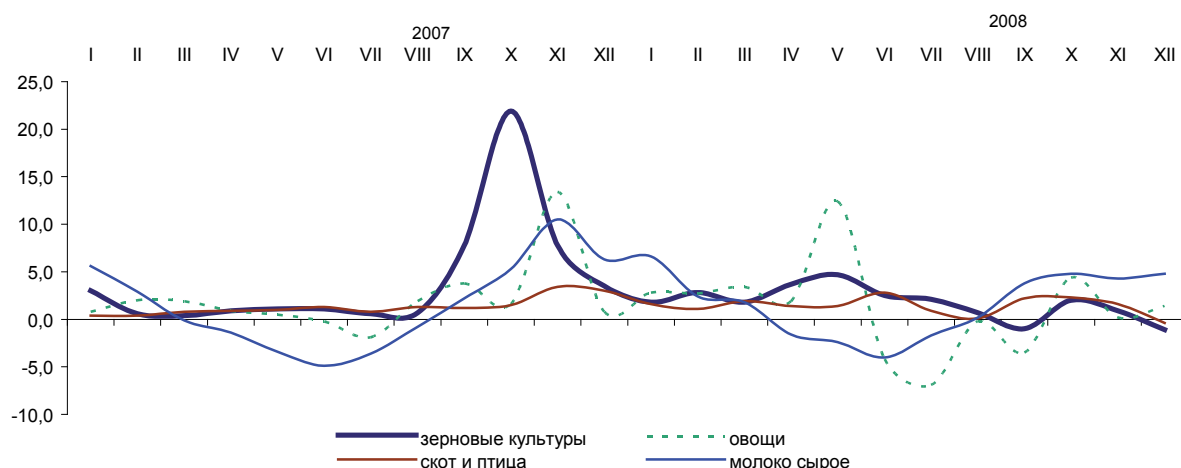
В минувшем году цены на зерновые культуры выросли на 22,7%. Наибольшее их повышение отмечено на рис на 43,3%, а на рожь – на 31,6%, пшеницу - на 21,8%, овес – на 20%, кукурузу – на 19,2%, ячмень – на 18,9%, гречиху – на 7,5%, просо – на 4,8%.

В 2008г. молоко подорожало на 20%, скот и птица – на 18,3%, яйца – на 5,1%. Цены реализации на мясо свиней выросли на 22,1%, лошадей – на 20,7%, крупного рогатого скота – на 20%, птицы – на 16,5%, овец – на 12,8%. Прирост цен на мед составил 54,5%, шерсть – 4,9%.

В декабре т.г. по сравнению с ноябрем цены на продукцию растениеводства снизились на 0,9%, зерновые культуры – на 1,1%. Картофель за месяц подорожал на 1,3%, овощи – на 1,4%. Прирост цен на продукцию животноводства составил 0,8%, за счет сезонного удорожания молока на 4,8%, яиц – на 0,9%. Цены на мясо скота в декабре т.г. увеличились на 0,8%, а на птицу – уменьшились на 4,1%.

Изменение цен на отдельные виды продукции сельского хозяйства

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение-

Индекс цен предприятий-производителей на продукцию и услуги лесного хозяйства в декабре 2008г. по сравнению с ноябрем составил 100%, декабрем 2007г. - 110,1%. Цены на лесоматериалы необработанные за 2008 год повысились на 9,8%, на топливо древесное – на 11,4%, бревна хвойных пород – на 9,4%, а на бревна лиственных пород – остались без изменения. Услуги, оказанные предприятиями лесного хозяйства, за прошедший год подорожали на 12%, лесопитомников – на 18,5%, в области лесоводства и лесозаготовок – на 0,2%.

6.4 ЦЕНЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ

Индекс цен в строительстве за 2008г. составил 108,5%, на строительно-монтажные работы - 108,4%, технологическое оборудование – 109,4%, прочие работы и затраты – 107,9%.

Изменение цен в строительстве

в процентах, прирост +, снижение-

	Декабрь 2008г. к			Январь-декабрь 2008г. к январю-декабрю 2007г.
	ноябрю 2008г.	декабрю 2007г.	декабрю 2005г.	
Все элементы технологической структуры	0,0	8,5	21,9	8,1
строительно-монтажные работы	-0,2	8,4	22,2	8,3
технологическое оборудование	0,4	9,4	21,9	8,4
прочие работы и затраты	0,5	7,9	21,4	7,1

За истекший год материалы, детали и конструкции, приобретенные строительными организациями, подорожали на 4,2%. Прирост цен на трубы из асбестоцемента сложился в 32,6%, продукты переработки нефти – 18,7%, металлы черные – 8%, краски и лаки, осветительные устройства, растворы строительные – 7,1-7,6%, древесину и изделия из древесины – 5,9%, трубы – 4,7%. Портландцемент подешевел на 13%, гипс – на 9,7%, бетон – на 2,1%, изделия из пластмасс – на 1,7%.

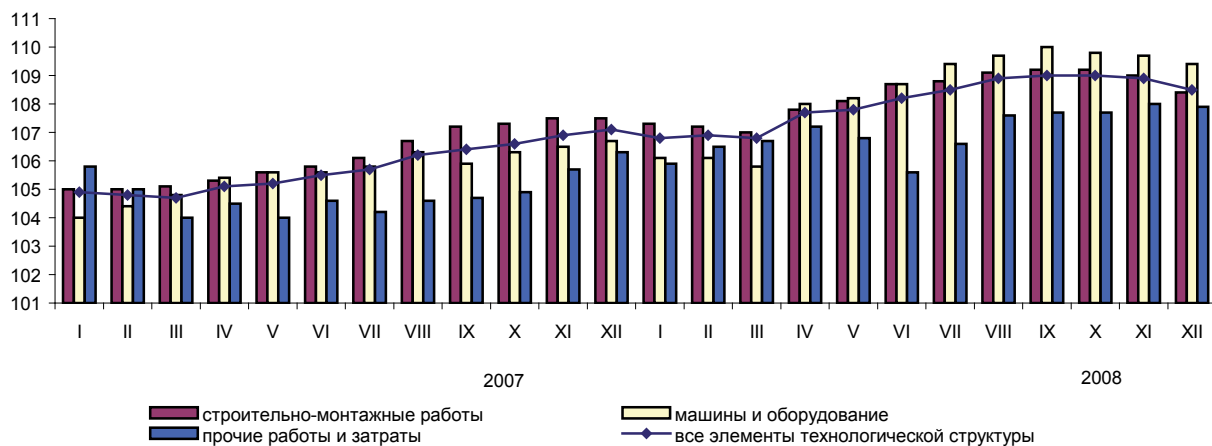
Прирост цен в строительстве и реконструкции объектов черной металлургии за 2008г. составил 9,8%, пищевой промышленности – 7,8%, а в жилищном строительстве, образовании и предоставлении прочих услуг потребителям - по 7,4%.

Оборудование, устанавливаемое при строительстве и реконструкции объектов здравоохранения подорожало на 17,1%, черной металлургии - на 11,4%, текстильной и швейной промышленности, деревообрабатывающей и химической промышленности – на 9,2-10%, сельского хозяйства – на 6,2%.

Затраты по эксплуатации машин и механизмов строительными организациями подорожали за год на 6%, услуги производственного характера, оказываемые сторонними организациями, - на 10,5%.

Индекс цен в строительстве

в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

Индекс тарифов на услуги по перевозке грузов всеми видами транспорта за год составил 110,5%.

Перевозка грузов по железной дороге стала дороже на 16,8%, в страны СНГ – на 22%, внутри республики – на 7,5%. Тарифы на транспортировку нефтепродуктов выросли на 24,9%, металлов черных – на 22,4%, лесоматериалов и руд металлических – по 18,3%, цемента – на 17,3%, зерна – на 14,8%, угля – на 12,6%.

Доставка грузов автодорожным транспортом подорожала на 9,7%. Их перевозка по городу стала дороже на 14,9%, на пригородных сообщениях – на 13,6%, в страны СНГ – на 11,8%, внутри республики – на 6,7%. Тарифы по доставке грузов речным транспортом повысились на 9,9%.

Снижение тарифов отмечено на воздушном транспорте на 0,2% и трубопроводном - на 0,3% (при транспортировке газа - на 0,9%).

Тарифы на услуги связи для юридических лиц в 2008г. повысились на 0,8%. Услуги почты стали дороже на 21%, телекоммуникационные – на 0,2%, а тарифы на услуги курьерской связи снизились на 0,8%.

6.5 ЦЕНЫ ОПТОВОЙ И ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ

Индекс цен оптовых продаж в декабре т.г. по сравнению с ноябрем составил 97,2%, с декабрем 2007г. – 107,8%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены за 2008г. на потребительские товары повысились 7,7%, продукцию промежуточного потребления – на 8,4%, средства производства – на 1,9%.

Индекс цен оптовых продаж в 2008г.

в процентах, прирост +, снижение-

	Декабрь 2008г. к			Январь-декабрь 2008г. к январю-декабрю 2007г.
	ноябрю 2008г.	декабрю 2007г.	декабрю 2005г.	
Товары и продукция - всего	-2,8	7,8	31,6	17,3
Потребительские товары	0,4	7,7	21,1	10,7
Продовольственные товары	0,2	8,6	28,1	14,1
Непродовольственные товары	0,6	6,4	12,0	6,2
Продукция промежуточного потребления	-5,1	8,4	42,6	23,0
Средства производства	-0,1	1,9	9,3	5,0

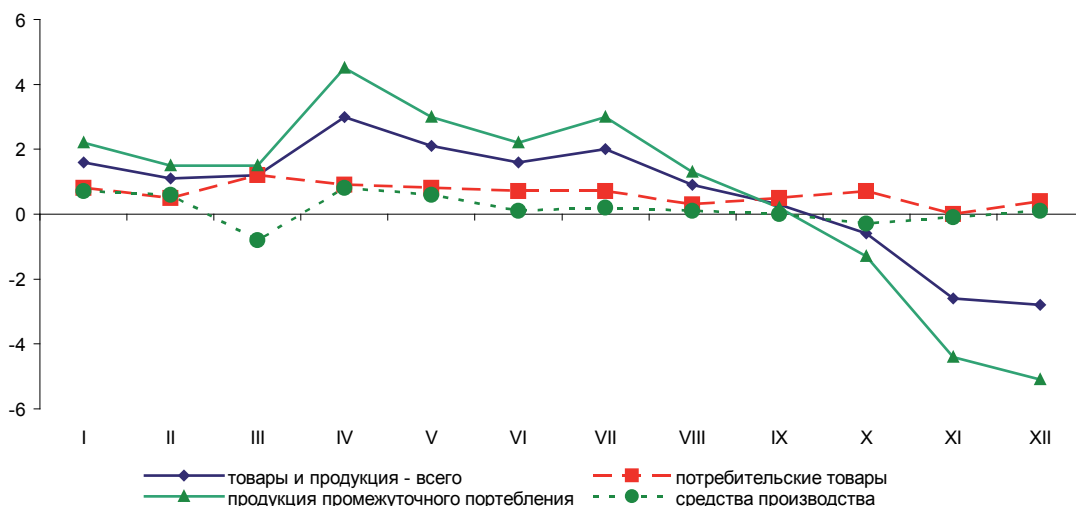
Цены оптовых продаж на продовольственные товары, в 2008г. повысились на 8,6%, на картофель – на 27,8%, сахар – на 18,2%, муку – на 10,6%, мясо – на 4,7%, растительное масло – на 2,7%, на яйца – снизились на 3,5%.

Непродовольственные товары в прошедшем году подорожали на 6,4%, канцелярские товары – на 12,9%, фармацевтическая продукция - на 10,3%, детали и принадлежности для автомобилей подешевели на 1,6%, текстильные изделия – на 1,5%.

Среди продукции промежуточного потребления увеличение цен за год наблюдалось на черные металлы на 11,2%, пропан и бутан сжиженный - на 10,6%, дизельное топливо – на 7,5%, на бензин – уменьшение на 1,5%. Из реализуемых оптовыми организациями средств производства прирост цен зафиксирован на сельскохозяйственные машины и оборудование на 64,7%, автобусы и микроавтобусы – на 10,1%, шины - на 8,7%, на компьютеры и оборудование – снижение на 2,1%, автомобили пассажирские – на 2%.

Изменение цен оптовых продаж в 2008г.

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение-

Цены на товары, поставленные за рубежом, в ноябре 2008г. по сравнению с октябрем стали ниже на 15,3%, с декабрем 2007г. – выше на 8,3%. Из групп экспортируемой продукции, классифицированной по конечному назначению, в ноябре т.г. относительно октября готовые товары подорожали на 2,8%, сырье – подешевело на 17,2%, полуфабрикаты – на 12,4%.

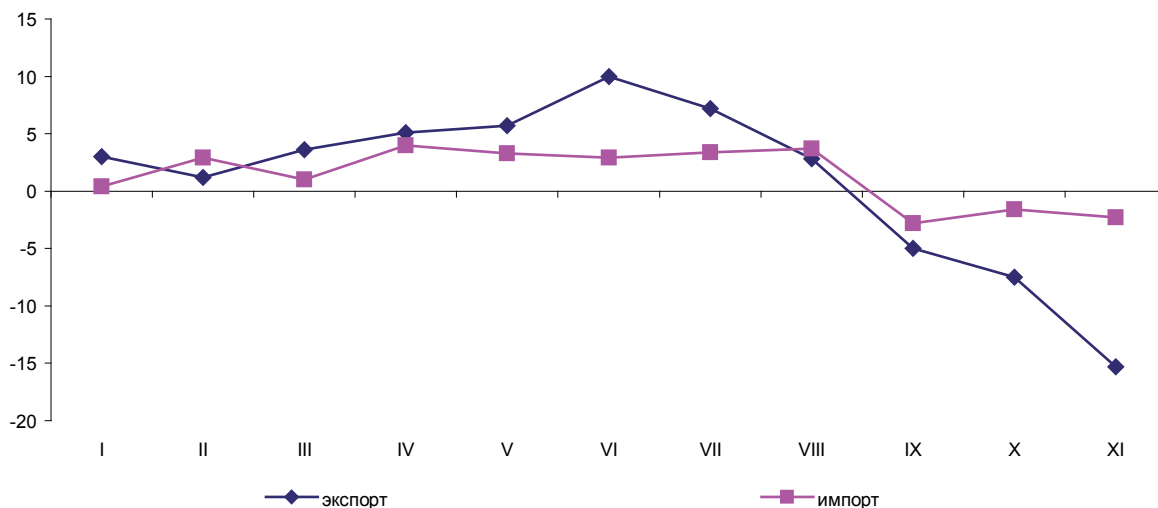
Из минерального сырья снижение цен экспортных поставок зафиксировано на нефть на 20,5%, нефтепродукты – на 18,4%, цемент – на 6,8%, уголь – на 6,5%, их повышение – на природный газ на 15%. Цветные металлы стали дешевле на 16,4%, черные – на 16,1%. Цены на сельскохозяйственную продукцию,

вывезенную из республики, уменьшились на 6,8%, овощи – на 16,4%, шерсть – на 14,1%, зерно – на 12,6%, хлопок – на 8,5%, молочные продукты – на 6,7%, рыбу – на 5,3%, на табак – увеличились на 7%.

Индекс цен на продукцию, поставленную в Казахстан, в ноябре т.г. относительно октября составил 97,7%, декабря 2007г. – 115,6%, из ближнего зарубежья – соответственно, 95,6% и 114,5%, дальнего – 100,2% и 116,9%. Из импортируемых продовольственных товаров падение цен зафиксировано на растительное масло на 17,5%, рис – на 10,7%, вино – на 9,7%, кофе – на 8,6% и чай – на 7,4%, их прирост – на кондитерские изделия на 4,7%. Древесина за это время подешевела на 6,1%, строительные материалы – на 4%, химические товары – на 3,9%, текстильные изделия – на 1,1%. Обувь, напротив, подорожала на 8,5%, бумага и картон – на 3,9%, машиностроительная продукция – на 2,3%.

Изменение цен внешней торговли в 2008 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение-

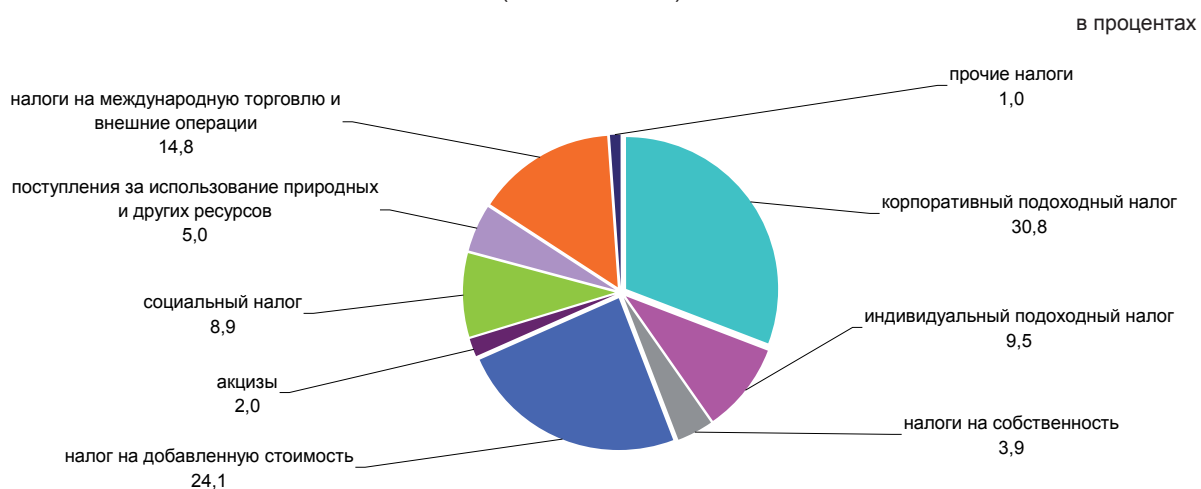
7. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

7.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Государственный бюджет Республики Казахстан. По оперативным данным Министерства финансов Республики Казахстан по состоянию на 1 декабря 2008г. доходы государственного бюджета составили 3557,7 млрд. тенге, или 87,7% по отношению к исполняемому бюджету. Исполнение бюджета по затратам составило 3009,1 млрд. тенге или 87,6% к сводному плану на отчетный период. По сравнению с соответствующим периодом 2007г. доходы увеличились на 37,9%, а затраты на 27,2%. Дефицит бюджета (с учетом чистого бюджетного кредитования и сальдо по операциям с финансовыми активами) сформировался на уровне 176,1 млрд. тенге.

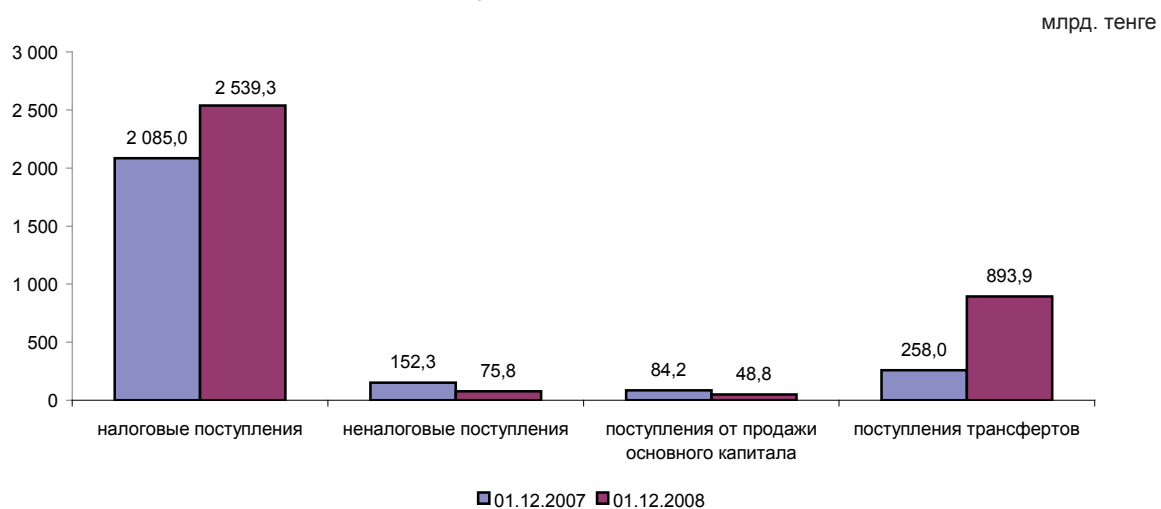
В структуре доходов государственного бюджета значительную долю занимают налоговые поступления (71,4%). Основными бюджетными источниками остаются корпоративный подоходный налог, налог на добавленную стоимость и социальный налог.

Структура налоговых поступлений государственного бюджета
(на 01.12.2008г.)

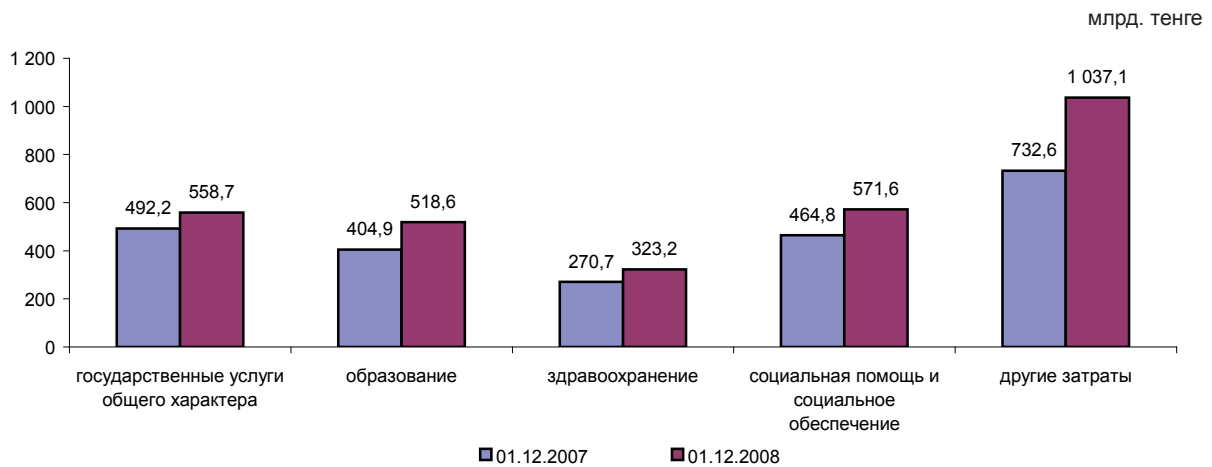
В январе-ноябре 2008г. в структуре доходов государственного бюджета неналоговые поступления составили 2,1%, поступления от продажи основного капитала – 1,4%, поступления трансфертов – 25,1%.

Доходы государственного бюджета

Затраты на социальную помощь и социальное обеспечение за январь-ноябрь 2008г. по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличились на 23%, на государственные услуги общего характера – 13,5%, на образование – 28,1% и на здравоохранение –19,4%.

Затраты государственного бюджета

По состоянию на 1 декабря 2008г. доходы Республиканского бюджета составили 2902,8 млрд. тенге. Затрат произведено на сумму 2436,5 млрд. тенге. Дефицит бюджета определен на уровне 219 млрд. тенге. По сравнению с соответствующим периодом прошлого года доходы возросли на 46,4%, а затраты на 30%.

В республиканском бюджете 63,8% доходов составляют налоги, 2,2% – неналоговые поступления, 0,2% – поступления от продажи основного капитала и 33,8% – поступления трансфертов.

В затратах республиканского бюджета на социальную помощь и социальное обеспечение приходится 21,4%, на государственные услуги общего характера – 18,1%, на транспорт и коммуникации – 9,6%, на образование – 7,2%, на здравоохранение – 4,2%, и на культуру, спорт, туризм и информационное пространство – 2,9%.

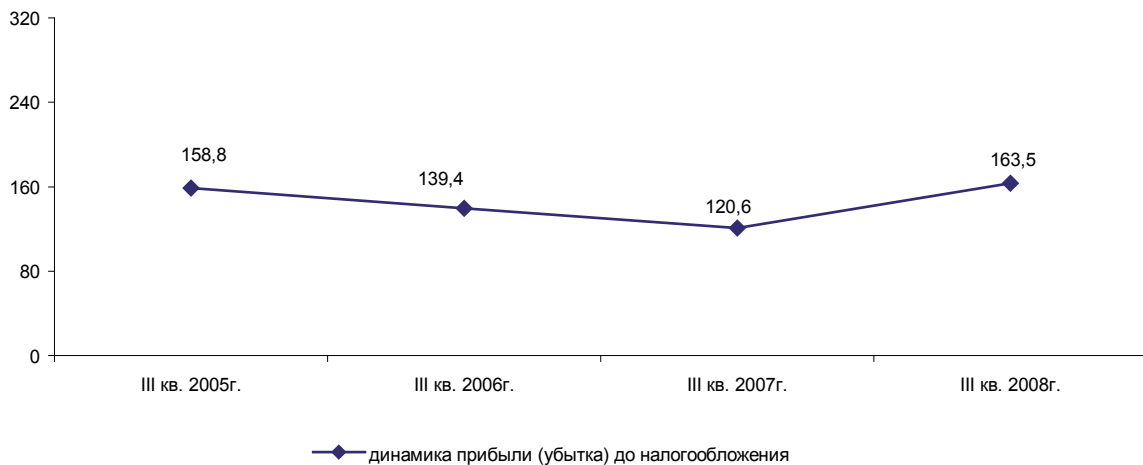
Доходы местных бюджетов составили 1686,6 млрд. тенге, затраты – 1599,3 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом 2007г. доходы возросли на 20,7%, а затраты – на 23,8%. Профицит бюджета сложился на уровне 37,9 млрд. тенге.

7.2 ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

В III квартале 2008г. прибыль до налогообложения по 1295 крупным и 3761 среднему предприятию, участвующим в обследовании, сложилась в сумме 1536,7 млрд. тенге, увеличившись по сравнению с аналогичным периодом 2007г. на 63,5% или на 597,0 млрд. тенге.

Динамика финансового результата крупных и средних предприятий

в процентах к соответствующему кварталу предыдущего года

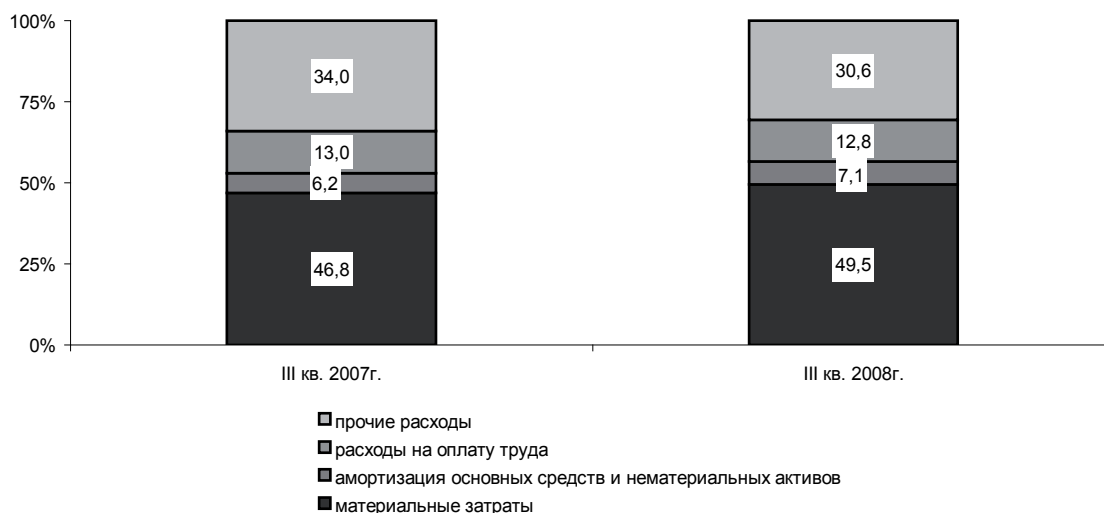

В целом рентабельность предприятий составила 43,5%.

Общая сумма расходов предприятий в III квартале 2008г. составила 3600,4 млрд. тенге, что выше аналогичного показателя соответствующего периода прошлого года на 39,5%.

Структура расходов крупных и средних предприятий

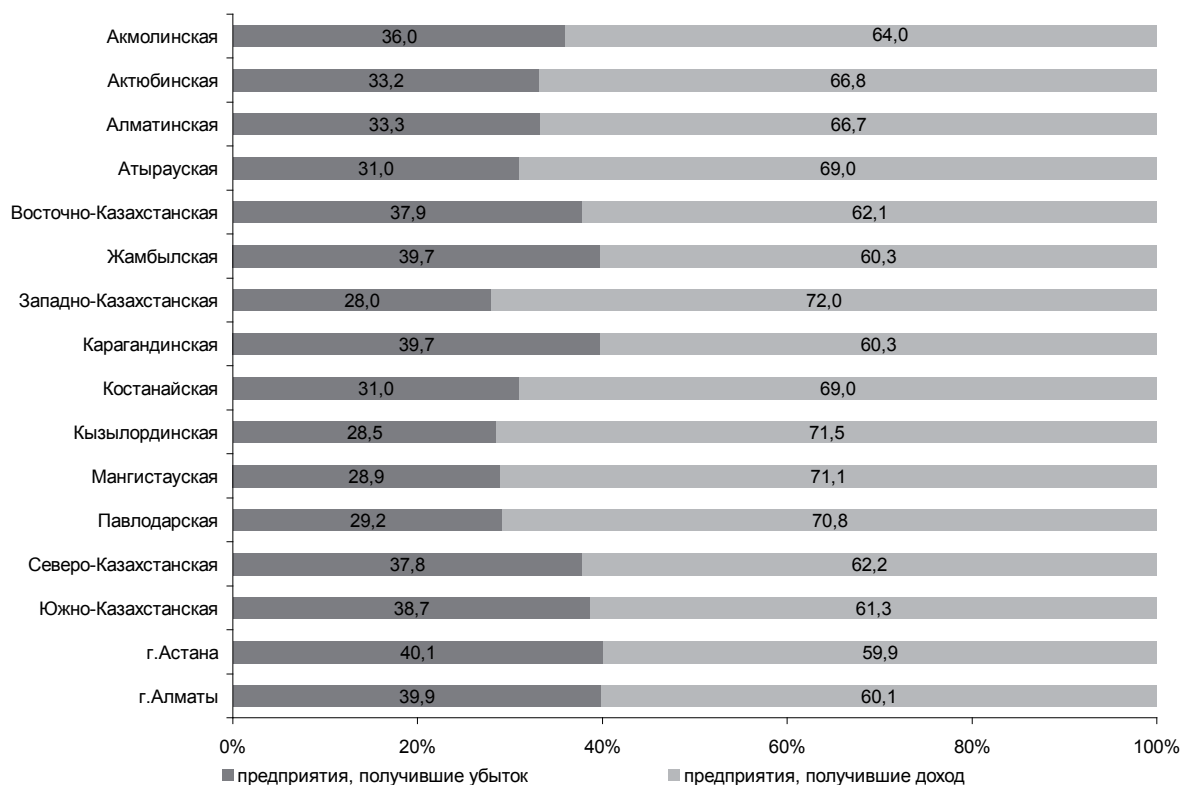
в процентах

За отчетный период 1818 предприятий (36,0% от общего количества предприятий) получили убытки в сумме 106,0 млрд. тенге, что на 0,2% выше уровня соответствующего периода 2007 года, при этом количество предприятий, получивших убыток, увеличилось на 109 единиц.

Долевое распределение предприятий, получивших доход и убыток

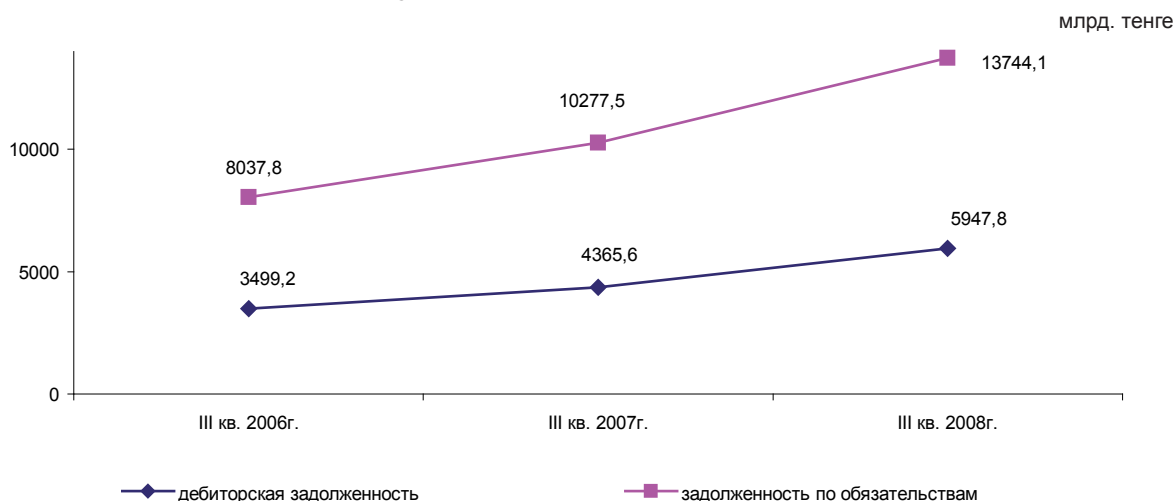
в процентах

Состояние взаимных расчетов средних и крупных предприятий

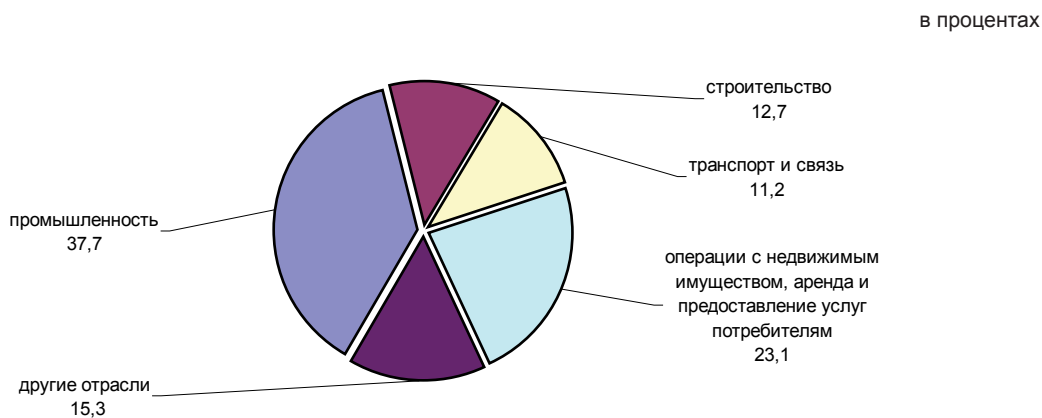
На 1 октября 2008г. на предприятиях республики задолженность по обязательствам увеличилась по сравнению с соответствующим периодом 2007 года на 33,7% и составила 13744,1 млрд. тенге, из нее просроченная задолженность сложилась на уровне 0,7% (92,6 млрд. тенге) от общего объема обязательств.

Динамика дебиторской задолженности и задолженности по обязательствам крупных и средних предприятий

Наибольший удельный вес в структуре задолженности по обязательствам приходился на задолженность поставщикам и подрядчикам – 21,3% и по займам банков – 17,9%. Основная доля задолженности по обязательствам (70,8%) приходилась на крупные предприятия.

Распределение задолженности по обязательствам в разрезе основных видов экономической деятельности

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям в сравнении с данными III квартала 2007г. увеличилась на 36,2% и составила 5947,8 млрд. тенге. Просроченная дебиторская задолженность составила 263,9 млрд. тенге или 4,4% от общей суммы задолженности. В структуре дебиторской задолженности основной объем – 39,7% (2363,3 млрд. тенге) занимала задолженность покупателей и заказчиков.

7.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА

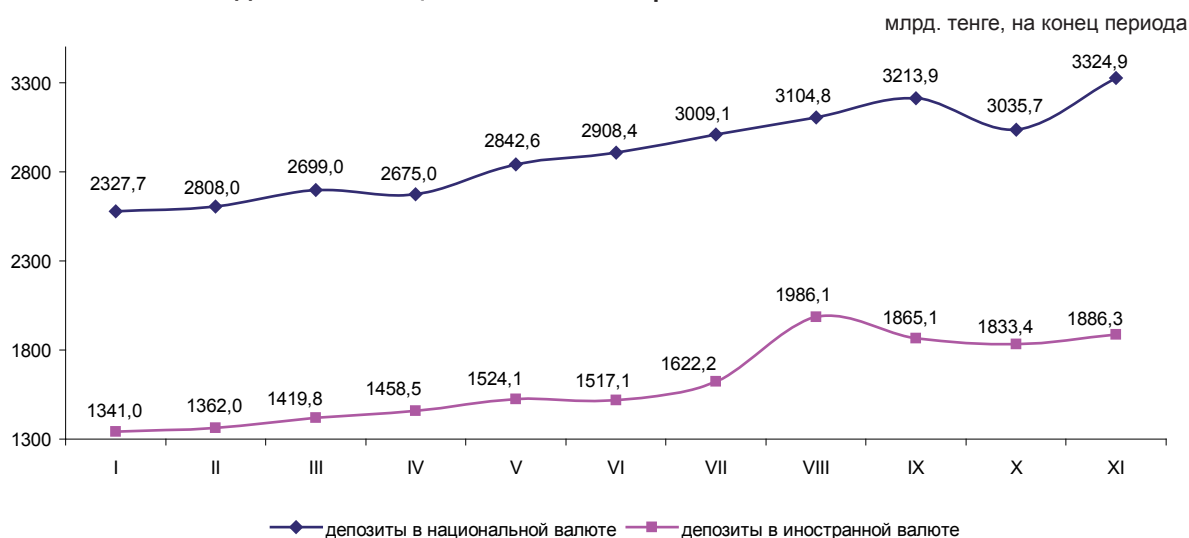
По данным Национального Банка Республики Казахстан на конец ноября 2008г. денежная база (резервные деньги) определилась в сумме 1298,6 млрд. тенге (на конец ноября 2007г. – 1490 млрд. тенге) и по сравнению с октябрём текущего года уменьшилась на 17,3%. В составе денежной базы наличные деньги вне Национального Банка Казахстана (НБК) составили 923,6 млрд. тенге, депозиты банков второго уровня и других организаций в НБК – 375 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2007г. – 807,9 млрд. тенге и 682,1 млрд. тенге соответственно).

Наличные деньги в обращении (M0) на конец ноября 2008г. по сравнению с октябрём 2008г. уменьшились на 1,1% и составили 806,7 млрд. тенге.

Денежная масса (M3) на конец ноября т.г. по сравнению с предыдущим месяцем увеличилась на 5,9% и составила 6017,8 млрд. тенге (4521 млрд. тенге – на конец ноября 2007г.).

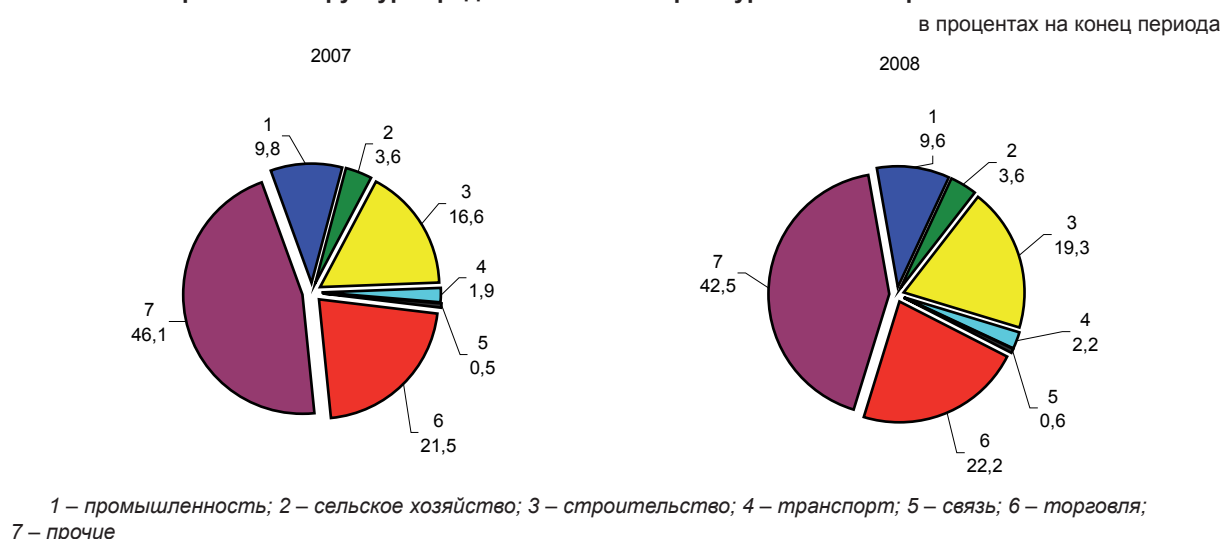
Общий объём депозитов резидентов в банках второго уровня на конец ноября 2008г. определился в сумме 5211,2 млрд. тенге (3834,9 млрд. тенге – на конец ноября 2007г.). Депозиты в национальной валюте по сравнению с предыдущим месяцем увеличились на 9,5% до 3324,9 млрд. тенге, в иностранной – на 2,9% до 1886,3 млрд. тенге. В ноябре 2008г. депозиты физических лиц определились в сумме 1443,4 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2007г. – 1410,6 млрд. тенге), что составляет 27,7% от общей суммы депозитов.

Депозиты в национальной и иностранной валюте в 2008г.

На конец ноября т.г. кредиты банков второго уровня составили 7390,9 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2007г. – 7227,5 млрд. тенге). Сумма кредитов небанковским юридическим лицам за названный период составила 5023,6 млрд. тенге, физическим лицам – 2367,3 млрд. тенге.

Отраслевая структура кредитов банков второго уровня в ноябре 2007-2008гг.

Сумма долгосрочных кредитов (свыше одного года) на конец ноября 2008г. составила 5860,9 млрд. тенге (5773 млрд. тенге – на конец ноября 2007г.) и по сравнению с предыдущим месяцем увеличилась на 0,5%. В структуре кредитов они занимают наибольшую долю – 79,3% (в соответствующем периоде 2007г. – 79,9%).

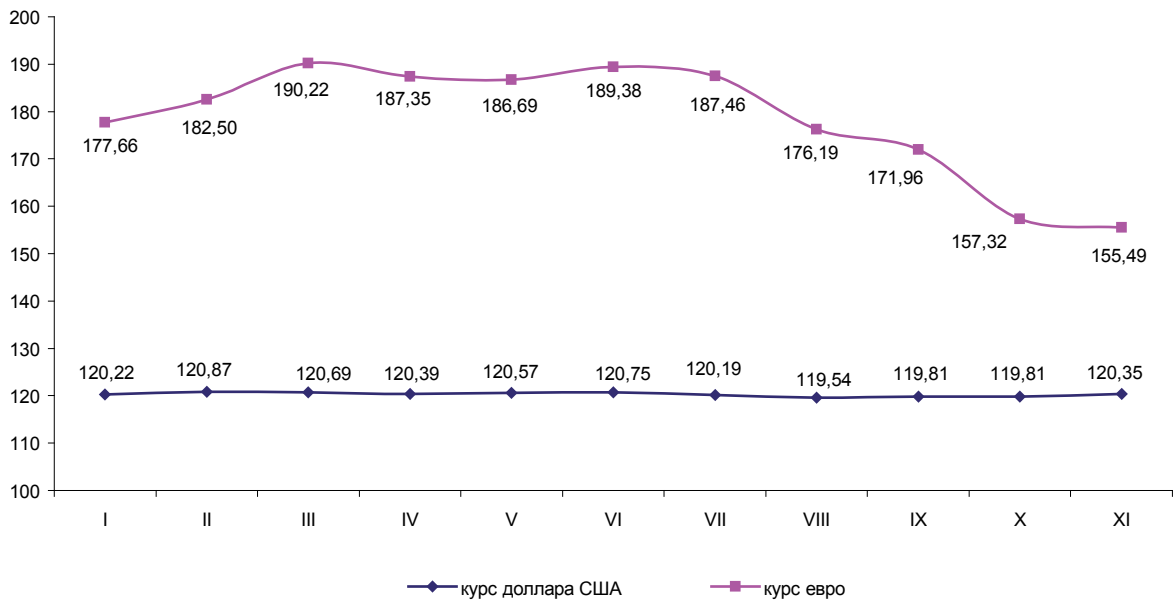
По объектам кредитования наибольшую долю занимают кредиты, выделенные на приобретение оборотных средств – 26% (1918,7 млрд. тенге), наименьшую – на приобретение ценных бумаг – 0,5% (37,2 млрд. тенге). Кредиты, представленные на потребительские цели граждан, занимают 14,6% (1079,9 млрд. тенге), новое строительство и реконструкцию – 13,2% (979,8 млрд. тенге), на приобретение основных фондов – 11,5% (850,9 млрд. тенге), на строительство и приобретение жилья гражданами – 10,7% (789,5 млрд. тенге), прочие цели – 23,5% (1734,9 млрд. тенге).

На конец ноября 2008г. кредиты банков второго уровня субъектам малого предпринимательства составили 1552,1 млрд. тенге, что на 5,2% больше, чем в предыдущем месяце. Это составляет 21% от общей суммы выданных кредитов (20,9% в соответствующем периоде 2007г.).

По данным Национального Банка Республики Казахстан в ноябре т.г. объемы продаж иностранной валюты обменными пунктами превысили объемы ее покупки: евро в – 2,2 раза, доллара США – в 3,2 раза, российского рубля – в 1,1 раза. Объемы продаж иностранной валюты по сравнению с предыдущим месяцем уменьшились по евро на 37,3%, российскому рублю – на 23,5%, а по доллару США увеличились на 0,8%.

Официальные обменные курсы доллара США и евро в 2008г.

на конец периода, тенге за единицу валюты

8. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

8.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в четвертом квартале 2008 года (по предварительным данным) составила 5,2 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде прошлого года на 194,1 тыс. человек (на 3,9%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 4,2 млн. человек (80,7%), у физических лиц – 0,6 млн. человек (11,8%), в крестьянских (фермерских) хозяйствах – 0,4 млн. человек (7,4%).

На крупных и средних предприятиях в ноябре 2008г. были заняты 3 млн. человек, или 57,7% от общего числа наемных работников. Это на 75 тыс. человек (на 2,6%) больше, чем в соответствующем месяце прошлого года.

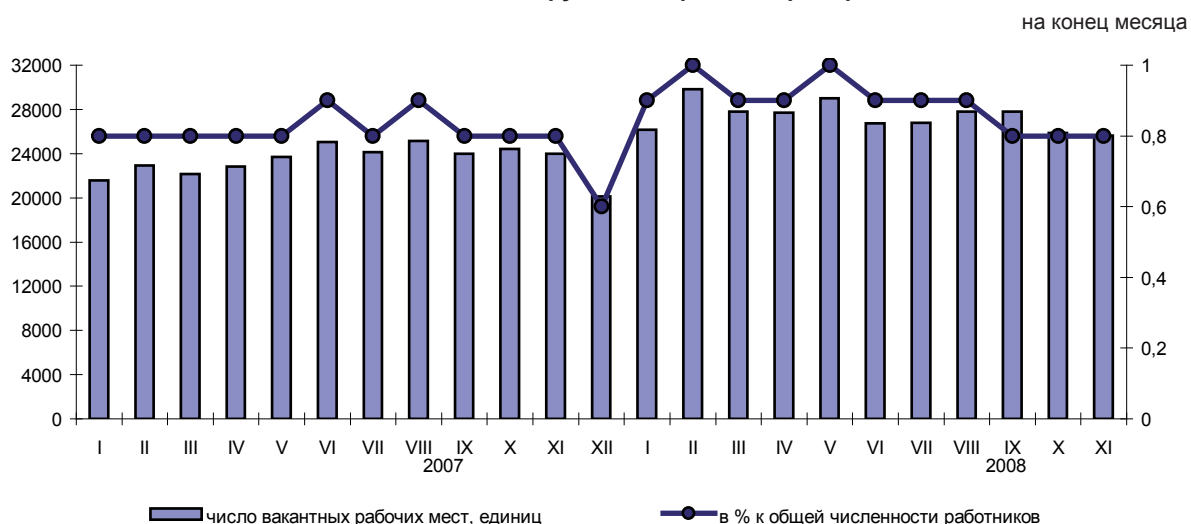
Приток рабочей силы в ноябре 2008г., по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, отмечен в образовании – на 20,4 тыс. человек (на 3,6%), здравоохранении и предоставлении социальных услуг – на 16 тыс. человек (на 5,6%), торговле – на 11,8 тыс. человек (на 11,4%), на транспорте и в связи – на 11,3 тыс. человек (на 4,2%), операций с недвижимым имуществом – на 10,3 тыс. человек (на 5,4%), сфере предоставления коммунальных, социальных и персональных услуг – на 7,2 тыс. человек (на 10,7%), государственном управлении – на 6,9 тыс. человек (на 3,1%), промышленности – на 4,4 тыс. человек (на 0,6%), финансовой деятельности – на 2,9 тыс. человек (на 4,2%).

На конец ноября 2008 года на крупных и средних предприятиях были не заполнены 25,6 тыс. вакантных мест (0,8% к списочной численности). Это на 1,6 тыс. единиц (на 6,9%) больше, чем в ноябре 2007 года. Значительное число вакансий сохраняется в учреждениях государственного управления – 6835 единиц (25,7% от их общего числа), и на предприятиях промышленности – 4161 единица (16,2%). За названный период вакансии в здравоохранении и предоставлении социальных услуг составили - 3820 единиц (14,9%), сфере по осуществлению операций с недвижимостью - 3420 единиц (13,3%), на транспорте и в связи – 2297 единиц (9%), финансовой деятельности – 1313 единиц (5,1%), торговле - 1025 единиц (4,0%), в сфере предоставления коммунальных, социальных и персональных услуг – 925 единиц (3,6%).

В ноябре 2008 года по сравнению с октябрем увеличение числа вакантных мест зафиксировано в здравоохранении и предоставлении социальных услуг – на 482 единицы (на 1,9%), в сфере операций с недвижимым имуществом – на 272 единицы (на 1,1%), государственном управлении – на 246 единиц (на 0,9%), транспорте и связи – на 27 единиц (на 0,1%).

Уменьшение числа вакансий за указанный период наблюдается в промышленности – на 862 единицы (на 3,4%), финансовой деятельности – на 191 единицу (0,7%), образовании – на 91 единицу (на 0,3%), в сфере предоставления коммунальных, социальных и персональных услуг – 88 единиц (0,3%), сельском хозяйстве – на 69 единиц (0,2%).

Число вакантных мест на крупных и средних предприятиях

8.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

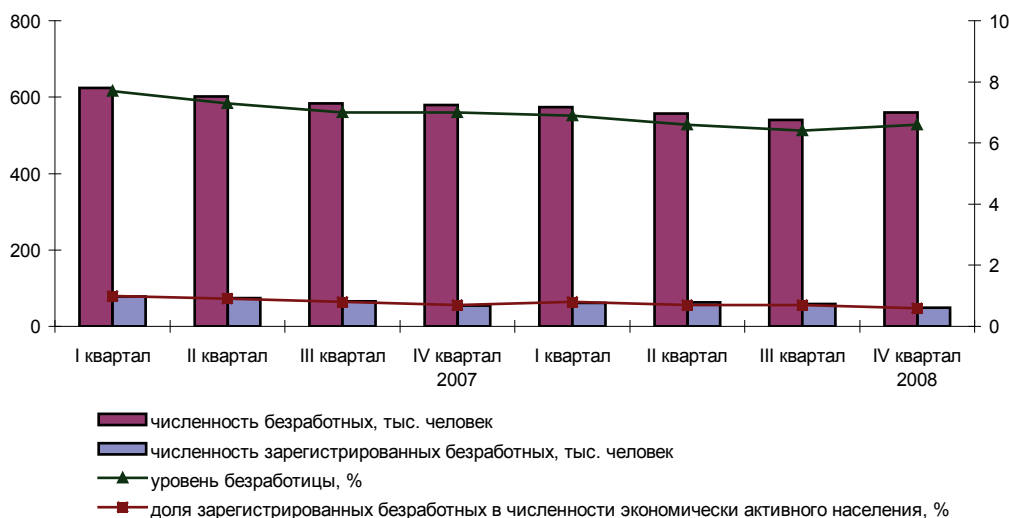
Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в четвертом квартале 2008г. (по предварительным данным) составила 8,4 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде предыдущего года, на 162 тыс. человек (на 2%).

В экономике республики были заняты 7,9 млн. человек. Относительно четвертого квартала 2007г. их численность увеличилась на 181,7 тыс. человек или на 2,4%. Мужчины составили 4 млн. человек или более половины от общего числа занятых, женщины – 3,9 млн. человек или 48,9%. В структуре занятых доля наемных работников составляет 66,5%, самостоятельно занятых – 33,5%.

Численность безработных (лиц, в возрасте 15 лет и старше, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) в четвертом квартале 2008г. составила 559,3 тыс. человек. Это по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года меньше на 19,7 тыс. человек или на 3,4%. Уровень безработицы сложился в 6,6% (в четвертом квартале 2007г. – 7,0%).

В общем числе безработных мужчины составили 230,5 тыс. человек (41,2%), женщины – 328,8 тыс. человек (58,8%).

Численность безработных и уровень безработицы

По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан в уполномоченные органы по вопросу трудоустройства в 2008 году обратилось 248 тыс. человек, в декабре месяце – 11,6 тыс., сельских жителей – соответственно, 103,8 тыс. и 4,3 тыс. человек.

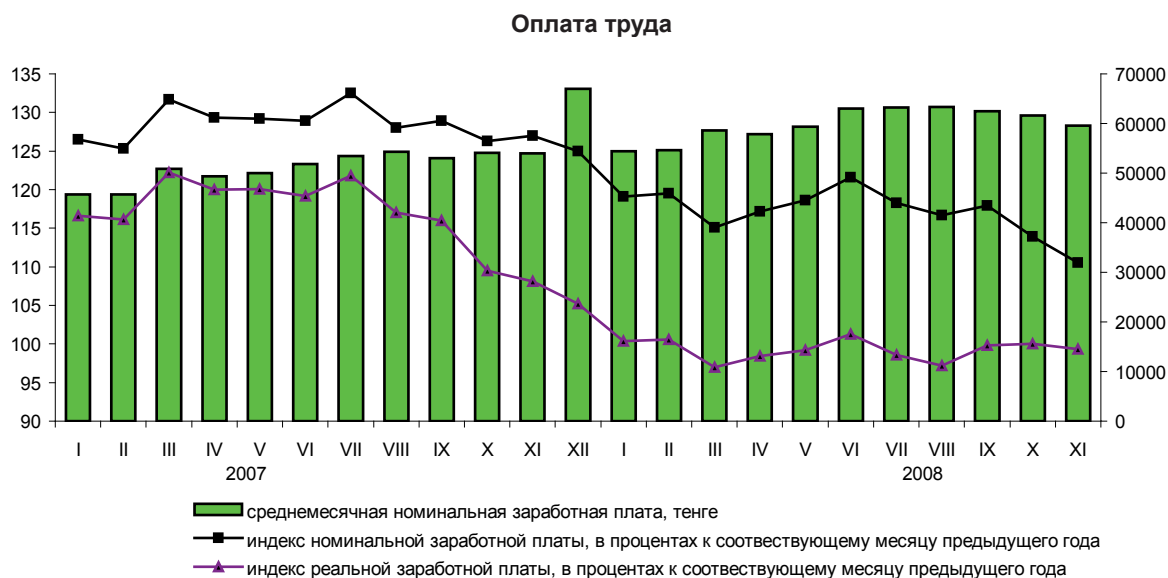
Численность лиц, состоящих на учете в органах занятости в качестве безработных, на конец декабря 2008г. составила 48,4 тыс. человек, что меньше на 8,3 тыс. человек (на 14,7%), чем в предыдущем месяце, и на 6,3 тыс. (на 11,5%), чем в соответствующем периоде 2007г. В общем числе зарегистрированных безработных женщины составили 32,8 тыс. человек (67,8%). Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения составила 0,6% (в декабре 2007г. – 0,7%).

Трудоустроено за январь-декабрь 2008г. 216,6 тыс. человек или на 5,4 тыс. человек (на 2,6%) больше, чем в соответствующем периоде 2007 года. Работу получили 87,3% от числа обратившихся. Направлены на профессиональную подготовку или переподготовку, на повышение квалификации 26,9 тыс. человек, приняли участие в общественных работах – 100,7 тыс. человек.

По состоянию на 1 января 2009г. по различным причинам полностью остановили производство 25 предприятий, частично – 112, полностью перешли на режим неполного рабочего времени – 22, частично работали в режиме неполного рабочего времени – 53 предприятия. Численность работников, находящихся в вынужденных отпусках в декабре 2008г. составила 11,5 тыс. человек (в декабре 2007г. – 5,4 тыс. человек).

8.3 ОПЛАТА ТРУДА

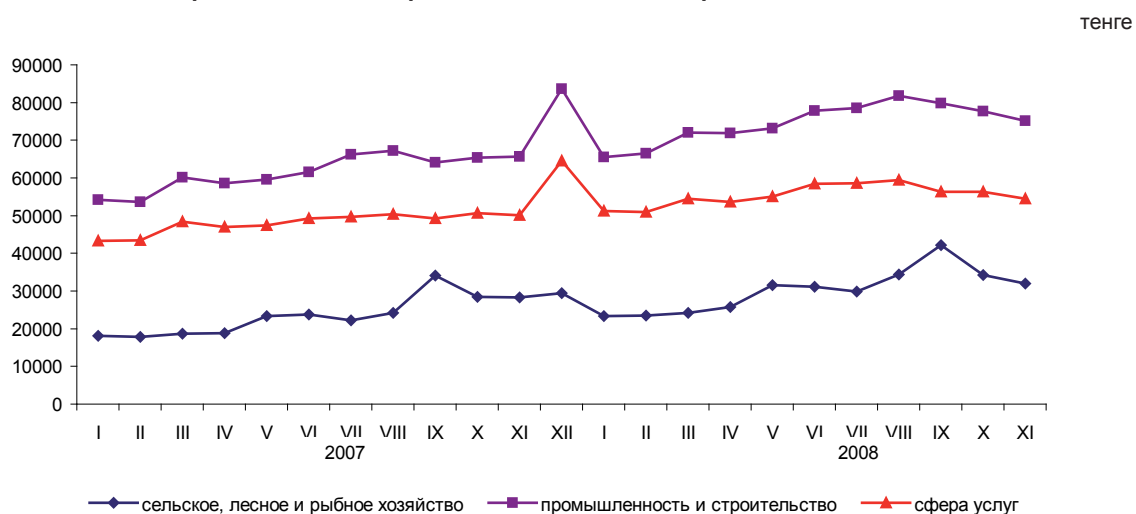
В ноябре 2008г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 59575 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 10,5%, в январе-ноябре – соответственно 59722 тенге и на 16,7%. В реальном выражении в ноябре 2008г. заработная плата снизилась на 0,7%, за январь-ноябрь 2008г. снижение составило 0,9%.

Повышение оплаты труда работников, занятых наемным трудом, в ноябре 2008 года по сравнению с аналогичным месяцем 2007г. отмечается по всем видам экономической деятельности. Высокий уровень оплаты труда сохраняется в финансовой и производственной сферах экономики. Зарплата одного работника в финансовых структурах в ноябре 2008г. составила 127 тыс. тенге, горнодобывающей промышленности – 107,5 тыс. тенге, операциях с недвижимым имуществом – 91 тыс. тенге, в строительстве – 82,6 тыс. тенге, на транспорте и связи – 80,4 тыс. тенге, что в 1,4–2 раза превышает среднереспубликанский уровень.

Средняя заработная плата работников здравоохранения и предоставления социальных услуг составила 35017 тенге, что ниже, чем в среднем по республике на 41,2%, образования - соответственно, 34122 тенге и на 42,7%. Самая низкая заработная плата сохраняется у работников сельского хозяйства – 32007 тенге, что меньше показателя в среднем по стране на 46,3%.

Среднемесячная заработная плата по секторам экономики

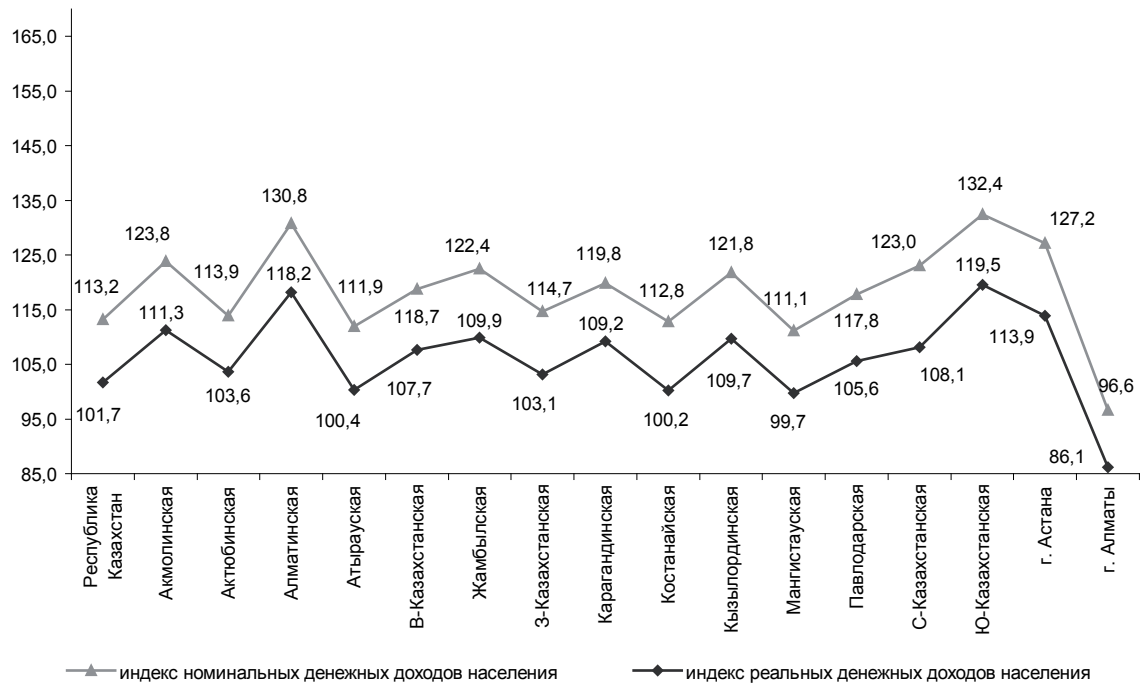
9. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

9.1 ДЕНЕЖНЫЕ ДОХОДЫ

В ноябре 2008г. среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 30597 тенге, что на 13,2 % выше, чем в ноябре 2007г., реальные денежные доходы за указанный период возросли на 1,7%.

Номинальные и реальные денежные доходы населения за ноябрь 2008г. (оценка)

в процентах к соответствующему месяцу прошлого года

10. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

10.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Численность населения страны на 1 декабря 2008г. по текущим данным составила 15766,1 тыс. человек, в том числе городского - 8412,9 тыс. (53,4%), сельского - 7353,2 тыс. человек (46,6%). По сравнению с январем 2008 года она увеличилась на 194,6 тыс. человека, или на 1,2%. Рост численности населения за этот период произошел во всех регионах страны, за исключением Костанайской, Акмолинской и Северо-Казахстанской областей.

Естественный прирост населения республики в январе-ноябре 2008г. составил 191145 человек (148561 человек - здесь и далее в скобках приведены показатели за январь-ноябрь 2007г.). Общий коэффициент естественного прироста на 1000 жителей на 1 декабря 2008г. составил 12,8 человек (на 1 декабря 2007г. - 10,2 человек).

За январь-ноябрь 2008г. органами ЗАГС зарегистрировано 334486 (296912) новорожденных, что на 37574 больше, чем за январь-ноябрь 2007г. Общий коэффициент рождаемости на 1000 жителей составил 22,6 (20,6) родившихся.

Число зарегистрированных умерших по стране за январь-ноябрь 2008г. составило 143341 (148351) человек. Общий коэффициент смертности составил 9,8 (10,4) умерших на 1000 жителей.

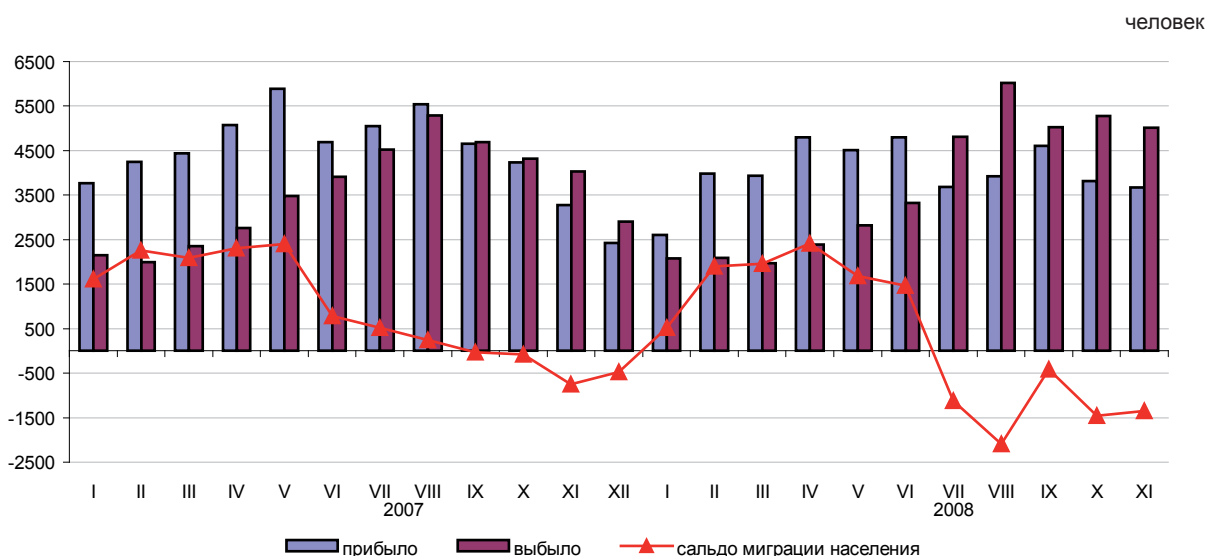
Среди основных классов причин смерти населения наибольший удельный вес занимают болезни системы кровообращения, на долю которых приходится 50,2% (51,6%), несчастные случаи, отравления и травмы составляют 13,2% (14,4%), новообразования - 11,7% (11,5%). В общем числе умерших от болезней системы кровообращения смертность от ишемической болезни сердца занимает 45,5% (44,9%), сосудистого поражения мозга - 24,5% (24,2%). По сравнению с январем-ноябрем 2007г. уменьшилось число погибших от убийств на 10,2%, самоубийств - на 4,3%, дорожно-транспортных происшествий - на 23,6%.

В январе-ноябре 2008г. в стране зарегистрировано 6752 (4253) умерших детей в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности составил 20,2 (14,5) умерших на 1000 родившихся. Распространенными причинами смерти среди младенцев являются заболевания от состояний, возникающих в перинатальном периоде, от которых в январе-ноябре 2008г. умерло 4156 (2031) ребенка, или 61,6% (47,8%), от врожденных аномалий - 1046 (831) младенцев, или 15,5% (19,5%) от общего числа умерших в возрасте до 1 года.

Число браков и разводов в январе-ноябре 2008г. по сравнению с январем-ноябрем 2007г. уменьшилось и составило 125132 (134996) и 33181 (33951) соответственно. Общий коэффициент брачности составил 8,7 браков (9,4), общий коэффициент разводимости - 2,3 (2,4) развода на 1000 жителей.

Миграционный прирост за январь-ноябрь 2008г. в стране составил 3496 (11355) человек. За этот период в республику прибыло 44340 (50878) человек, а выбыло за ее пределы - 40844 (39523) человека.

Изменение миграционного движения населения

В январе-ноябре 2008г. по сравнению с январем-ноябрем 2007г. число прибывших в Казахстан уменьшилось на 6538 человек, или на 12,9%, а число выбывших из Казахстана увеличилось на 1321 человек, или на 3,3%. Основной миграционный обмен страны происходит с государствами Содружества. В общем числе прибывших в республику 65,9% (80,3%) ранее являлись жителями стран СНГ. Выезжают из республики также, главным образом, в страны СНГ - 94,7% (93,6%) от общего числа выбывших.

Основная часть мигрантов, прибывших в Казахстан, расселяется в Восточно-Казахстанской, Мангистауской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской и Алматинской областях, а выезжает за ее пределы, в основном, из Северо-Казахстанской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской и Акмолинской областей.

В структуре миграционных потоков прибывших в республику по этнической принадлежности значительную часть представляют казахи - 76,5% (78,8%), русские составляют 13,1% (12,2%), украинцы - 1,3% (1,1%), немцы - 1,1% (0,9%). Из общего числа выехавших мигрантов за пределы республики на долю русских приходится 70,2% (69,5%), украинцев - 8,0% (8,1%), немцев - 7,0% (7,1%), казахов - 5,0% (5,4%).

Численность мигрантов, переезжающих в пределах страны, составило 317203 человека, что на 27587 человек, или на 9,5% больше, чем в январе-ноябре 2007г. В межрегиональной миграции участвовало 145378 (129448) человек, или 45,8% (44,7%) от общего числа мигрантов в республиканской миграции.

При межрегиональном перемещении положительное сальдо миграции населения наблюдается в 5-ти (4-х) регионах страны, из них в городах Астана и Алматы самое большое по величине: 23547 (18248) и 16114 (17571) человек соответственно. Больше всего прибывших в январе-ноябре 2008г. было зарегистрировано в г.Алматы (36,7 тыс.), г.Астана (около 31,0 тыс.) и Алматинской области (18,8 тыс. человек).

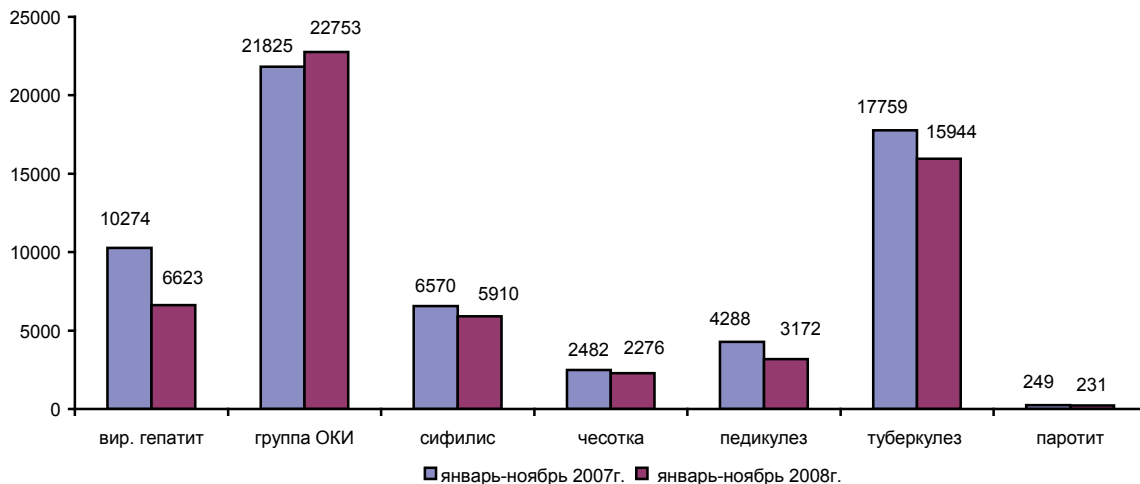
10.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-ноябре 2008г. по сравнению с январем-ноябрем 2007г. отмечается рост числа заболевших краснухой (на 28,6%), ротавирусным энтеритом (18,6%), бактериальной дизентерией (12,9%), впервые диагностированным бруцеллезом (12,6%). Число заболевших СПИДом составило 161 случай (за соответствующий период прошлого года – 165), выявлено 2149 носителей ВИЧ-инфекции (1845).

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в рассматриваемом периоде текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (7960,5 случаев на 100 тыс. населения), острые кишечные инфекции (158,7), туберкулез органов дыхания (111,2), вирусные гепатиты (46,2), сифилис (41,2), педикулез (22,1) и чесотка (15,9).

Число зарегистрированных случаев наиболее распространенных заболеваний

единиц

Среди детей в возрасте до 14 лет в январе-ноябре 2008г. увеличилось число заболевших бактериальной дизентерией (на 23,8%), краснухой (22,2%), ротавирусным энтеритом (17,4%), эхинококкозом (16,6%). Выявлено 65 носителей ВИЧ-инфекции (в январе-ноябре 2007г. – 85).

В ноябре 2008 года по сравнению с ноябрем 2007г. возросло число заболевших бактериальной дизентерией (на 22,5%), бруцеллезом, впервые диагностированным (9,2%), ротавирусным энтеритом (2,4%). Число выявленных носителей ВИЧ-инфекции составило 169 случаев (в ноябре 2007 года – 167).

В сельской местности за этот месяц увеличилось число случаев заболевания бактериальной дизентерией (на 38,2%), впервые диагностированным бруцеллезом (15,4%), эхинококкозом (11,5%). Число выявленных носителей ВИЧ-инфекции составило 52 случая (в ноябре 2007 года – 39).

10.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-ноябре 2008г. число зарегистрированных преступлений на территории республики по сравнению с январем-ноябрем 2007г. увеличилось на 0,1% и составило 117,3 тыс., из которых 27,4% совершено в отношении женщин (за 11 месяцев 2007г. – 27,3%, здесь и далее приведены данные за соответствующий период прошлого года), в отношении несовершеннолетних – 4,5% (4,9%). Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в целом по республике составило 81 случай (72).

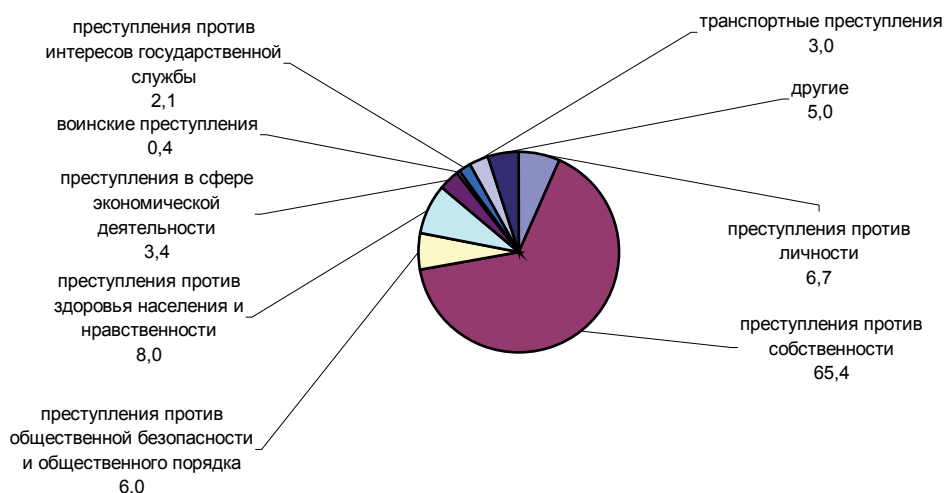
В структуре преступности наибольший удельный вес (65,4%) приходится на преступления против собственности (63%). Значительную часть (41,4%) занимают кражи чужого имущества, количество которых по сравнению с соответствующим периодом 2007г. увеличилось на 3,4%.

Отмечается незначительное уменьшение преступлений против здоровья населения и нравственности (на 4,3%), их доля составила 8%. В данной группе наибольший удельный вес (7,7%) занимают преступления, связанные с наркотиками, их количество уменьшилось на 4,2%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организацией или содержанием притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ, уменьшилось на 3,3% и составляет 4595 случаев. Раскрываемость этой группы преступлений составила 90,5% (88,9%).

Доля преступлений против общественной безопасности и общественного порядка составила 6% (7,5%), преступлений против личности – 6,7% (7,3%). Среди преступлений против личности на 0,6% увеличилось число умышленных убийств и покушений на убийство, в то время как количество умышленных причинений тяжкого вреда здоровью и умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью уменьшилось на 15% и 5,6% соответственно.

Структура преступности в январе-ноябре 2008г.

в процентах

Число транспортных преступлений уменьшилось на 10,4% и составило 3515 случаев.

Количество преступлений против интересов государственной службы возросло на 19,6%, количество воинских преступлений снизилось на 0,7%. Из числа зарегистрированных преступлений, совершенных военнослужащими, 32,7% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти (33,1%), 25,7% - нарушение уставных правил взаимоотношений (21,5%), 23% - самовольное оставление части или места службы (28,2%).

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 142700,5 млн. тенге (67204,4 млн. тенге), из них 38,1% приходится на преступления в сфере экономической деятельности (39%), 14,1% - на преступления против собственности (43,7%).

Правоохранительными органами республики выявлено 69606 лиц, совершивших преступления (на 2,3% меньше, чем в январе-ноябре 2007г.), привлечено к уголовной ответственности 52129 лиц, что на 5% больше, чем в соответствующем периоде 2007 года. Из числа выявленных лиц, совершивших преступления 11,6% составляли женщины, что на уровне соответствующего периода прошлого года, 9,5% - несовершеннолетние (10,4%), на долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 2,8% (3,4%). Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 7,1% (7,6%).

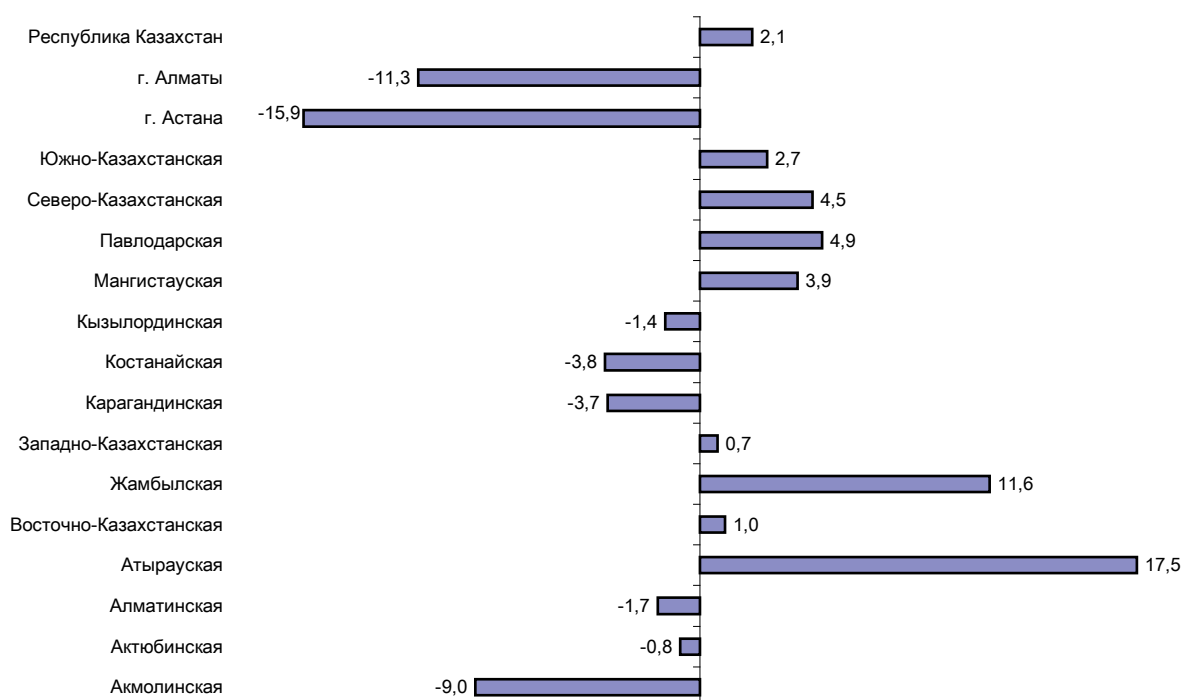
В среднем по Казахстану каждый десятый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый третий - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные – 73,8% (за 11 месяцев 2007г. – 72,7%).

11. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. За январь-декабрь 2008г. по сравнению с аналогичным периодом 2007г. рост объемов промышленного производства отмечался в 8 регионах республики. Наибольший прирост достигнут в Атырауской (на 17,5%) и Жамбылской (на 11,6%) областях. При этом 6 региона превысили республиканский уровень промышленного производства. Наибольшее снижение производства промышленной продукции наблюдалось в Акмолинской (на 9,0%), Костанайской (на 3,8%) и Карагандинской (на 3,7%) областях, также в г.Астана и Алматы соответственно на 15,9% и на 11,3%.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-декабре 2008г.

в процентах к январю-декабрю 2007г.

Добыча сырой нефти возросла в Атырауской (на 20,6%) и Мангистауской (на 2,0%) областях. В Актюбинской и Кызылординской областях она снизилась соответственно на 2,6% и на 3,7%.

Увеличилась добыча газового конденсата в Мангистауской области в 1,6 раза, Западно-Казахстанской области на 0,2%.

В Костанайской области производство окатышей железорудных снизилось на 18,9%.

Возросла добыча руды медной в Восточно-Казахстанской (на 68,1%) и Актюбинской (на 14,3%) областях, а в Карагандинской области ее добыча снизилась на 0,8%.

Выплавка стали возросла в Павлодарской (на 24,2%), Костанайской (на 23,1%) областях, а в Восточно-Казахстанской и Карагандинской областях ее производство снизилось соответственно на 7,3% и на 16,5%.

Увеличилось производство цинка необработанного в Карагандинской на 5,1% и Восточно-Казахстанской на 1,6% областях.

Выплавка меди рафинированной снизилась в г. Алматы на 16,4% и в Карагандинской области на 0,9%.

Наибольший прирост объемов производства электроэнергии отмечен в Жамбылской (на 40,5%), Северо-Казахстанской (на 20,0%), Алматинской (на 11,9%) и Мангистауской (на 11,1%) областях, также в г.Астана на 8,2%, наибольшее снижение произошло в Акмолинской области (на 23,2%).

Наибольший прирост объемов производства масла сливочного наблюдался в Жамбылской (на 3,9%) и Костанайской (на 1,2%) областях. В то же время наибольшее снижение объема производства масла сливочного наблюдается в Восточно-Казахстанской (на 28,8%) области и г.Алматы (на 24,9%).

Увеличение производства масла подсолнечного рафинированного наблюдалось в Восточно-Казахстанской (на 29,2%) и Актюбинской (на 1,2%) областях. Снижение производства масла подсолнечного рафинированного отмечалось в Южно-Казахстанской (на 49,4%) области и г.Алматы (на 39,9%).

Производство соков фруктовых и овощных возросло в Костанайской (на 13,8%) и Южно-Казахстанской (на 13,3%) областях. Снижение его производства наблюдалось в Алматинской (на 71,6%) области и г.Алматы (на 23,9%).

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 января 2009г., по сравнению с аналогичной датой прошлого года, в целом во всех категориях хозяйств областей, отмечен рост поголовья крупного рогатого скота (на 2,9%), овец и коз (на 5,3%), лошадей (на 5,8%) и верблюдов (на 3,1%).

В январе-декабре 2008г. по сравнению с аналогичным периодом 2007г. возросли объемы производства мяса во всех областях республики, за исключением Акмолинской области, г.Астаны и Алматы. Наибольший прирост объемов производства мяса достигнут в Актыбинской (на 8,5%), Карагандинской (на 7,6%) и Алматинской (на 7,5%) областях. Снижение его производства наблюдалось в Акмолинской области на 0,1%, в г.Астана и Алматы соответственно на 38,2% и 28,5%.

По сравнению с январем-декабром 2007г. увеличилось производство молока во всех областях республики, за исключением Павлодарской области, г.Астана и Алматы. Наибольший прирост объема производства молока отмечен в Мангистауской (на 7,4%), Карагандинской (на 6,6%) и Актыбинской (на 5,1%) областях. Снижение его производства наблюдалось в Павлодарской области на 1,4%, в г.Астана и Алматы соответственно на 6,2% и на 24,3%.

Увеличение производства яиц в январе-декабре 2008г. по сравнению с аналогичным периодом 2007г. отмечено в 14 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Алматинской (на 38,4%), Карагандинской (на 12,8%) и Актыбинской (на 11,1%) областях. Наибольшее снижение отмечается в Кызылординской (на 53,7%) области.

Инвестиции. В январе-декабре 2008г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 3836,1 млрд. тенге, что на 4,6% больше, чем в соответствующем периоде 2007г.

Рост инвестиций отмечен во всех регионах республики, за исключением Северо-Казахстанской и Южно-Казахстанской областей, г.Астана и Алматы. Наибольший прирост зафиксирован в Жамбылской (в 1,8 раза), Кызылординской (на 44,8%), Акмолинской (на 23,7%) и Карагандинской (на 21,7%) областях. Высокие темпы прироста отмечены в Актыбинской, Мангистауской и Алматинской областях. Снижение объемов инвестиций отмечалось в Южно-Казахстанской (на 4,2%) и Северо-Казахстанской (на 0,4%) областях, а также в г.Астана и Алматы соответственно на 4,3% и на 12,5%.

Ввод в эксплуатацию жилых домов. В январе-декабре 2008г. объемы ввода в эксплуатацию жилых домов превысили уровень аналогичного периода предыдущего года в 13 регионах республики.

Наиболее активное жилищное строительство ведется в Северо-Казахстанской (в 1,5 раза), Акмолинской (на 27,8%), Восточно-Казахстанской (на 16,6%) и Костанайской (на 15,1%) областях и г. Астана (на 5,2%).

Снижение объемов ввода в эксплуатацию жилых домов наблюдается в Южно-Казахстанской (на 25,1%), Павлодарской (на 13,4%) и Западно-Казахстанской (на 4,0%) областях.

Розничный товарооборот. За январь-декабрь 2008г. объем розничного товарооборота составил 2508,5 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) на 3,6%.

В региональном разрезе рост объема розничного товарооборота в январе-декабре 2008г. по сравнению с аналогичным периодом 2007г. (в сопоставимых ценах) наблюдался в 12 регионах республики. Так, увеличение наблюдалось в г.Астане (на 10,4%), в Кызылординской (на 17,6%) и Жамбылской (на 14,4%) областях. Снижение объемов розничного товарооборота отмечалось в Мангистауской (на 9,6%), Актыбинской (на 2,6%) и Западно-Казахстанской (на 1,6%) областях, а также в г.Алматы (на 0,8%).

Индекс потребительских цен. Индекс потребительских цен в декабре 2008г. по сравнению с декабрем 2007г. составил 109,5%. Цены на продовольственные товары выросли – на 10,8%, непродовольственные товары – на 5,7% и платные услуги – на 11,4%.

Наибольший прирост цен на потребительские товары и услуги в декабре 2008 года по сравнению с декабрем 2007г. зафиксирован в Восточно-Казахстанской (на 10,5%), Атырауской (на 10,2%), Павлодарской (на 9,8%), Костанайской (на 9,4%) и Жамбылской (на 9,3%) областях, также в г.Астана и Алматы (на 10,7% в каждом).

В декабре 2008г. по сравнению с декабрем 2007г. наблюдалось повышение цен на продовольственные товары во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен отмечено в Восточно-Казахстанской (на 12,6%), Павлодарской (на 11,2%), Мангистауской (на 10,9%), Актыбинской и Северо-Казахстанской (на 10,8% в каждой) и Кызылординской (на 10,7%) областях, также в г.Астана и Алматы – соответственно на 13,2% и на 10,7%.

По непродовольственным товарам в декабре 2008г. по сравнению с декабрем 2007г. отмечается рост цен во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен на непродовольственные товары наблюдается в Восточно-Казахстанской (на 6,7%), Северо-Казахстанской (на 6,5%) и Мангистауской (на 6,0%) областях, также в г.Астана и Алматы (соответственно на 5,8% и на 7,6%).

В декабре 2008г. по сравнению с декабрем 2007г. во всех регионах республики наблюдается повышение цен и тарифов на платные услуги населению. Наибольший прирост отмечен в Атырауской (на 17,6%), Костанайской (на 15,8%), Павлодарской (на 13,0%), Западно-Казахстанской (на 12,0%), Восточно-Казахстанской и Жамбылской (на 11,5% в каждой) областях, а также в г.Астана и Алматы – соответственно на 11,8% и на 13,8%.

Денежные доходы населения. В ноябре 2008г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 30597 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауская области, в которых среднереспубликанский уровень превышен соответственно в 1,9 раза и в 1,6 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень (соответственно в 2,1 и 1,8 раза). Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались в Южно-Казахстанской, Жамбылской и Алматинской областях.

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец декабря 2008г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 48,4 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 0,6% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 7 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Восточно-Казахстанскую (на 1,1%) и Западно-Казахстанскую (на 0,9%) области. В гг.Астана и Алматы этот показатель составил соответственно 0,5% и 0,3%.

12. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

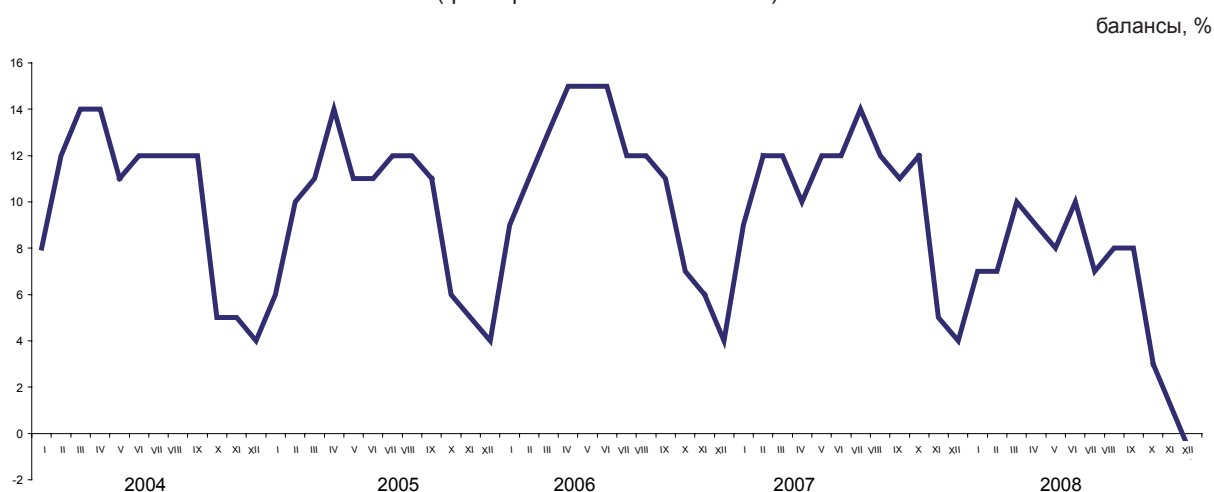
12.1 ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В декабре 2008г. было обследовано 830 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 101 (12% от общего числа опрошенных), обрабатывающей промышленности – 563 (68%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 166 (20%).

В декабре 2008г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, по сравнению с предыдущим месяцем снизился на 2 процентных пункта и составил (-1)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (январь – март 2009г.), по оценке большинства руководителей, ожидается дальнейшее снижение деловой активности их предприятий, индекс предпринимательской уверенности уменьшится по сравнению с декабрем 2008г. на 3 процентных пункта и составит (-4)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

На предприятиях горнодобывающей и обрабатывающей промышленности индекс предпринимательской уверенности уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем соответственно на 4 и 2 процентных пункта и составил (-6)% и (-7)% соответственно.

На обследованных предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды наблюдалось снижение деловой активности, так индекс предпринимательской уверенности уменьшился по сравнению с ноябрем т.г. на 8 процентных пунктов и составил (+18)%.

12.2 ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ

В конце декабря 2008г. были получены анкеты от 1375 торговых предприятий, в том числе 507 предприятий розничной торговли (37% от общего числа опрошенных), 841 - оптовой торговли (61%) и 27 - торгового посредничества (2%).

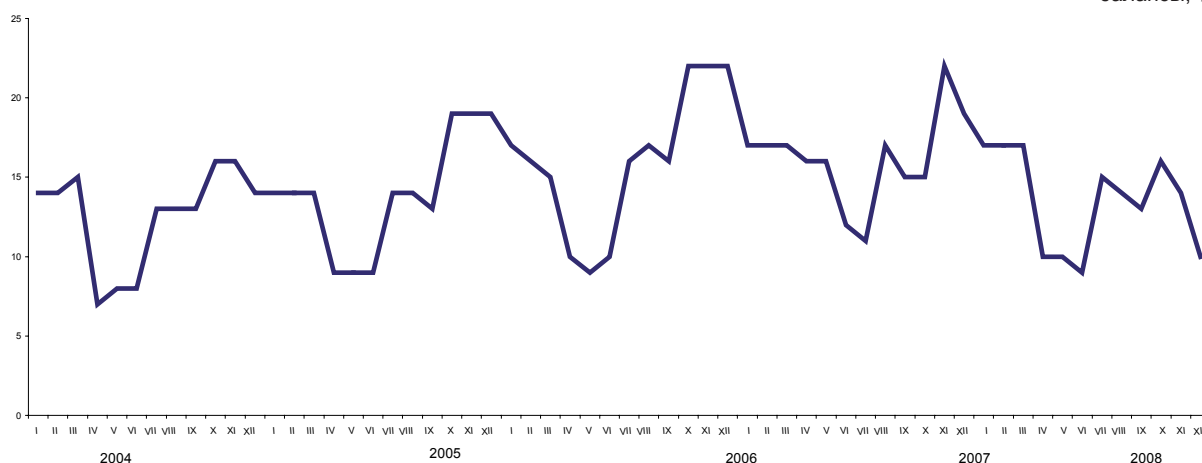
В декабре 2008г. доля опрошенных предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как «хорошее» и «удовлетворительное», по сравнению с предыдущим месяцем уменьшилась на 2 процентных пункта и составила 89%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в декабре 2008г. по сравнению с ноябрем 2008г. уменьшился на 4 процентных пункта и составил (+10)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (январь – март 2009г.) по оценкам большинства руководителей, ожидается снижение деловой активности обследованных торговых предприятий. Индекс предпринимательской уверенности по сравнению с декабрем 2008г. уменьшится на 6 процентных пунктов и составит (+4)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли (фактор сезонности исключен)

балансы, %

В декабре 2008г. индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой и розничной торговли уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем соответственно на 2 и 3 процентных пункта и составил (+7)% и (+6)%.

В сфере торгового посредничества данный индекс был равен (-6)%, что на 6 процентных пунктов ниже показателя, полученного в ноябре 2008г.

12.3 ОБСЛЕДОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

В декабре 2008г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, государственных учреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

«Индекс ощущений потребителей» в декабре 2008г. по сравнению с предыдущим месяцем увеличился на 2 процентных пункта и составил (+5)%.

«Индекс экономического климата» увеличился на 1 процентный пункт и составил (+2)%.

«Индекс желания покупать» по сравнению с предыдущим месяцем увеличился на 2 процентных пункта и составил (+8)%.

В декабре 2008г. лишь 24% респондентов отметили улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 21% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Менее четверти респондентов (24%) ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, а 22% считают, что оно может ухудшиться.

Более 27% респондентов в декабре 2008г. сообщили об улучшении состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе с тем, каждый пятый респондент отметил ухудшение финансово-экономического состояния своего домашнего хозяйства.

По мнению 13% респондентов, в течение предстоящих 12 месяцев ситуация в отношении уровня безработицы в стране улучшится, в то же время 4% опрошенных придерживаются противоположного мнения.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 12% опрошенных потребителей, а 18% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Бөлімдер мазмұнына
жауапты адамдар

Бөлім атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар	Әбутәліпова Дана Тілеуқызы <i>Стратегиялық жоспарлау және деректерді тарату департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-90-58
Жалпы ішкі өнім Ақша-кредит жүйесі Мемлекеттік қаржы Төлем балансы Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы	Тайжанов Қажығали Әбдиярұлы <i>Ұлттық шоттар және зерттеулер департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-90-59
Баға	Кривко Нина Ивановна <i>Баға статистикасы департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-90-57
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Шағын бизнес мониторингі Кәсіпорындар мен ұйымдар қаржысы Инвестициялар Құрылыс	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы <i>Өндіріс статистикасы департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-90-56
Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыногы	Якупова Зифа Рафиковна <i>Қызмет көрсету статистикасы департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-93-18
Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстылық Еңбек рыногы Еңбекақы төлеу Халықтың ақшалай табыстары	Қасенова Әсия Қаналбайқызы <i>Демографиялық және әлеуметтік статистика департаментінің директоры</i>	8(7172) 74-90-61

**Социально-экономическое развитие
Республики Казахстан**

**Ответственные лица
за содержание разделов**

Наименование раздела	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан Основные социально-экономические индикаторы	Абуталипова Дана Тлеуовна <i>Директор Департамента стратегического планирования и распространения данных</i>	8(7172) 74-90-58
Валовой внутренний продукт Денежно-кредитная система Государственные финансы Платежный баланс Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Социально-экономическое положение стран СНГ	Тайжанов Кажигали Абдиярович <i>Директор Департамента национальных счетов и исследований</i>	8(7172) 74-90-59
Цены	Кривко Нина Ивановна <i>Директор Департамента статистики цен</i>	8(7172) 74-90-57
Промышленность Сельское хозяйство Мониторинг малого бизнеса Финансы предприятий и организаций Инвестиции Строительство	Епбаева Айгуль Токтархановна <i>Директор Департамента статистики производства</i>	8(7172) 74-90-56
Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки	Якупова Зифа Рафиковна <i>Директор Департамента статистики услуг</i>	8(7172) 74-93-18
Демографическая ситуация Заболееваемость населения Преступность Рынок труда Оплата труда Денежные доходы населения	Касенова Асия Каналбаевна <i>Директор Департамента демографической и социальной статистики</i>	8(7172) 74-90-61